

Sisältö

Vuosi 2020 lyhyesti	3
1. Toimintakertomus	5
2. Riskienhallinta	10
3. IFRS-tilinpäätös 2020	18
Konsernin laaja tuloslaskelma	19
Konsernitase	19
Laskelma oman pääoman muutoksista	20
Konsernin rahavirtalaskelma	21
Konsernin liitetiedot	22
Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista	22
Tilinpäätöksen riskienhallintaliite	35
Segmentti-informaatio	47
Tuloslaskelman liitetiedot	51
Taseen liitetiedot	59
4. Tilintarkastuskertomus	80

Vuosi 2020 lyhyesti

Mandatum Life on vakavarainen ja arvostettu suomalainen finanssiyhtiö ja osa Sampo-konsernia.

Onnistunut vuosi pandemiasta huolimatta

Vuosi 2020 jää historiaan koronaviruspandemiasta ja sen laajoista vaikutuksista yhteiskuntaan, talouteen ja yksittäisen ihmisen arkipäivään. Turbulenttisesta maailmantilanteesta huolimatta Mandatum Life selvisi vuodesta hyvin.

Yhtiö perusti koronavalmiusryhmän helmikuussa ja koko henkilöstö siirtyi yhden päivän varoitusajalla etätöihin 13. maaliskuuta. Toimivat järjestelmät ja prosessit mahdollistivat sujuvan työskentelyn kaikilla osa-alueilla läpi korona-ajan. Se on heijastunut erittäin positiivisesti sekä työ- että asiakastyytyväisyyteen.

Tulos ja vakavaraisuus

Tuloksen näkökulmasta vuosi oli kaksijakoinen. Alkuvuosi oli tuloksellisesti vaikea, sijoitustoiminnan ollessa heikoimmillaan yli 9 prosenttia tappiolla. Loppuvuonna sijoitusmarkkina elpyi vahvasti positiivisten rokoteuutisten ja keskuspankkien elvytystoimien seurauksena, nostaten koko vuoden sijoitustoiminnan tuloksen erittäin hyvälle tasolle. Koko vuoden osalta Yhtiön tulos muodostuikin hyväksi, erityisesti sijoitustoiminnan käyvät arvot huomioiva laaja tulos nousi poikkeuksellisen hyväksi. Yhtiön vakavaraisuus pysyi koko vuoden vahvana, johon vaikutti erityisesti alkuvuonna myös se, että yhtiö ei maksanut keväällä 2020 aiemmin päätettyä osinkoa.

Maksutulo ja vakuutussäästöjen kehitys

Poikkeuksellisen maailmantilanteen seurauksena asiakasrajapinnan painopiste siirrettiin keväällä useaksi kuukaudeksi lähes kokonaan olemassa olevien asiakkuuksien hoitamiseen. Painopisteen muuttaminen johti yhdessä epävarman markkinan kanssa siihen, että maksutulo jäi jälkeen edellisen vuoden ennätystasosta. Asiakkaat pääsivät kuitenkin hyötymään loppuvuoden voimakkaasta markkinakasvusta, jonka seurauksena yhtiön sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt nousivat ennätyskorkeaksi (8,8 miljardia euroa).

Laskuperustekorollinen vakuutuskanta aleni odotusten mukaisesti. Yhtiö jatkoi varautumista alhaisiin korkotasoihin kasvattamalla vuosien 2022 ja 2023 korkotäydennyksiä noin 75 miljoonalla eurolla.

Erinomainen asiakastyytyväisyys epävarmuudesta huolimatta

Koronaviruspandemian aiheuttama epävarmuus herätti asiakkaisissa sekä huolta että kysymyksiä. Asiakkaita mietitytti erityisesti se, miten nopeat markkinaliikkeet vaikuttavat heidän sijoituksiinsa. Asiakkaiden tarpeissa korostui myös varautuminen, ja erityisesti yrittäjät päivittivät vakuutusturvaansa vastaamaan paremmin uutta tilannetta ja siihen liittyviä riskejä. Yritysasiakkaisissa heräsi laajempaa kiinnostusta myös toimivia palkitsemismalleja kohtaan.

Yhtiö pyrki kaikin keinoin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin, ja onnistui tässä hyvin, mitä kuvaa ennätyskorkea asiakastyytyväisyys sekä alhaisena pysynyt ulosvirta. Asiakkaat pyrittiin pitämään jatkuvasti ajan tasalla ylläpitämällä yhtiön verkkosivuilla tarpeellista tietoa usein kysytyistä kysymyksistä pandemian vaikutuksiin liittyen, lähettämällä ajankohtaisia asiakastiedotteita sekä tiivistämällä yhtiön markkinatilannenäkemyksen julkaisutahtia. Asiakassuhteiden aktiivista hoitoa tuettiin myös uusilla digitaalisilla työvälineillä.

Vastuullisuus osana liiketoimintaa

Hyvä hallinto on vastuullisuuden perusta. Lakien ja asetusten lisäksi jokaisen mandatumlifelaisen työtä ohjaavat Sampo-konsernin toimintaperiaatteet. Mandatum Lifen vastuullisuus perustuu yhtiön toiminnan kulmakiviin: asiakkaiden taloudellisen hyvinvoinnin kasvattamiseen ja turvaamiseen sekä riskeiltä suojaamiseen. Yhtiön keskeisimmät yritysvaluuteemat ovat vastuullinen sijoittaminen, vastuullisten henkilöstökäytäntöjen edistäminen työelämässä sekä niiden toteuttaminen Mandatum Lifen omassa työyhteisössä. Mandatum Lifessa on aina uskottu, että hyvä työntekijäkokemus tuottaa myös hyvää asiakaskokemusta. Olemme yhtiönä sitoutuneet edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals, SDG).

Henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan Mandatum Lifessa vuosittain Suomen parhaat työpaikat -tutkimuksella. Vuonna 2020 Mandatum Lifen henkilöstöstä 95 prosenttia koki työskentelevänsä erittäin hyvässä työpaikassa. Mandatum Life on valittu Suomen parhaimpien työpaikkojen joukkoon jo kymmenen kertaa peräkkäin. Vuonna 2020 yhtiö valittiin Suomen parhaaksi sekä Euroopan 10. parhaaksi työpaikaksi Great Place to Work -instituutin tutkimuksen suurten yritysten sarjassa.

“Yhtiö pyrki kaikin keinoin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin, ja onnistui tässä hyvin, mitä kuvaa ennätyskorkea asiakastyytyväisyys sekä alhaisena pysynyt ulosvirta.”

Avainluvut 2020

MAKSUTULO, OMALLA VASTUULLA

1051 milj.€
(1 596)

TULOS ENNEN VEROJA

154 milj.€
(280)

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO

14,4%
(23,5)

VAKAVARAISUUSSUHDE

188%
(194)

SIJOITUSTOIMINNAN TUOTTO,
ALKUPERÄINEN KANTA

6,5%
(9,2)

HENKILÖSTÖN
KESKIMÄÄRÄINEN LUKUMÄÄRÄ

576
(563)

I

Toimintakertomus

Mandatum Lifen toimintakertomus 1.1.–31.12.2020

Toiminnan tulos ja vakavaraisuus

Mandatum Lifen konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan. Emoyhtiö Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön erillistilinpäätös on laadittu kansallisia säännöksiä noudattaen. Konsernitilinpäätöksen tulos poikkeaa emoyhtiön tuloksesta pääosin sijoitustoiminnan erilaisista kirjaussäännöistä johtuen.

Vuoden 2020 tulosta pienentää Palveluyhtiöstä ja Sijoituspalveluyhtiöstä Sampo Oyj:lle maksettu 3 miljoonan euron suuruinen konserniavustus.

Tilikauden tulos ennen veroja oli 154 miljoonaa euroa (280). Sijoitustoiminnan käyville arvoilla laskettu verojen jälkeinen laaja tulos oli 213 miljoonaa euroon (308). Laajasta tuloksesta käyvän arvoston muutos oli 96 miljoonaa euroa (87).

Yhtiön vakavaraisuussuhde siirtymäsäännöt huomioiden oli 188 prosenttia (194). Siirtymäsäännöt huomioiva oma varallisuus oli 2 308 miljoonaa euroa (2 290) ja vakavaraisuuspääomavaatimus 1 230 miljoonaa euroa (1 182). Ilman vuonna 2022 päättyvän osakeriskin ja vuonna 2031 päättyvän vastuuvelan laskennan siirtymäsääntöjen huomiointia vakavaraisuussuhde olisi 159 prosenttia (159). Maaliskuussa 2020 hallitus muutti osinkoehdotustaan yhtiökokoukselle ja vertailuvuoden luvuissa on huomioitu, että vuodelta 2019 ei maksettu osinkoja.

Maksutulo

Mandatum Life -konsernin ensivakuutuksen maksutulo oli 1 059 miljoonaa euroa (1 603). Sijoitussidonnaisen maksutulon osuus oli 960 miljoonaa euroa (1 476). Vertailuvuoden 2019 maksutulo sisältää noin 400 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Baltian sivuliikkeen osuus maksutulosta oli 22 miljoonaa euroa (30).

Sijoitustoiminta

Mandatum Lifen sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa korkein mahdollinen tuotto hyväksyttävällä riskitasolla. Onnistunut sijoitustoiminta mahdollistaa vakuutuksenottajille hyvän nimellistuoton ja kartuttaa omia varoja sekä täyttää omistajien tuotto-odotukset.

Sekä tuoton lisäämiseksi että riskin pienentämiseksi sijoitussalkku pyritään hajauttamaan sekä maantieteellisesti että eri omaisuusluokkien kesken. Omaisuusluokkien välisessä allokaatiossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana.

Milj. €	1–12/2020	1–12/2019
Vakuutusmaksutulo	1 050,8	1 595,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	586,7	1 266,5
Korvaukset	-1 089,1	-1 492,2
Tulos ennen veroja	153,9	280,1
Tilikauden laaja tulos	213,2	308,5
Taseen loppusumma	14 605,4	14 091,9
Oman pääoman tuotto-%	14,4	23,5
Solvenssi II oma varallisuus	2 308,0	2 290,2
Vakavaraisuussuhde %	187,6	193,7

Vuoden 2020 aikana yhtiön hyvä vakavaraisuusasema mahdollisti riskillisten korkosijoitusten ja osakesijoitusten kasvattamisen maaliskuussa pandemian iskiessä voimakkaimmin markkinaa. Edellisvuoden tapaan osakesijoitusten erinomainen tuotto nosti koko omaisuuden sijoitustoiminnan tuoton hyvälle tasolle. Myös korkosijoitusten tuotto muodostui hyväksi vallitsevaan matalaan korkotasoon nähden. Alkuperäisen vastuuvelan katteena olevan omaisuuden tuotto oli 6,5 prosenttia (9,2). Eriytetyn ryhmäeläkekannan katteena olevan omaisuuden tuotto jäi muuta omaisuutta alhaisemmaksi ja oli 1,5 prosenttia (6,4). Tähän on syynä lähtökohtaisesti muuta omaisuutta alhaisempi riskitaso.

Sijoitusomaisuudesta ja sijoitustoiminnan riskeistä on yksityiskohtaisempi kuvaus tilinpäätöksen riskienhallintaliitteessä.

Vastuuelka

Mandatum Life -konsernin vastuuelka ennen jälleenvakuuttajan osuutta kasvoi 243 miljoonaa euroa ja oli 12 286 miljoonaa euroa (12 043). Sijoitussidonnaisten sopimusten vastuuelka kasvoi vuoden aikana 648 miljoonaa euroa ja oli 8 765 miljoonaa euroa (8 117). Laskuperustekorkoisen vastuuvelan määrä aleni odotusten mukaisesti selkeästi ja oli

3 521 miljoonaa euroa (3 926). Eriytetyn ryhmäeläkevakuutuskannan osuus laskuperuste korollisesta vastuovelasta oli tilivuoden 2020 lopussa yhteensä 875 miljoonaa euroa (964). Eriytetyn ryhmäeläkekannan vastuvelan diskonttauskorko on alennettu 0,0 prosenttiin, jota vastaava 232 miljoonan euron (263) korkotäydennys sisältyy eriytetyn kannan kokonaisvastuuelkaan. Muu laskuperustekorkoinen vastuuelka pitää sisällään korkotäydennyksiä yhteensä 218 miljoonaa euroa (230).

Baltian sivuliikkeen osuus vastuovelasta oli 177 miljoonaa euroa (178), josta sijoitus-sidonnaisen vastuvelan osuus oli 165 miljoonaa euroa (166).

Vastuvelan jakautumisesta ja muutoksesta on tarkempi selvitys tilinpäätöksen riskienhallintaliitteessä.

Henkivakuutusyhtiössä on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutus-ten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin. Lisätietoa kohtuusperiaat-teesta on esitetty laadintaperiaatteissa sekä yhtiön internetsivuilla. Suomi-yhtiöstä eriy-tetyn vakuutuskannan kokonaisuhyvitys perustuu sovittuun voitonjakomalliin, joka on kuvattu laadintaperiaatteissa ja tarkemmin yhtiön internetsivuilla.

Korvauskulut

Mandatum Life maksoi tilikauden aikana korvauksia yhteensä 1 120 miljoonaa euroa (1 597), josta jälleenvakuuttajien osuus oli 1,5 miljoonaa euroa (0,7). Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista oli 718 miljoonaa euroa (1 140). Korvausme-non laskusta merkittävä osa selittyy kertaluonteisilla erillä, jotka kasvattivat vuoden 2019 korvausmenoa ja maksutuloa noin 400 miljoonalla eurolla. Mandatum Life maksoi tili-vuonna eläkkeitä n. 59 000 eläkkeensaajalle yhteensä 395 miljoonaa euroa (427). Näistä ryhmäeläkevakuutuksiin liittyi 64 prosenttia (66). Erilaisia muita korvauksia maksettiin yhteensä noin 63 000 kappaletta.

Liiketoiminnan kulut

Mandatum Life -konsernin liikekulut olivat 128 miljoonaa euroa (126) ja liikekustannus-suhde oli 95,6 prosenttia (98,4). Kokonaisliikekustannussuhde, jossa on huomioitu kaikki liikekulujen kattamiseen tarkoitettut tuotot, oli konsernin osalta 82,5 prosenttia (83,8).

Mandatum Life ei jaksota vakuutusten hankintakuluja, jolloin vakuutuksen ensimmäi-sen eli hankintavuoden tulos on yleensä hankintakuluista johtuen negatiivinen.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 576 (563) henkilöä. Suomessa 498, Virossa 28, Latviassa 13 ja Liettuassa 34 henkilöä. Suomen henkilöstöstä 53 prosenttia oli miehiä ja 47 prosenttia naisia. Henkilöstön keski-ikä oli 41 vuotta.

Riskienhallinta

Mandatum Life -konsernissa hallitus vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riit-tävyydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallinta-, sijoitus- ja sisäisen valvonnan politiikan, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta järjestetään osana yhtiön liiketoimintaa.

Mandatum Lifen toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteutuk-sesta hallituksen ohjeiden mukaisesti.

Riskienhallintajohtajan vastuulla on, että riskienhallinta ja sen seuranta on järjes-tetty asianmukaisesti ja laajuus on riittävä yhtiön toimintaan nähden. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seu-rannasta ja hallinnasta.

Riskit on jaettu pääryhmiin, joita ovat vakuutusriskit, markkinariskit, operatiiviset riskit (ml. juridiset ja compliance-riskit), liiketoimintariskit ja maineriskit. Toimitus-johtajan ja riskienhallintajohtajan lisäksi jokaisella riskialueella on oma vastuuhenk-i-lönsä säännöllisesti kokoontuvassa komiteassa.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu liitetieto, jossa on yksityiskohtaisempi selvitys Mandatum Lifen merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan yleisistä periaatteista.

Konsernirakenne ja omistus

Mandatum Life on Sampo Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö. Mandatum Life -konser-nin emoyhtiö on Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, jolla on sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuassa. Merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Mandatum Life Palvelut Oy sekä

Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy. Lisäksi konserniin kuuluu 19 (19) asunto- ja kiinteistösakeyhtiötä sekä Luxemburgissa toimiva Mandatum Life Fund Management S.A.

Merkittävät tapahtumat tilikauden jälkeen

Ei merkittäviä tapahtumia.

Tulevaisuuden näkymät

Koronaviruspandemian vaikutukset hallitsivat maailmantaloutta ja sijoitusmarkkinoita vuonna 2020. Optimistinen alkuvuoden talous- ja markkinaympäristö muuttui pandemian myötä helmikuussa maailmantalouden poikkeuksellisen syväksi taantumaksi ja globaaliksi markkinapaniikiksi, jonka keskuspankit ja valtiolliset toimijat rauhoittivat massiivisilla tukiohjelmilla. Entuudestaan elvyttävän rahapoliittisen ympäristön muuttuminen superelvyttäväksi käänsi finanssimarkkinat nopeaan nousuun pandemian leviämisenäkymien ja talousnäkömyönten ollessa vielä hyvin epäselvät. Loppuvuodesta roko-teutiset loivat realistisen polun liikkumis- ja liiketoimintarajoitusten poistamiselle ja talouksien uudelleenavaamiselle vuoden 2021 aikana.

Vuoden 2021 talousnäkömyömiin liittyy koronapandemian takia edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Maailman talouden toipumista määrittävät toisaalta viruksen takia asetettujen rajoitusten voimakkuus ja kesto, toisaalta rokoteohjelmien onnistuminen suunnitellusti. Virushuolien väistyessä maailmantaloudelle odotetaan pitkän aikavälin keskimääräistä kasvuvauhtia ripeämpää kasvua. Varsinkin yksityisen kulutuksen sekä yksityisten investointien odotetaan toipuvan nopeasti pandemiaan liittyvän epävarmuuden ja rajoitustoimenpiteiden poistuessa. Toisaalta epäonnistuminen lääketieteellisissä ratkaisuissa synkistäisi näkömyömiä ratkaisevasti ja täten tulevan talousympäristön ennuste-haarukka on erityisen leveä.

Sijoitusmarkkinoilla keskuspankkien pandemian myötä entisestään keventämät ja kasvua tukevat rahoitusolosuhteet ovat kärjistäneet tuttuja haasteita. Korkotason lasku on madaltanut korkosijoitusten tuotto-odotuksia ohjaten sijoitusvirtoja muihin riskillisiin omaisuusluokkiin nostoen näiden arvostukset historiallisesti tarkastellen korkealle tasolle. Pandemian jäljiltä sijoitusmarkkinat ovat kaiken kaikkiaan aiempaa haavoittuvai-sempia keskuspankkien toimenpiteille sekä negatiivisille kasvuyllätyksille.

Edellisten vuosien tapaan yhtiön merkittävimmät tulevaisuuden haasteet liittyvät alhaiseen korkotasoon sekä talouskehityksen ja sijoitusmarkkinan epävarmuuteen. Yhtiön hyvä vakavaraisuusasema, voimakkaasti aleneva vanha laskuperustekorkoinen vastuovelka ja vastuuelan korkotäydennykset yhdessä Solvenssi II:n siirtymäsäännösten kanssa luovat yhtiölle hyvät valmiudet kestää sekä alhaisten korkojen aikaa että lyhyt- aikaisia markkinaheilahteluja.

Suomalaisten yritysten hyvinvoinnilla on suuri merkitys paitsi suomalaiselle yhteiskunnalle, mutta myös Mandatum Lifelle. Yritysassiakkaat ovat erittäin tärkeä osa Mandatum Lifen strategiaa, ja niillä on merkityksellinen rooli myös yhtiön säästämisen ja sijoittamisen liiketoiminta-alueelle. Haastavina aikoina myös motivoituneen henkilös-tön rooli nousee entistä tärkeämmäksi tekijäksi yritysten menestyksen rakentamisessa. Mandatum Life uskookin, että yhtiön tarjoamalla palveluilla – henkilövakuuttamisella, eläkeratkaisuilla ja palkkiorahastoilla – riittää tarvetta ja kysyntää jatkossakin ja niiden avulla pystytään tukemaan yritysten tarvetta sitouttaa ja motivoida avainhenkilöitä.

Mandatum-konsernin yhtiörakennetta tullaan päivittämään alkuvuoden aikana. Muutoksella pyritään selkeyttämään eri liiketoiminta-alueiden keskinäistä roolitusta sekä luomaan nykyistä paremmat kasvun edellytykset myös henkivakuutusliiketoimin-nan ulkopuolella. Muutoksella ei odoteta olevan Mandatum-konsernin tasolla merkittä-vää tulosvaikutusta vuodelle 2021.

Hallinto

Mandatum Lifen hallinto määräytyy ensisijaisesti vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten pohjalta. Tarkemmat määräykset yhtiön hallinnosta ovat yhtiöjärjestyksessä sekä yhtiön hallituksen vahvistamissa sisäisissä toimintaperiaatteissa ja ohjeissa. Ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokous. Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 23.1.2020 ja varsi-nainen yhtiökokous 24.3.2020. Mandatum Lifen hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään neljä ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenten lukumäärä vuonna 2020 oli neljä jäsentä.

Mandatum Lifen hallituksen kokoonpano vuonna 2020:

- puheenjohtaja, sijoitusjohtaja Patrick Lapveteläinen
- varapuheenjohtaja, talousjohtaja Knut Arne Alsaker
- sijoittajasuhde- ja viestintäjohtaja Jarmo Salonen
- toimitusjohtaja Petri Niemisvirta (22.1.2020 saakka)
- OTK Paula Salonen (23.1.2020 lähtien)

Hallitus piti tilikauden aikana 11 kokousta.

Henkilöstön valitsemana edustajana hallituksen kokouksissa on varainhoitaja Jussi Aamuvuori ja hänen varamiehenään asiantuntija Katja Korelin. Henkilöstön edustaja ei ole hallituksen jäsen.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii OTK Petri Niemisvirta ja toimitusjohtajan sijaisena talousjohtaja fil.lis, SHV Jukka Kurki.

Yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana toimi Ernst & Young Oy, (tilintarkastusyhteisön vastuullisena tilintarkastajana KHT Kristina Sandin).

Hallituksen voitonjakoehdotus

Mandatum Lifen tilikauden kansallisin periaattein laskettu tulos on 151 521 459,65 euroa positiivinen. Voitonjakokelpoiset varat ovat 882 543 686,49 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden tuloksesta jaetaan osinkoa 200 000 000 euroa ja loput siirretään voitto-/tappioutilille.

A large, white, stylized number '2' is centered on the right side of the image. The background is a dark blue, textured surface with wavy, organic patterns that resemble water ripples or a close-up of a textured material. The lighting is dramatic, with highlights and shadows that emphasize the texture.

Riskienhallinta

Riskienhallinta

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Vakuutustoiminnan keskeinen periaate on siirtää riski vakuutuksenottajalta vakuutusyhtiölle. Näin ollen riski on oleellinen ja luontainen osa Mandatum Lifen toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallintaprosessin avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään mahdollisimman hyvin tunnistamaan. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa.

Riskienhallinnan tärkeimpinä tavoitteina on varmistaa pääoman riittävyys suhteessa liiketoiminnan riskeihin sekä rajoittaa taloudellisen tuloksen heilahtelua, varmistaa tehokkaat ja jatkuvat liiketoimintaprosessit kaikissa olosuhteissa ja rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

Mandatum Life on Sampo Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Mandatum Life ja sen tytäryhtiöt noudattavat Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös yhtiötä koskevat henkivakuutusyhtiön erityispiirteet on huomioitu. Tässä riskienhallintaliitteessä esitetyt luvut koskevat pääsääntöisesti emoyhtiötä ja esimerkiksi Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy:n riskienhallinta käsitellään sen vuosikertomuksessa.

1.1 Riskienhallinnan organisointi

Yhtiön hallitus vastaa riskienhallinnasta ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallinta-, sijoitus- ja sisäisen valvonnan politiikan, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta järjestetään osana yhtiön liiketoimintaa.

Toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Riskienhallintajohtajan vastuulla on, että riskienhallinta ja sen seuranta on järjestetty asianmukaisesti ja laajuus on riittävä yhtiön toimintaan nähden. Liiketoiminta-alueet ovat vastuussa omien operatiivisten riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista, seurannasta ja hallinnasta.

Riskienhallintakomitea koordinoi riskienhallinnan järjestämistä ja valvoo kaikkia yhtiön riskejä. Komitean puheenjohtajana on toimitusjohtaja. Riskit on jaettu pääryhmiin, joita ovat vakuutusriskit, markkinariskit, operatiiviset riskit (ml. juridiset ja compliance-riskit), liiketoimintariskit ja maineriskit. Myös konsernin muita kuin vakuutustoiminnan riskejä seurataan komiteassa. Toimitusjohtajan ja riskienhallintajohtajan lisäksi jokaisella riskialueella on oma vastuuhenkilönsä komiteassa.

Tasehallintakomitean keskeisenä roolina on monitoroida ja kontrolloida yhtiön laskuperustekorkoiseen vakuutuskantaan liittyviä markkinariskejä sekä valvoa, että sijoitustoimintaa hoidetaan hallituksen hyväksymässä sijoituspolitiikassa määritettyjen

limiittien puitteissa. Lisäksi se valvoo likviditeetin, riskinkantokyvyn ja vakavaraisuuspääomien riittävyttä suhteessa taseen riskeihin ja valmistelee hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta. Tasehallintakomitea kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain ja raportoi sekä hallitukselle että riskienhallintakomitealle. Käytännössä yhtiöllä on kaksi tasehallintakomiteaa, joista toinen vastaa Suomi-yhtiöstä 30.12.2014 siirtyneen ja toiminnallisesti eriytetyn ryhmäläkevakuutuskannan tasehallinnasta ja toinen koko muun yhtiön tasehallinnasta koskien laskuperustekorkosidonnaista vakuutuskantaa ja yhtiön oman pääoman mukaisia varoja.

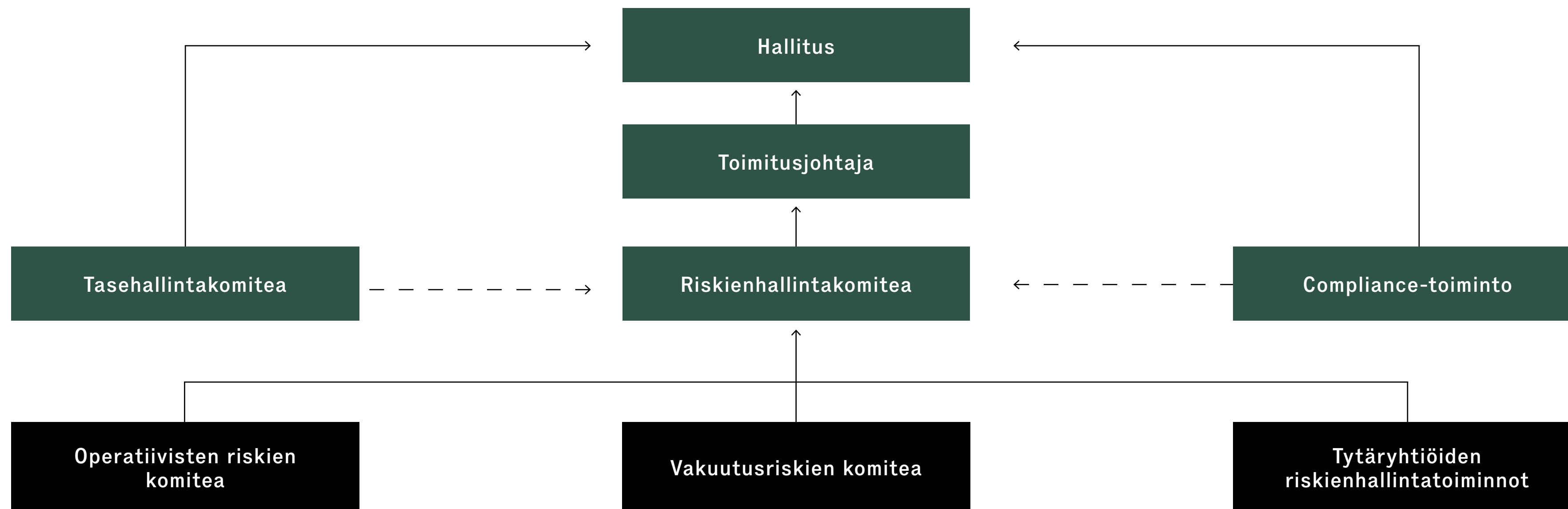
Vakuutusriskien komitea monitoroi yhtiön vakuutusriskien hallinnan kattavuutta ja asianmukaisuutta. Yhtenä keskeisenä tehtävänä on kontrolloida yhtiön vastuunvalintapolitiikan noudattamista sekä ylläpitää kyseistä politiikkaa. Komitea raportoi vakuutusriskeihin ja vastuunvalintapolitiikkaan liittyvistä riskienhallinnallisista asioista riskienhallintakomitealle. Vakuutusriskien komitean puheenjohtajana on yhtiön aktuaarijohtaja, jonka vastuulla on varmistaa, että vakuutusten hinnoittelussa ja vastuuvelan laskennassa käytettävät periaatteet ovat riittävät ja yhteensopivat vastuunvalintaprosessin ja korvausprosessin kanssa. Hallitus hyväksyy vakuutussovimusten hinnoittelun ja vastuuvelan laskennan keskeisimmät periaatteet. Lisäksi hallitus määrittelee maksimitason omalla vastuulla pidettävillä riskeillä ja hyväksyy jälleenvakuutuspolitiikan vuosittain.

Operatiivisten riskien komitean roolina on varmistaa, että operatiivisten riskien hallinta on asianmukaisesti järjestetty liiketoimintayksiköissä. Yhtenä keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että konsernissa on toimivat menettelytavat toteutuneiden operatiivisten riskien seurannalle ja raportoinnille. Merkittävistä havainnoista raportoidaan riskienhallintakomitealle ja hallitukselle. Operatiivisten riskien komitea koordinoi myös jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien ylläpitämistä ja päivittämistä.

Lakiasiat, compliance ja data governance -yksikkö vastaa yhtiön liiketoimintaan liittyvistä oikeudellisista asioista, compliance-toiminnasta sekä tietosuojan ja -turvaan liittyvän regulaation seurannasta ja riskien tunnistamisesta konsernissa. Yksikön johtaja vastaa yksikön toiminnan järjestämisestä ja toimii samalla konsernin Compliance Office-rina ja on riskienhallintakomitean jäsen. Lisäksi yksiköstä on vähintään yksi edustaja operatiivisten riskien hallintakomiteassa.

Liiketoiminta- ja maineriskeille ei ole omaa erillistä ryhmää, vaan näitä riskejä hallinnoidaan osana yhtiön strategista suunnittelua ja operatiivista johtamista. Kyseiset riskit kuuluvat luonteensa vuoksi suoraan toimitusjohtajan vastuulle ja käsitellään säännöllisesti riskienhallintakomiteassa.

Kuva 1-1 Riskienhallinnan hallintorakenne

Konsernin sijoituspalveluyhtiöllä ja rahastoyhtiöllä on omat riskienhallintasuunnitelmat ja riskienhallinnasta vastaavat henkilöt, ja niiden riskienhallintaa käsitellään osana yhtiöiden hallitustyötä. Tämän lisäksi kaikki merkittävimmät riskitapahtumat raportoidaan riskienhallintakomitealle ja operatiiviset riskit käsitellään operatiivisten riskien komiteassa.

Virossa, Liettuassa ja Latviassa sijaitsevilla sivukonttoreilla on oma riskienhallintajärjestelmä, joka noudattaa konsernin periaatteita. Yllä mainittujen komiteoiden ja yksiköiden lisäksi sisäinen tarkastus varmistaa tarkastussuosituksen avulla riittävien sisäisten kontrollien olemassaolon ja laatii hallitukselle vuosittain sisäisen tarkastuksen katsauksen.

2. Mandatum Lifen liiketoiminnan riskit

Taseen markkinariskit sekä vakuutusriskeihin lukeutuvat pitkäikäisyys- ja takaisinostoriskit muodostavat yhtiön merkittävimmät riskit pääomavaateiden kautta tarkasteltuna. Näitä on kuvattu yksityiskohtaisemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa. Edellä mainittujen

riskien lisäksi operatiiviset riskit ja liiketoimintariskit ovat yhtiön toiminnan ja jatkuvuuden kannalta keskeisiä riskejä. Operatiivisia riskejä ja niiden hallintaa on kuvattu tarkemmin jäljempänä kappaleessa 4.

Henkivakuutusyhtiön liiketoiminta perustuu vakuutustapahtumien ja vakuutus-toiminnan vastuisiin sisältyvien riskien kantamiseen ja hallintaan. Vakuutustapahtumien riskit ovat kooltaan ja sattumisajankohdiltaan satunnaisia. Merkittävä osa laskuperustekorkosidonnaisen henkivakuutuksen riskeistä ja tuloksesta tulee sijoitus-toiminnasta. Pitkällä tähtäimellä sijoitusomaisuuden tuoton on katettava vähintään vakuutuksille luvattu laskuperustekorko, kohtuusperiaatteen mukaiset asiakashyvi-tykset ja omistajan tuotto-odotukset. Muut tulokomponentit ovat vakuutus-toiminnan riskiliikkeen ja kustannusliikkeen tulokset. Riskiliikkeen tulos muodostuu vakuutus-tenottajilta veloitetusta riskimaksusta vähennettynä toteutuneilla korvauskuluilla. Kustannusliikkeen tulos muodostuu puolestaan vakuutus-tenottajilta veloitetusta liikekulu-kuormituksesta vähennettynä toteutuneilla liikekuluilla.

3. Pääoman ja vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinnalla varmistetaan käytettävissä olevan pääoman riittävyys suhteessa liiketoiminnasta ja toimintaympäristöstä aiheutuviin riskeihin, ja pääoman hallinnalla varmistetaan omaan varallisuuteen luettavien varojen laatu suhteessa pääomavaateisiin. Pääomatarvetta arvioidaan vertaamalla käytettävissä olevaa omaa varallisuutta siihen riskipääomavaatimukseen, joka tarvitaan nykyisestä liiketoiminnasta ja ulkoisesta toimintaympäristöstä aiheutuvien riskien kattamiseen.

3.1 Ulkoinen vakavaraisuusvaatimus

Henkivakuutustoiminta on voimakkaasti säädeltyä liiketoimintaa. Säädökset on asetettu sekä pääoman määrälle että sen rakenteelle. Mandatum Life -konsernin toimintaa valvoo Finanssivalvonta ja lisäksi Baltiassa vastaavat viranomaiset. Lisäksi konserniin kuuluvan rahastoyhtiön toimintaa valvoo Luxemburgin viranomainen.

Voimassa oleva vakuutusyhtiöitä koskeva EU-tasoinen vakavaraisuussäätely (Solvenssi II) astui voimaan 1.1.2016. Yhtiö soveltaa Solvenssi II:n vakavaraisuusvaateiden laskennassa ns. standardikaavaa, jossa omien varojen määrää stressataan säännöksissä etukäteen määritellyillä markkina- ja vakuutusriskeillä. Solvenssi II:n vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR, Solvency Capital Requirement) on pyritty asettamaan tasolle, jossa omat varat riittäisivät turvaamaan vakuutettujen etuudet yhden vuoden aikahorisontilla 99,5 prosentin luottamusvälillä.

Solvenssi II:n oman varallisuuden määrä perustuu varojen markkinaehtoiseen arvostamiseen ja vastuuvelan arvostamiseen Solvenssi II:n määrittämällä korkokäyrällä, joten Solvenssi II:n oma varallisuus poikkeaa kirjanpidon mukaisesta omasta pääomasta. Solvenssi II:n vastuuvelka on yhtä kuin vastuuvelan ns. paras arvio lisättynä riskimarginaalilla. Paras arvio perustuu vakuutuskannan realistisiin odotettuihin kassavirtoihin, jotka diskontataan tarkasteluhetken riskittömästä korkokäyrästä johdetulla Solvenssi II:ssä käytössä olevalla korkokäyrällä. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osalta paras arvio on tarkasteluhetken vakuutussäästöt, vähennettynä näiden vakuutusten odotetun riski- ja kustannusliikkeen ylijäämän nykyarvolla. Riskimarginaalin perustana Solvenssi II-säätelyssä on kuuden prosentin pääoman kustannus (cost of capital). Riskimarginaali on tulevien vuosien pääoman kustannusten nykyarvo henkivakuutusriskien ja operatiivisen riskin osalta. Taulukossa 3-1 on esitetty vastuuvelan Solvenssi II:n mukainen arvo vastuuvelan siirtymäsääntö huomioiden ja IFRS-kirjanpidon mukainen arvo emoyhtiön osalta.

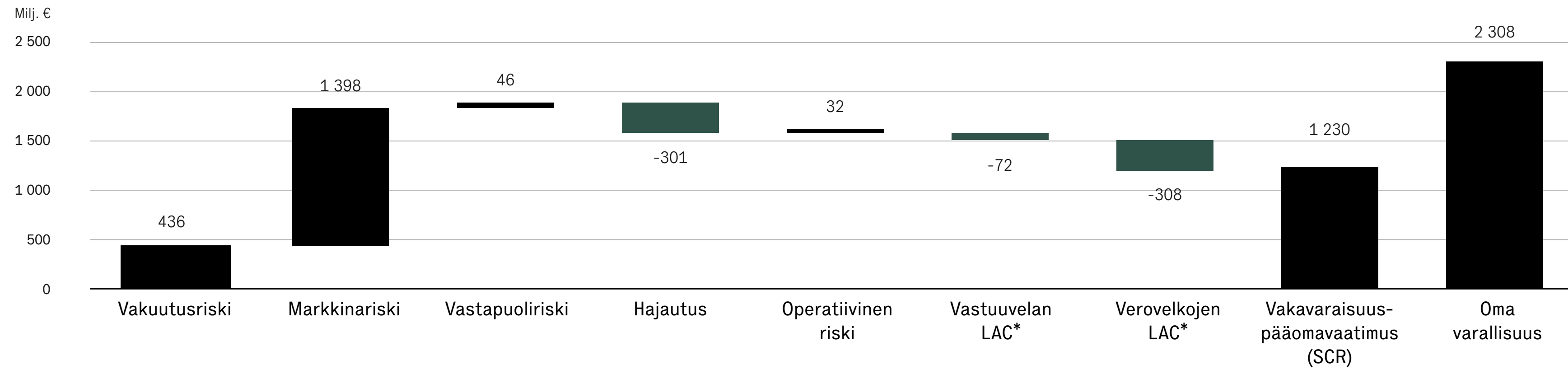
Taulukko 3-1 Vastuuvelka Solvenssi II:n ja IFRS:n osalta 31.12.2020

Milj. €	IFRS-arvo	Solvenssi II -arvo	Oikaisu
Vastuuvelka – henkivakuutus (poislukien sijoitussidonnaiset)	3 521	3 341	180
Paras estimaatti		3 151	
Riskimarginaali		190	
Vastuuvelka – sijoitussidonnaiset	8 765	8 280	485
Paras estimaatti		8 192	
Riskimarginaali		87	

Taulukko 3-2 Oman varallisuuden luokittelu 31.12.2020 siirtymäsäännöt huomioiden

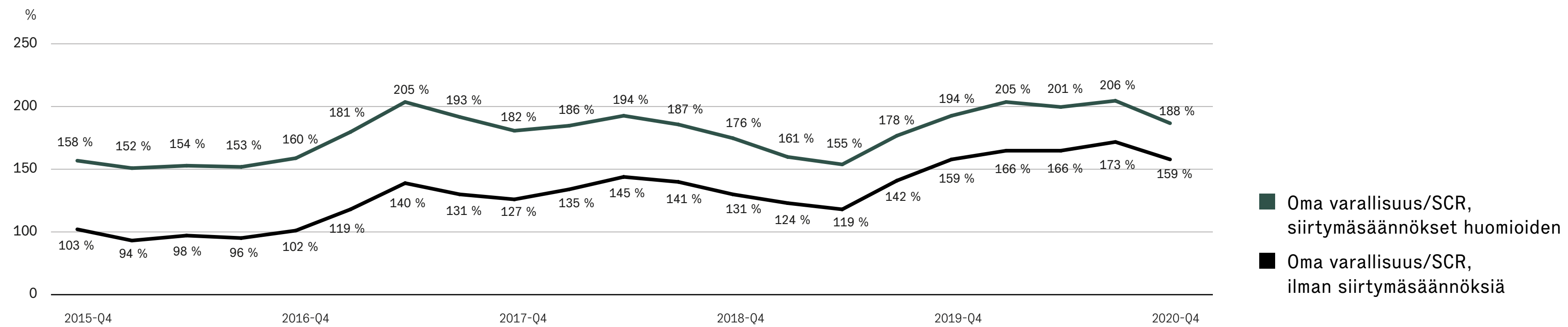
Milj. €		
Luokka 1	Yhteensä	2 059
	Osakepääoma	181
	Täsmäytyserä	1 778
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	100
Luokka 2	Yhteensä	249
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	249
	Verottamattomat varaukset	0
Luokka 3	Yhteensä	0
	Laskennalliset verosaamiset	0
	Hyväksyttävä oma varallisuus	2 308

Kuva 3-3 Solvenssi II:n vakavaraisuusvaade (SCR) ja oman varallisuuden määrä 31.12.2020 siirtymäsäännöt huomioiden

*Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Kuva 3-4 Vakavaraisuussuhteen kehitys 31.12.2015–31.12.2020

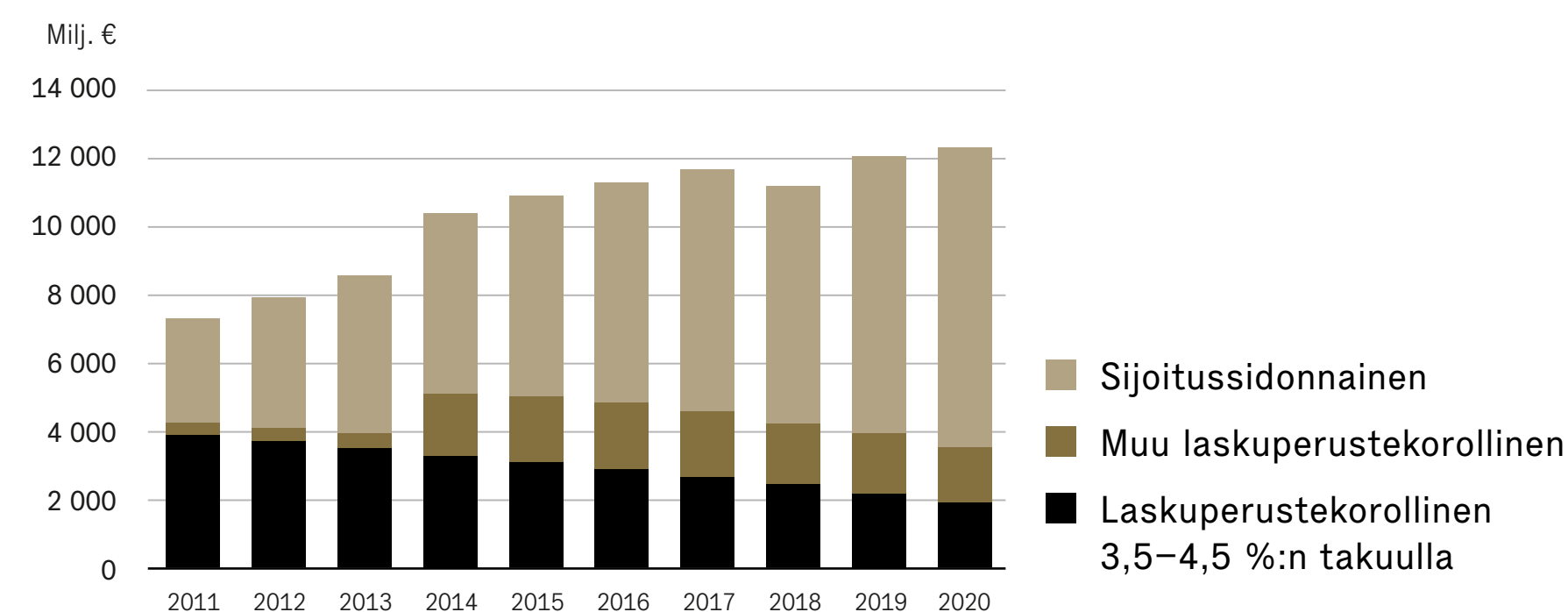

Voimassa olevan lainsäädännön puitteissa yhtiö soveltaa ns. vastuuvelan siirtymäsääntöä liittyen yhtiön alkuperäiseen laskuperustekorolliseen eläkevakuutuskantaan, jossa laskuperustekorokona on 3,5 tai 4,5 prosenttia. Vastuuvelan siirtymäsääntö jatkuu 31.12.2031 asti. Tämän lisäksi yhtiö soveltaa osakkeiden pääomavaateisiin liittyvää osakeriskin siirtymäsääntöä (31.12.2022 asti) osakesijoituksiin. Vastuuvelan siirtymäsääntö kasvattaa Solvenssi II:n omaa varallisuutta ja osakeriskin siirtymäsääntö taas alentaa pääomavaateita. Taulukossa 3–2 on esitetty yhtiön oman varallisuuden rakenne 31.12.2020 vastuuvelan siirtymäsääntö huomioiden. Pääosa yhtiön omasta varallisuudesta luokitellaan kuuluvaksi luokan 1 (Tier 1) pääomaksi. Luokkaan 2 luetaan kuuluvaksi 249 miljoonaa euroa yhtiön pääomalainoista. Kokonaisuudessaan pääomalainoja on yhteensä 349 miljoonaa euroa.

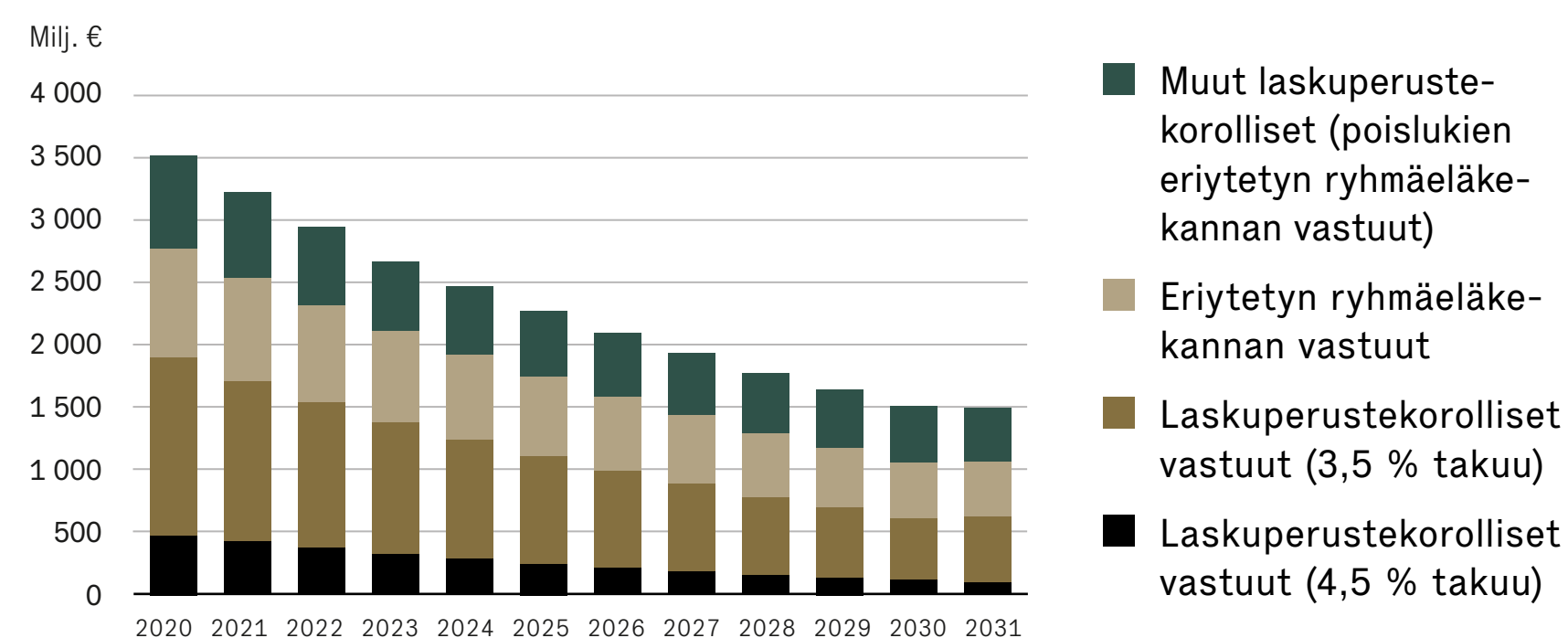
Siirtymäsäännöt huomioiden yhtiön Solvenssi II:n mukainen oma varallisuus oli 2 308 miljoonaa euroa (2 290) ja tätä vastaava Solvenssi II:n vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR, Solvency Capital Requirement) oli 1 230 miljoonaa euroa (1 182). Vakavaraisuussuhde (oma varallisuus/SCR) oli näin ollen 188 prosenttia (194). Pääosa SCR:stä syntyy markkinariskeistä, joista merkittävimmät ovat osakeriski ja korkomarginaaliriski. Henkivakuutusriskeistä merkittävin on sijoitussidonnaisten sopimusten ja riskivakuutusten takaisinostoriski ja biometrisista riskeistä merkittävin on ryhmäeläkekantojen pitkäikäisyysriski. Solvenssi II:n vähimmäispääomavaatimus (MCR, Minimum Capital Requirement) oli 308 miljoonaa euroa (296). Ilman vastuuvelan siirtymäsääntöä oma varallisuus olisi 1 977 miljoonaa euroa (1 929) ja SCR ilman osakeriskin siirtymäsääntöä olisi 1 245 miljoonaa euroa (1 212).

Kuvassa 3–4 on puolestaan esitetty yhtiön vakavaraisuussuhteen kehitystä Solvenssi II -sääntelyn voimaantulon jälkeen. Yhtiön strategiset valinnat ja niiden seurauksena odotettavissa oleva vastuuvelan rakenteen muutos ovat merkittävässä roolissa tulevan vakavaraisuusaseman suhteen. Sijoitussidonnaisiin sopimuksiin perustuva liiketoiminta on ollut yhtiön painopistealueena vuodesta 2001 alkaen. Siitä lähtien sijoitussidonnainen vastuovelka on kasvanut kuten kuvasta 3–5 nähdään. Alkuperäisen laskuperustekorollisen vastuuvelan trendi on ollut aleneva vuodesta 2005. Erityisesti ne vastuuvelan osat ovat pienentyneet, joissa laskuperustekorokko on korkein eli 4,5 prosenttia tai 3,5 prosenttia. Korkeimpien laskuperustekorollisten vakuutuskantojen vastuovelka aleni 268 miljoonaa euroa vuoden 2020 aikana. Kokonaisuutena yhtiön laskuperustekorollinen vastuovelka aleni 405 miljoonaa euroa ja oli 3 521 miljoonaa euroa (3 926). Vastuuvelan rakenteen ja määrän kehitystä on kuvattu kuvassa 3–5.

Kuva 3–5 Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuuvelan kehitys 2011–2020

Kuva 3–6 Arvio laskuperustekorollisen vastuuvelan kehityksestä 2020–2031 ilman tulevaa uusmyyntiä

Yhtiön näkemyksen mukaan siirtymäsääntöjen mukainen laskelma antaa hyvän kuvan yhtiön vakavaraisuusasemasta. Yhtiön taseen ja sen riskiprofiilin odotetaan muuttuvan merkittävästi siirtymäaikojen kuluessa. Valtaosa pääomavaateista syntyy laskuperustekorkoisesta vastuuvastausta ja sitä kattavasta omaisuudesta. Erityisesti yhtiön alkuperäiset 3,5 ja 4,5 prosentin laskuperustekoron omaavat laskuperustekorkoiset vakuutuskannat sitovat pääomia ja näiden vakuutuskantojen vastuuvastausta odotetaan alenevan nykyisestä 1 894 miljoonasta eurosta noin 630 miljoonaan euroon siirtymäaikojen kuluessa (ks. kuva 3–6). Tämä trendi tulee alentamaan voimakkaasti näistä kannoista syntyvää vakavaraisuusvaatimusta ja samalla näiden kantojen negatiivinen vaikutus ilman siirtymäsääntöjä laskettuun omaan varallisuuteen tulee alenemaan. Vaikka siirtymäsääntöjen positiivinen vaikutus vähenee siirtymäajan kuluessa, vakavaraisuusaseman odotetaan säilyvän vahvana odotetun oman varallisuuden positiivisen trendin ja vakavaraisuusvaatimuksen pienenemisen seurauksena. Sisäisesti yhtiö seuraa vakavaraisuussuhdetta ja arvioi sen kehitystä sekä siirtymäsääntöillä että ilman niitä. Molemmilla tavoilla on vaikutusta yhtiön liiketoimintapäätöksiin.

Edellä esitettyjen emoyhtiön vakavaraisuusvaatimusten lisäksi konserniin kuuluvilla Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy:lla ja Mandatum Life Fund Management S.A. yhtiöllä on omat yhtiöiden toimialaan liittyvät vakavaraisuusvaatimukset.

3.2 Sisäinen vakavaraisuusaseman seuranta

Solvenssi II luo raamit myös yhtiön sisäiselle vakavaraisuusaseman seurannalle. Yhtiötason vakavaraisuusaseman seurantamalli, ns. riskinkantokykyymalli, pohjautuu Solvenssi II:n siirtymäsääntöillä laskettuun SCR:ään ja omaan varallisuuteen. Riskinkantokykyymallissa asetetaan yhtiön vakavaraisuusasemalle ennakoivat seurantarajat, joiden tavoitteena on mahdollistaa yhtiön kyky reagoida riittävän ajoissa vakavaraisuusaseman heikkenemiseen. Seurantarajoja on kolme ja niissä huomioidaan vakavaraisuusasema sekä siirtymäsääntöjen kanssa että ilman niitä. Taulukossa 3–7 on esitetty sovellettavat seurantarajat ja keskeiset ohjaavat periaatteet eri vyöhykkeillä.

Riskinkantokykyyn ollessa ylimmän seurantarajan yläpuolella yhtiön sijoitustoimintaa ohjaa normaaliin tapaan sijoituspolitiikka ja siinä asetetut limiitit. Seurantarajojen alittuessa vakavaraisuusaseman seuranta tiivistetään, hallituksen roolia sijoitustoiminnan osalta kasvatetaan, riskinottoa rajoitetaan ja viimeisessä vaiheessa tulee vaka-

Taulukko 3–7 Sisäinen riskien seurantakehikko (riskinkantokykyymalli)

Vakavaraisuussuhde siirtymäsääntöillä	Vakavaraisuussuhde ilman siirtymäsääntöjä	Ohjaava periaate
> 160 %	> 125 %	Normaali toiminta
< 160 %	< 125 %	Tihennetty seuranta
< 145 %	< 115 %	Riskin ottamista rajoitetaan
< 135 %	< 107,5 %	Riskejä vähennetään

varaisuusasemaa vahvistaa joko markkinariskejä pienentämällä tai kasvattamalla omaa varallisuutta esimerkiksi pääomituksen kautta. Käytännössä toimenpiteet riippuvat siitä, miten tilanteeseen on päädytty ja millainen yleinen markkinatilanne on. Näin ollen todelliset toimenpiteet voivat hallituksen niin parhaaksi katsoessa poiketa edellä esitetyistä periaatteista.

Yhtiötason riskinkantokykyymallin lisäksi eriytettyllä ryhmäeläkekannalla on oma riskinkantokykyseuranta. Eriytetyn ryhmäeläkekannan riskinkantokyky perustuu tulevien lisätujen vastuun sijoitusriskejä puskuroivaan vaikutukseen. Myös kyseisen vakuutuskannan riskinkantokykyseurannan seurantarajat perustuvat ennalta määritettyihin omaisuuden stressitesteihin ja toimenpiteet seurantarajojen alittuessa ovat samankaltaiset kuin koko yhtiön riskinkantokykyymallissa.

Yhtiötason riskinkantokykyymalli ja eriytetyn ryhmäeläkekannan riskinkantokykyseuranta ja niihin sisältyvät seurantarajat määritellään vuosittain hallituksen päättämässä sijoituspolitiikoissa. Riskinkantokykyt ja seurantarajat raportoidaan hallitukselle vähintään kuukausittain.

4. Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu puutteellisista tai epäonnistuneista prosesseista tai järjestelmistä, ihmisistä ja järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista. Tämä määritelmä sisältää juridiset riskit, mutta ei sisällä strategisista päätoöksistä johtuvia riskejä. Riskit voivat realisoitua seuraavien tapahtumien johdosta:

- sisäiset rikkomukset;
- ulkoiset rikkomukset;
- riittämätön henkilöstöjohtaminen;
- puutteellisuudet toimintaperiaatteissa asiakkaita, tuotteita tai liiketoimintoja koskien;
- fyysisen omaisuuden vahingot;
- toimintojen keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt;
- virheet toimintaprosesseissa.

Operatiivinen riski voi toteutua lisäkustannuksina, aiheutettujen vahinkojen korvauksina, säännösten ja määräysten rikkomisena, maineen menetyksenä, riskiasemaan liittyvän väärän informaation antamisena ja siitä seuraavina tappioina sekä liiketoimintojen keskeytymisenä.

4.1 Operatiivisten riskien hallinnan tavoite ja organisointi

Operatiivisten riskien hallinnan tavoite yhtiössä on tunnistaa riskit etukäteen, hallita riskejä tehokkaasti ja pyrkiä etukäteen minimoimaan mahdollisten realisoituvien riskien vaikutusta kustannustehokkaalla tavalla. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa omien operatiivisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta sekä riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä. Operatiivisten riskien komitea valvoo ja koordinoi operatiivisten riskien hallintaan liittyviä keskeisiä asioita, kuten toimintaohjeita ja suosituksia. Komitea varmistaa, että liiketoiminta-alueiden riskit on tunnistettu ja että ne ovat järjestäneet sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan riittävällä tavalla. Komitea käsittelee myös operatiivisten riskienhallinnan toimintaohjeista mahdollisesti tehdyt poikkeamat ja seuraa operatiivisten riskien itsearviointeissa tunnistettuja riskejä sekä toteutuneita riskitapahtumia. Merkittävät havainnot operatiivisista riskeistä raportoidaan riskienhallintakomitealle ja hallitukselle.

4.2 Operatiivisten riskien tunnistaminen ja hallinta

Operatiivisia riskejä tunnistetaan useiden eri lähteiden ja menetelmien avulla:

1. Itsearviointi: Keskeisten operatiivisten riskien sekä niiden todennäköisyyksien ja mahdollisten vaikutusten kartoitus ja arviointi toteutetaan säännöllisen itsearviointiprosessin avulla. Tässä yhteydessä arvioidaan myös näihin liittyvä sisäinen valvonta ja ohjeistuksen riittävyys.
2. Tapahtumien analyysi: Operatiivisten riskien komitea kerää ja analysoi liiketoimintayksiköiden raportoidut toteutuneet operatiiviset riskit ja läheltä piti -tilanteet. Liiketoimintayksiköiden vastuulla on varmistaa, että toteutuneet operatiiviset riskit ja läheltä piti -tilanteet raportoidaan yhtiön käytänteiden mukaisesti.

Merkittävimpiä operatiivisten riskien itsearviointiprosessissa tunnistettuja riskejä ovat muun muassa seuraavat: tietoturvaan ja -suojaan liittyvät asiat, tietojärjestelmien vanheneminen sekä prosessien manuaaliset työvaiheet.

Operatiivisten riskien rajoittamiseksi yhtiössä on hyväksytty useita eri toimintaohjeita, kuten sisäisen valvonnan politiikka, compliance-politiikka, turvallisuusohjeita, jatkuvuussuunnitelma, hankinta- ja ulkoistamispolitiikka, asiakaspalautteen käsitteilyohje sekä useita muita toimintaohjeita liittyen operatiivisiin toimintoihin. Eri toimintaohjeista tehtyjä poikkeamia seurataan liiketoimintayksiköissä ja niistä raportoidaan compliance-toiminnolle ja riskienhallintatoiminnolle.

Prosesseihin sisältyvän sisäisen valvonnan järjestelmän tavoitteena on estää ja havaita negatiivisia tapahtumia sekä minimoida näiden vaikutukset. Tämän lisäksi toteutuneet operatiiviset riskit tai läheltä piti -tilanteet analysoidaan ja raportoidaan operatiivisten riskien komitealle riskienhallintatoiminnon toimesta.

3

IFRS-tilinpäätös 2020

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1-12/2020	1-12/2019
Vakuutusmaksutulo	1	1 050,8	1 595,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	586,7	1 266,5
Liiketoiminnan muut tuotot		25,7	23,0
Korvaukset	3	-1 089,1	-1 492,2
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	4	-272,5	-971,2
Henkilöstökulut	5	-53,0	-51,8
Liiketoiminnan muut kulut	6	-82,3	-81,4
Rahoituskulut	7	-12,4	-9,2
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista		0,0	0,5
Tilikauden voitto ennen veroja		153,9	280,1
Verot	19	-36,8	-58,2
Tilikauden voitto		117,0	221,9
Tilikauden muut laajan tuloksen erät	20-21		
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi			
Varjolaskenta		0,8	-21,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat		119,1	134,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-23,8	-27,0
Muut laajan tuloksen erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen		96,1	86,6
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		213,2	308,5

Konsernitase

Milj. €	Liite	1-12/2020	1-12/2019
Varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	29,6	14,3
Sijoituskiinteistöt	9	133,7	136,1
Aineettomat hyödykkeet	10	6,6	8,9
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	11	0,6	0,5
Rahoitusvarat	12-16	4 839,1	4 671,5
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	17	8 805,3	8 170,2
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista	24	1,0	0,7
Muut varat	22	107,1	137,4
Käteiset varat	23	682,4	952,1
Varat yhteensä		14 605,4	14 091,9
Velat			
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	24	3 521,1	3 925,8
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	25	8 765,2	8 117,1
Rahoitusvelat	13, 26	352,4	364,0
Laskennalliset verovelat	18	138,8	120,8
Muut velat	28	246,9	196,5
Velat yhteensä		13 024,5	12 724,2
Oma pääoma	30		
Osakepääoma		40,4	40,4
Rahastot		663,1	566,9
Kertyneet voittovarot		877,5	760,4
Emoyhtiön omistajien osuus		1 580,9	1 367,7
Määräysvallattomien osuus		0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä		1 580,9	1 367,7
Oma pääoma ja velat yhteensä		14 605,4	14 091,9

Laskelma oman pääoman muutoksista

Milj. €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Vararahasto	Voittovarot	Muuntoerot	Myytävissä olevat rahoitusvarat*	Myytävissä olevat rahoitusvarat** IFRS 4.30	Yht.
Oma pääoma 1.1.2019	40,4	98,9	29,9	689,9	0,0	359,9	-8,3	1 210,6
Muutokset omassa pääomassa								
Osingonjako				-150,0				-150,0
Kauden laaja tulos				221,9		107,9	-21,3	308,5
Siirrot erien välillä				-1,3				-1,3
Oma pääoma 31.12.2019	40,4	98,9	29,9	760,4	0,0	467,8	-29,6	1 367,7
Muutokset omassa pääomassa								
Osingonjako								0,0
Kauden laaja tulos				117,0		95,3	0,8	213,2
Siirrot erien välillä				0,0				0,0
Oma pääoma 31.12.2020	40,4	98,9	29,9	877,5	0,0	563,1	-28,8	1 580,9

* Myytävissä olevista rahoitusvaroista on kirjattu omaan pääomaan kauden arvostusta 119,1 (134,9) miljoonaa euroa. Kauden tulokseen on siirretty 94,2 (236,2) miljoonaa euroa.

** Varjolaskennan mukainen eriytetyn vakuutuskannan vakuutustenottajien osuus, ilman veroja.

Muuntoeroihin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvät määrät ovat laajaan tulokseen kirjattuja verovaikutuksella huomioituja eriä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen veroja	153,9	280,1
Oikaisut		
Poistot	7,5	7,8
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	-251,8	-621,3
Sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot	-114,3	-394,3
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	243,2	866,9
Muut oikaisut	27,9	51,7
Oikaisut yhteensä	-87,6	-89,2
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Sijoitukset *	-322,2	212,8
Muut varat	45,3	37,0
Yhteensä	-276,9	249,8
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Rahoitusvelat	-11,8	-35,9
Muut velat	1,0	7,2
Maksetut korot ja tuloverot	-61,8	-138,1
Yhteensä	-72,6	-166,9
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat	-283,2	273,9
Investointien rahavirta		
Investoinnit tytär- ja osakkuusyhtiöosakkeisiin	0,0	0,0
Nettoinvestoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1,4	-4,7
Investointeihin käytetyt nettorahavarat	-1,4	-4,7

Milj. €	1-12/2020	1-12/2019
Rahoitustoiminnan rahavirta		
IFRS 16 velat	14,7	-1,6
Pääomalaina	0,2	249,1
Maksetut osingot		-150,0
Rahoituksesta kertyneet nettorahavarat	14,8	97,5
Rahavirrat yhteensä	-269,7	366,6
Rahavarat tilikauden alussa	952,1	585,5
Rahavarat tilikauden lopussa	682,4	952,1
Rahavarojen nettomuutos	-269,7	366,6
Lisätietoa rahavirtalaskelmaan		
Saadut korot	80,9	119,5
Maksetut korot	-33,9	-63,6
Saadut osingot	35,8	51,7

* Sijoitukset sisältävät sijoituskiinteistöt, rahoitusvarat sekä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset.

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. valuuttakurssien muutosten takia.

Tilikauden rahavarat sisältävät pankkisaamiset 682,4 miljoonaa euroa (952,1).

Konsernin liitetiedot

YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Mandatum Lifen konsernitilinpäätös vuodelta 2020 on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, ”IFRSs”) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa Mandatum Life on soveltanut kaikkia liiketoimintaansa liittyviä 31.12.2020 voimassa olleita ja EU:n komission hyväksymiä standardeja ja tulkintoja.

Konsernitilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on otettu huomioon myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölainsäädäntö sekä viranomaissäännökset.

Tilinpäätöksen arvostamisperusta on pääasiallisesti alkuperäinen hankintameno. Poikkeuksia ovat mm. käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, myytävissä olevat rahoitusvarat, suojauskohteet käyvän arvon suojauksessa sekä oman pääoman ehtoisina instrumentteina suoritettavat osakeperusteiset maksut, jotka arvostetaan käypään arvoon.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina pyöristettynä lähimpään miljoonaan, ellei toisin ole mainittu.

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön hallitus hyväksyi tilinpäätöksen julkaistavaksi 10. helmikuuta 2021.

Konsernitilinpäätös

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta toteutuu, kun konsernilla on yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Hankitut yritykset yhdistellään tytäryhtiöinä siitä päivästä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen päivään saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryhtiöiden hankinnat käsitellään hankintamenomenetelmällä. Hankintameno kohdistetaan hankinnan kohteen yksilöitävissä oleville varoille, veloille ja ehdollisille veloille, jotka arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankitun tytäryhtiön nettovarallisuudesta. Hankekohtaisesti valitulla käsittelytavalla on vaikutusta

sekä kirjattavaan määräysvallattomien omistajien osuuteen että liikearvon määrään. Määrä, jolla maksettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus sekä mahdollisesti aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi.

Konsernitilinpäätös laaditaan soveltaen yhtenäisiä laadintaperiaatteita samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin samanlaisiin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä voitot ja tappiot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei valtaa määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Jollei toisin osoiteta, huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia sijoituskohteen äänivallasta. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Hankintahetkellä sijoitukset osakkuusyhtiöihin kirjataan hankintamenuon, jota oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen tapahtuvalla muutoksella konsernin osuudessa osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta) ja muilla muutoksilla, jotka on suoraan kirjattu osakkuusyhtiön omaan pääomaan. Mikäli konsernin osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitukset merkitään taseeseen nolla-arvoon ja ylimenevät tappiot yhdistellään vain siinä tapauksessa, että konserni on sitoutunut osakkuusyhtiön velvoitteiden täyttämiseen. Sijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot (tappiot) konsernin ja osakkuusyhtiön välillä eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tuloksesta on esitetty omana eränä tuloslaskelmassa. Konsernin osuus osakkuusyhtiön muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on esitetty konsernin muissa laajan tuloslaskelman erissä.

Jos ilmenee viitteitä siitä, että sijoituksen arvo saattaa olla alentunut, testataan sen kirjanpitoarvo arvonalentumisen varalta vertaamalla sitä sijoituksesta kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä olevana rahamääränä pidetään käyttöarvoa tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyä käypää arvoa sen mukaan kumpi niistä on suurempi. Jos sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin

sen kirjanpitoarvo, vähennetään kirjanpitoarvoa kirjaamalla siitä tulosvaikutteinen arvonalentumistappio, jonka suuruus on kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus. Mikäli sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä myöhemmin kasvaa ja on suurempi kuin kirjanpitoarvo peruutetaan tehty arvonalennus vastaavasti tulosvaikutteisesti.

Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet

Konsernitilinpäätös laaditaan euroina, joka on konsernin ja emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konserniyhtiöt ovat laatineet tilinpäätöksensä käyttäen toimintavaluutta, joka on kunkin yhtiön taloudellisen toimintaympäristön päävaluutta. Yhtiöiden ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset tase-erät muutetaan yhtiön toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta toimintavaluutan määräisiksi aiheutuvat kurssierot kirjataan valuuttakurssivoitoina tai -tappioiden tuloslaskelmaan. Myytävänä pidettävien ei-monetaaristen rahoitusvarojen kurssierot kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon.

Segmenttiraportointi

Mandatum Life -konsernin segmenttiraportointi perustuu kotimaisen liiketoiminnan tuoteryhmäjakoon sekä muuhun maakohtaiseen organisaatorakenteeseen. Raportoivat segmentit ovat sijoitussidonnaiset sopimukset (Suomi), eriytetty vakuutuskanta (Suomi), muut sopimukset (Suomi) sekä ulkomaiset toiminnat.

Tuoteryhmien riskit poikkeavat toisistaan sijoitusriskien osalta. Segmenttien tulokset raportoidaan yhtiön johdolle osana johdon raportointia.

Segmentille sijoitussidonnaiset sopimukset (Suomi) on kohdistettu sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja näiden tuotto mukaan lukien Mandatum Lifen rahastoyhtiöiltä saamat palkkiot. Liikekustannusten, mukaan lukien poistot, ja aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden allokointi kotimaisille segmenteille on laadittu yhtiön sisäisen kustannuslaskennan avulla.

Ensisijainen segmenttiraportointi antaa myös olennaisilta osin maantieteellisen jaon, koska toiminta ulkomailla kattaa Baltian ja Luxemburgin toiminnan. Ulkomaisen toiminnan laajetessa maakohtaista jaottelua laajennetaan. Konsernitilinpäätöksessä segmenttien väliset liiketapahtumat, saatavat ja velat eliminoidaan rivi riviltä.

Segmenttien ja yhtiöiden välisten kotimaisten ja rajat ylittävien liiketoimien hinnoittelussa on sovellettu markkinaehtoperiaatetta. Hinnoittelu perustuu OECD:n siirtohinnoitteluohjeistukseen sekä EU:n siirtohinnoitteludokumentoinnista antamaan käytäntönsäntöön.

Korot ja osingot

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot ja -kulut jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Osingot kirjataan tuotoksi sinä tilikautena, jona oikeus niiden saamiseen on syntynyt.

Palkkiot

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot ja transaktiokulut kirjataan suoraan tulokseen instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Henkivakuutustoiminnassa hankintamenot käsitellään Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvinä palkkiokuluina.

Muut palkkiokulut sisältyvät tuloslaskelmaerään Sijoitustoiminnan nettotuotot.

Vakuutusmaksut

Henkivakuutustoiminnan vakuutus- ja sijoitussopimuksiin sisältyvät vastuut ovat pitkäaikaisia, jolloin vakuutusmaksu ja sen perusteella maksettava korvaus eivät yleensä kohtaa samalla tilikaudella. Vakuutusmaksut kirjautuvat maksutuloon vakuutuslajista riippuen pääsääntöisesti maksuperusteisesti. Veloitusperusteisesti kirjautuu osa ryhmäläkevakuutuksen vakuutusmaksuista.

Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään kuluna erässä Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja -velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä niiden arvostuskäytännön mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin.

Konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti sijoituksia seurataan ja hallinnoidaan käyvin arvoin mahdollisimman ajantasaisen ja oikean kuvan saamiseksi sijoitustoiminnasta. Sijoitukset myös raportoidaan konsernin johdolle käyvin arvoin. Rahoitusvaroihin kuuluvat sijoitukset ovat joukkovelkakirjoja ja oman pääoman ehtoisia instrumentteja. Ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Rahoitusvarojen käypä arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, pienelle osalle instrumenteista on määritetty arvo muita menetelmiä käyttäen. Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen mm. siihen, ovatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa, toimivat tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin. Suurin osa tason 3 sijoituksista on pääomarahastoja tai vaihtoehtorahastoja.

Pääomarahastosijoitusten osalta alla olevien sijoitusten arvon määrittää rahasto, jolla on olennaiset ja riittävät tiedot alla olevien sijoitusten arvonmäärittämiseksi. Pääomarahaston arvonmääritys toteutetaan pääasiassa kvartaaleittain perustuen alla olevien sijoitusten arvoon ja vieraan pääoman määrään. Alla olevien sijoitusten arvonmääritysten pohjana käytetään esimerkiksi hankintahintaan perustuvaa arvostusta, julkisesti vaihdettujen verrokkiyhtiöiden arvoa, tuottokerroinperusteista arvostusta tai kassavirtoihin perustuvaa arvostusta. Pääomarahastot noudattavat yleisesti International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV) -ohjeistusta, jossa kuvataan erilaisia arvostuskäytäntöjä yksityiskohtaisemmin.

Myös vaihtoehtorahastojen osalta arvon määrittää rahasto ja toteutuksesta vastaa ensisijaisesti rahastonhoitaja. Vaihtoehtorahastot ovat usein ominaisuuksiltaan monimutkaisia ja arvonmääritys on riippuvainen alla olevien instrumenttien luonteesta. Arvonmääritysten pohjana käytetään esimerkiksi kassavirtoihin perustuvaa arvostusta. Vaihtoehtorahastojen toimintaa ja arvonmääritystä sääntelee Alternative Investment

Fund Managers Directive (AIFMD), jossa kuvataan tarkemmin arvonlaskennan toimintaperiaatteita ja dokumentointivaatimuksia.

Harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeutettujen sopimusten arvostuksessa noudetaan kansallisia laskentaperiaatteita eli sopimuksia ei arvosteta käypään arvoon. Näiden sopimusten sekä oman pääoman katteena olevia sijoituksia hallinnoidaan kokonaisuutena ja ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Poikkeuksena tästä on sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina omana tase-eränään. Myös näitä vastaava velka esitetään omana eränään.

Taseeseen ja taseesta pois kirjaaminen

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä, joka on päivä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai -velkoihin kuuluva erä. Lainat ja muut saamiset kirjataan taseeseen lainaan nostettaessa.

Rahoitusvarat ja -velat netotetaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä vain silloin, kun netottamiseen on laillinen oikeus ja netotus aiotaan toteuttaa tai saaminen ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimasaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia tase-eriä ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat

Rahoitusvara, joka on tarkoitus myydä tai ostaa takaisin lyhyen ajan kuluessa tai joka kuuluu salkkuun, jota hallinnoidaan yhdessä tai käytetään toistuvasti lyhyen aikavälin voiton tavoitteluun, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi rahoitusvaraksi. Tällaiset varat merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Käyvän

arvon muutos yhdessä myyntivoittojen ja -tappioiden, korkotuottojen ja -kulujen sekä osinkotuottojen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Myös johdannaissopimukset, joita ei ole määritetty suojaaviksi ja jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi rahoitusvaroiksi.

Johdannaiset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Johdannaissopimuksista kirjataan taseeseen saaminen, kun käypä arvo on positiivinen ja velka, kun käypä arvo on negatiivinen. Johdannaiset arvostetaan taseessa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos yhdessä realisoituneiden voittojen ja tappioiden kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti määritetään sellaisiksi. Niiden tase- ja tuloslaskelmakirjaukset menevät kuten edellä esitetty kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen osalta.

Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan johdannaissvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla ja joita ei aiota myydä välittömästi tai lyhyen ajan kuluessa. Lainat ja muut saamiset -ryhmä sisältää myös käteiset varat.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, lisättynä välittömästi kohdistettavissa olevilla transaktiomenoilla. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Myytäväissä olevat rahoitusvarat

Myytäväissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan johdannaissvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, jotka on määritetty myytävissä oleviksi tai jotka eivät kuulu muihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat saamistodistuksista ja osakkeista ja osuuksista.

Myytäväissä olevat rahoitusvarat kirjataan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavissa olevilla transaktiome-

noilla. Taseessa myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvomuutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa vero-vaikutus huomioon ottaen. Korkotuotot ja osingot kirjataan tulokseen. Kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään, omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos yhdessä myyntivoiton tai -tappion kanssa kirjataan tulokseen. Käyvän arvon muutos siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan myös silloin, kun omaisuuserän arvo on alentunut siten, että siitä kirjataan arvonalentumistappio. Myytävissä olevista monetaarisista tase-eristä johtuvat kurssierot kirjataan aina suoraan tuloslaskelmaan.

Muut rahoitusvelat

Muita rahoitusvelkoja ovat liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen saadun vastikkeen määräisenä transaktiokuluilla oikaistuna silloin, kun vastike saadaan. Rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Jos omia velkoja lunastetaan takaisin ennen eräpäivää, velat poistetaan taseesta ja velan kirjanpitoarvon ja lunastuksessa maksetun vastikkeen erotus kirjataan tulokseen.

Käypä arvo

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella. Instrumentit arvostetaan ostokurssiin tai viimeiseen kaupantekohintaan, mikäli hintalähteen pörssissä on käytössä huutokauppamenettely. Poikkeuksena ovat syndikoidut lainat, jotka arvostetaan keskikurssiin alhaisemman likviditeetin takia. Myös johdannaissopimukset arvostetaan viimeiseen kaupantekohintaan. Mikäli rahoitusinstrumentille on olemassa sen markkinariskin kumoava vastaerä, arvostuksessa käytetään tältä osin samaa hintalähdettä vastaavissa ja vastattavissa. Jos rahoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella.

Jos markkinat eivät ole toimivat tai arvopaperilla ei ole noteerausta, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla. Arvostus tehdään käyttämällä asiaa tuntevien, liiketoimintaan halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintoja, toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa, rahavirtojen diskonttausmenetelmää sekä optionhinnoittelumalleja.

Jos rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän käypää arvoa ei ole mahdollista määrittellä, hankintamenon katsotaan olevan riittävän lähellä oleva arvio käyvästä arvosta. Tällaisten rahoitusvarojen määrä konsernin taseessa on epäolennainen.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Kun arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman alkuperäisen kirjaamisen jälkeisen toteutuneen tappion synnyttävän tapahtuman seurauksena ja näillä tapahtumilla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin, kirjataan arvonalentumistappio.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat

Objektiivisena näyttönä arvonalentumisesta pidetään esimerkiksi liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, jotka johtavat maksukyvyttömyyteen ja arvioon siitä, että asiakas ei todennäköisesti selviydy maksuvelvoitteistaan konsernille. Objektiivinen näyttö arvioidaan ensin yksinään merkittävien rahoitusvarojen osalta ja tämän jälkeen joko yksittäin tai ryhmäkohtaisesti sellaisten rahoitusvarojen osalta, jotka eivät yksinään ole merkittäviä.

Kun on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkityistä rahoitusvaroista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja saamisesta arvioitujen kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Erotus kirjataan arvonalentumistappioksi tuloslaskelmaan. Arvonalentuminen arvioidaan sopimuskohtaisesti.

Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee myöhemmin ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten rahoitusinstrumentin liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuusluokituksen paranemiseen), arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Objektiivinen näyttö perustuu erillistarkasteluun, joka tehdään, kun liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksessa tapahtuu muutos, tai yhtiö siirretään tarkkailulistalle tai kun

osakkeen tai osuuden käypä arvo laskee merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle alkuperäisen hankintamenon.

Päätös siitä, onko arvon alentuminen merkittävä tai pitkäaikainen, vaatii johdon harkintaa. Päätös tehdään tapauskohtaisesti ja sitä tehtäessä arvioidaan laadullisten kriteerien lisäksi mm. osakkeen arvon historiallisia muutoksia ja aikajaksoa, jonka ajan osakkeen käypä arvo on ollut hankintamenua alhaisempi. Konsernissa arvon alentuminen katsotaan yleensä merkittäväksi, kun julkisesti noteeratun osakkeen tai osuuden käypä arvo alittaa keskimääräisen hankintamenon 20 prosentilla ja pitkäaikaiseksi, kun käypä arvo on alittanut hankintamenon yli 12 kuukauden ajan.

Koska noteeraamattomille osakkeille ja osuuksille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla julkaistavia hintoja, niiden arvo pyritään määrittämään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla. Merkittävin noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien erä ovat pääomarahastosijoitukset. Pääomarahastosijoitukset arvostetaan yleisesti alalla vallitsevan käytännön, International Private Equity and Venture Capital Guidelines (IPEV) -ohjeistuksen mukaisesti.

Arvon alenemisen merkittävyttä ja pitkäaikaisuutta arvioidaan viimeksi mainituissa tapauksissa tapauskohtaisesti ottaen huomioon sijoitukseen liittyvät erityistekijät ja olosuhteet. Konserni tekee pääomarahastosijoituksensa pitääkseen ne rahaston elinkaaren loppuun asti, jolloin rahaston tyypilliseksi toimiajaksi muodostuu 10–12 vuotta. Arvio koko rahaston mahdollisesta arvon alentumisesta voidaan yleensä perustellusti tehdä vasta elinkaaren loppupuolella. Mikäli on lisäksi kuitenkin perusteltua syytä epäillä, että sijoituksesta ei sitä myytäessä saada hankintamenua vastaavaa määrää, kirjataan arvonalennus.

Arvonalennus pääomarahastoille kirjataan yllä olevien periaatteiden lisäksi aina silloin, kun rahaston alkamisvuosi on vähintään 10 vuotta vanha ja rahaston kirjanpitoarvo on enintään 500 000 euroa. Näissä tapauksissa sekä käypä arvo että kirjanpitoarvo kirjataan nolnaan. Arvonalennus tehdään vain rahastoille, joiden osalta kriteerit täyttyvät kaikkien Sampo-konsernin yhtiöiden salkkujen osalta.

Saamistodistusten arvon alentumisessa tappion suuruus määritetään pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla oikaistun hankintamenon ja tarkasteluhetken käyvän arvon välisenä erotuksena, vähennettynä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla.

Kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan saamistodistuksen tai osakkeen tai osuuden arvonalentumisesta on saatu objektiivinen näyttö, muihin laajan tuloksen

eriin kirjattu kertynyt tappio siirretään omasta pääomasta kirjattavaksi tulosvaikutteisena arvonalentumistappiona.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan saamistodistuksen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan.

Jos osakkeen käypä arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen nousee, arvonnousu kirjataan suoraan muun laajan tuloksen eriin. Arvon edelleen laskiessa alle hankintamenon kirjataan tulosvaikutteinen arvonalennus.

Johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet

Johdannaissopimukset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin ja suojaaviin sopimuksiin ja ne sisältävät korko-, luottoriski-, valuutta-, osake- sekä hyödykejohdannaiset. Johdannaissopimukset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Kaikki johdannaissopimukset kirjataan taseeseen varoiksi, kun niiden käypä arvo on positiivinen ja veloiksi, kun käypä arvo on negatiivinen.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset, joita ei ole merkitty suojaaviksi sekä pääsopimuksesta erotetut kytketyt johdannaiset käsitellään kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä johdannaissopimuksina. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntivoitot ja -tappiot yhdessä korkotuottojen ja -kulujen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi johdannaissiksi luokitellaan myös sopimukset, joita käytetään suojaamistarkoituksessa, mutta jotka eivät täytä IAS 39 -standardin suojauslaskennalle asettamia ehtoja.

Suojaavat johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet

Suojausperiaatteiden mukaisesti konsernissa voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta, käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta. Kuluneella tilikaudella konsernissa on sovellettu käyvän arvon suojausta.

Suojauslaskentaa sovelletaan suojauksiin, jotka ovat suojattavan riskin osalta tehokkaita ja täyttävät IAS 39 -standardin suojauslaskennan ehdot. Suojaussuhde suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välillä sekä suojaukseen liittyvät riskienhallintatavoitteet dokumentoidaan suojauksen alkaessa. Suojauksen tehokkuus arvioidaan suojaussuhteen alussa ja suojauksen aikana, jotta suojaus on erittäin tehokas koko suojauksen ajan. Suojausta pidetään tehokkaana, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan mm. hinta- ja korkotason sekä valuuttakurssien muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta käypiin arvoihin konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Suojaavina johdannaisina käytetään konserniyhtiöiden hallitusten hyväksymiä instrumentteja, joita ovat valuuttatermiinit, koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimukset sekä optiot.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti vuokrasopimukset esitetään lähtökohtaisesti taseella. Ainoat valinnaiset poikkeukset koskevat tiettyjä lyhytaikaisia tai arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, jotka voidaan edelleen kirjata tasaerinä vuokrasopimuksen voimassaolon aikana.

Vuokrasopimuksista aiheutuvat käyttöoikeusomaisuuserät (oikeus käyttää vuokrasopimuksen kohdetta) kirjataan varoihin osana Aineellisia hyödykkeitä ja niitä vastaavat vuokravelvoitteet taseen velkapuolelle osaksi Muita velkoja. Käyttöoikeusomaisuuserä kirjataan vuokra-ajan alkamishetkellä ja arvostetaan hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän sekä vuokralle antajalle mahdollisesti ennalta suoritettut maksut. Vuokrasopimusvelka puolestaan kirjataan vuokra-ajan alkamishetkellä ja arvostetaan tulevien vuokramaksujen nykyarvoon.

Tuloslaskelmaan kirjataan käyttöoikeusomaisuuserästä tehtävät poistot sekä vuokralvelasta aiheutuvat korkokulut.

Konserni vuokralle antajana

Vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät tase-erään Sijoituskiinteistöt ja niiden poistoajat ja -menetelmät sekä arvonalentumistappioiden kirjausperusteet ovat samat kuin vastaavien aineellisten hyödykkeiden. Saatavat vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasae-riinä vuokratuotoiksi vuokra-ajan kuluessa.

Aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, käsitellään ulkopuolelta hankitut ja sisäisesti aikaansaadut IT-ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet, jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeiden hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen hankintameno määräytyy hyödykkeelle välittömästi kohdistettavien menojen summana. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sinä tilikautena, jona ne toteutuvat. Kehittämismenoista, jotka johtuvat uusien IT-ohjelmistojen suunnittelusta tai jo olemassa olevien ohjelmistojen merkittä- vistä parannuksista, aktivoidaan vain ne, jotka täyttävät edellä mainitut taseeseen kirja- misen edellytykset.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankinta- menoon. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

IT-ohjelmistot	4–10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat omassa käytössä olevat kiinteistöt, koneet ja laitteet sekä kalusto. Kiinteistöjen luokitus omassa käytössä ja sijoituskäytössä ole-

viin suoritetaan käytössä olevan neliömäärän perusteella. Mikäli omassa käytössä on korkeintaan 10 prosenttia kiinteistön pinta-alasta, kiinteistö luokitellaan kokonaan sijoituskiinteistöksi.

Kiinteistöt ja muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon.

Perusparannusmenot lisätään kiinteistöjen kirjanpitoarvoon silloin kun on toden- näköistä, että niistä koitua vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Pääsääntöisesti jäännösarvo arvioidaan nollan suu- ruiseksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Taloudellisen vaikutusajan arviota tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poistoaikoja oikaistaan, mikäli arvio muuttuu merkittävästi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	20–60 vuotta
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–60 vuotta
Rakennusten ainesosat	10–15 vuotta
IT-laitteet ja autot	3–5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3–10 vuotta

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistojen kirjaaminen lopetetaan, mikäli omai- suuserä luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuu- serät ja lopetetut toiminnot* mukaisesti.

Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, onko viitteitä siitä, että aineettomiin hyödykkeisiin tai aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvan omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettä- vissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain liikearvosta, keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä sekä taloudelliselta vaiku- tusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten

hankinta-ajankohdasta lähtien konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille. Testissä verrataan yksikön liikearvon sisältävää kirjanpitoarvoa yksiköstä kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa ennen veroja määritettyä korkoprosenttia käyttäen. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, siitä kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappio. Kirjaamisen yhteydessä poistettavan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeestä kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta, ei kuitenkaan enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä pidetään vuokratuottojen saamiseksi ja omaisuuden arvonnoususta hyötymiseksi. Sijoituskiinteistöt arvostetaan kuten omassa käytössä olevat kiinteistötkin. Samoin niiden poistoajat ja -menetelmät sekä arvonalentumistappioiden kirjausperusteet ovat samat kuin vastaavien omassa käytössä olevien kiinteistöjen.

Sijoituskäytössä olevien kiinteistöjen käyvät arvot esitetään liitetietona ja ne arvioidaan käyttäen tuleviin tuottoihin ja markkinaehtoisin tuotto-odotuksiin perustuvaa tuottoarvomenetelmää ja toteutuneisiin vertailukauppoihin perustuvaa kauppaa-arvomenetelmää.

Arvioinnin lähtökohtana ovat kiinteistökohtaiset ominaisuudet koskien mm. kiinteistön sijaintia, kuntoa ja vuokraustilannetta sekä markkinalähtöiset vertailutiedot koskien vaihtoehtoisia vuokria, tuottovaatimustasoja ja yksikköhintoja. Arviointi on tilikaudella suoritettu käyttäen konsernin omaa asiantuntemusta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernille on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennä-

köistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos velvoitteesta tai osasta siitä on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain silloin, kun sen saaminen on käytännössä varmaa.

Vakuutus- ja sijoitussopimukset

Vakuutussopimukset käsitellään IFRS 4 -standardin mukaisesti joko vakuutusopimuksina tai sijoitussopimuksina. Standardin mukaan vakuutussopimukset luokitellaan vakuutussopimuksiksi, mikäli niissä siirtyy vakuutuksenottajan ja vakuutuksenantajan välillä merkittävää vakuutusriskiä. Mikäli sopimuksen perusteella siirtyvä riski on luonteeltaan rahoitusriskiä eikä merkittävää vakuutusriskiä, luokitellaan sopimus sijoitussopimukseksi. Sopimuksen luokittelu vakuutus- tai sijoitussopimukseksi määrää sen arvostuskäytännön.

Sopimuksista syntyvät velat käsitellään standardin ensimmäisessä vaiheessa kansallisten vaatimusten mukaisesti.

Vakuutus- ja sijoitussopimuksiin liittyviä riskejä on kuvattu laajasti Riskienhallinta-osiossa.

Jälleenvakuutussopimukset

Jälleenvakuutussopimus on sopimus, joka täyttää IFRS 4:n asettamat edellytykset vakuutussopimukselle ja jonka perusteella konserni voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä, mikäli se itse joutuu korvausvelvolliseksi muiden tekemiensä vakuutussopimusten perusteella. Jälleenvakuutussopimusten perusteella saatavat suoritukset on kirjattu taseessa erään Saamiset jälleenvakuutussopimuksista sekä Muut varat. Ensiksi mainittu erä sisältää jälleenvakuuttajien osuuden konsernin jälleenvakuutettujen vakuutussopimusten vakuutusmaksu- ja korvausvastuusta. Muissa varoissa on lyhytaikaiset saamiset jälleenvakuuttajilta.

Kun konserni itse joutuu maksamaan korvauksia jälleenvakuutussopimuksen perusteella toiselle vakuutusyhtiölle, kirjataan velka tase-erään Muut velat.

Jälleenvakuutuksiin liittyvät saamiset ja velat arvostetaan yhdenmukaisesti jälleenvakuutettujen saamisten ja velkojen kanssa. Jälleenvakuutussaamiset testataan vuosittain arvonalentumistappioiden varalta. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvai-
kutteisesti, mikäli on olemassa objektiivista näyttöä, että konserni ei tule saamaan kaikkia rahamääriä, joihin sillä sopimuksen ehtojen mukaan on oikeus.

Vakuutus sopimusten luokittelu

Henkivakuutustoiminnan sopimukset luokitellaan vakuutus sopimuksiksi tai sijoitus sopimuksiksi. Vakuutus sopimuksia ovat sopimukset, joihin liittyy merkittävä vakuutus riski tai sellaiset sopimukset, joihin sisältyy vakuutuksenottajan oikeus muuttaa sopimusta kasvattamalla riskiä. Kapitalisaatiosopimukseen ei sisälly vakuutus riskiä, joten nämä sopimukset on luokiteltu sijoitus sopimuksiksi.

Sopimukseen liittyvä oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä (Discretionary Participation Feature, DPF) on vakuutuksenottajan sopimukseen perustuva oikeus saada taatun vähimmäisedun lisäksi muita etuja. Etuina hyvitetään vakuutuksille laskuperustekorona lisäksi asiakashyvityksiä, korotetaan kuolemantapaussummaa tai alennetaan vakuutus maksuja. Mandatum Lifen tulkinnessa kohtuusperiaatteesta määritellään tavoitteet harkinnanvaraisille eduille. Sijoitussidonnaisissa sopimuksissa vakuutuksenottaja kantaa sijoitus riskin valitsemalla sijoitus kohteet, joihin sopimusten arvonkehitys sidotaan.

Vakuutus- ja sijoitus sopimusten arvostus

Kaikkiin vakuutus sopimukseen ja niihin sijoitus sopimukseen, joihin liittyy harkinnanvarainen oikeus osuuteen ylijäämästä (DPF), sovelletaan kansallisia laskentaperiaatteita.

Kaikkiin sopimukseen lukuun ottamatta sijoitussidonnaisia sopimuksia liittyy harkinnanvarainen oikeus ylijäämään. Sellaisiin sijoitussidonnaisiin sopimukseen, joita ei luokitella vakuutus sopimuksiksi, liittyy vakuutuksenottajan oikeus vaihtaa säästöjen tuotorakenne sijoitussidonnaisesta sellaiseksi, joka muodostuu vähimmäistuottotakuusta ja oikeudesta harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä. Tämän perusteella myös näihin sopimukseen sovelletaan kansallisia laskentaperiaatteita.

Takaisinosto-oikeutta, vähimmäistuottotakuuta, saman sopimuksen sisällä olevia vakuutus- ja talletusosia sekä muita vastaavia oikeuksia ei eroteta pääsopimuksesta eikä arvosteta erikseen.

Kannanluovutuksella siirtyneen Suomi-yhtiön ryhmäeläkevakuutuksen (=Eriytetty vakuutuskanta) osalta noudatetaan IFRS 4.30 ns. varjolaskentaa, jonka perusteella omaa pääomaa oikaistaan sopimuksen mukaisten realisoitumattomien voittojen tai tappioiden osalta. Omaa pääomaa oikaistaan määrällä, jolla realisoitumattomat voitot tai tappiot olisivat jakautuneet Eriytetyn vakuutuskannan voitonjakopolitiikan mukaisesti Eriytetylle vakuutuskannalle, mikäli voitot tai tappiot olisi realisoitu tilinpäätöshetkellä.

Velat vakuutus- ja sijoitus sopimuksista ja jälleenvakuutus varat

Vakuutus- ja sijoitus sopimusten velka kirjataan vakuutus velaksi, jonka muodostavat vakuutus maksuvastuu ja korvaus vastuu. Henkivakuutustoiminnan vakuutus teknisen vakuutus velan laskennassa käytetään erilaisia menetelmiä, jotka sisältävät oletuksia mm. kuolevuudesta, sairastuvuudesta, sijoitusten tuottotasosta, vastaisista liikekuluista ja vahinkojen selviämisestä.

Tulevan jälleenvakuutuksen vastuvelan muutos on laskettu vaihtuvin kurssein.

Vakuutus maksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutus kohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella tai yhtiön omien laskuperusteiden mukaan.

Vakuutus velan diskonttauksessa käytetty korko on enintään kunkin maan viranomaisen hyväksymän enimmäiskoron suuruinen. Ensivakuutuksen maksuperusteissa käytetty laskuperustekorko ts. sopimuksille alkamishetkellä taattu vähimmäistuottotakuu vaihtelee vakuutusten alkamisajankohdan perusteella nolasta 4,5 prosenttiin. Vakuutus velkaa diskontattaessa on käytetty samaa tai alemmaa korkoa kuin maksua laskettaessa. Suurin osa Mandatum Lifen harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeutettujen sopimusten ansaittujen etujen vakuutus velasta on diskontattu 3,5 prosentilla, joka on myös korkein käytetty diskonttauskorko. Lisäksi vuosiksi 2021–2023 Mandatum Life on alentanut enimmäiskoroksi 0,25 prosenttia. Suomi-yhtiöstä 30.12.2014 Mandatum Lifeen siirtyneen, muusta Mandatum Lifen vakuutuskannasta eriytetyn, ryhmäeläkevakuutuskannan ansaittujen etujen vakuutus velka on diskontattu 0,0 prosentilla.

Vakuutus velan diskonttauskoron ja pääosin 4,5 prosentin ja 3,5 prosentin vähimmäistuottotakuun eron takia vakuutus velkaan on lisätty laskuperustekorona täydennysvastuuta.

Kuolevuus oletuksilla on olennainen vaikutus vakuutus velan määrään erityisesti ryhmäeläkevakuutuksessa, jonka vastuu muodostaa noin 31 prosenttia yhtiön vakuutus velasta. Ryhmäeläkkeen vakuutus velan laskennassa käytetään ns. kohorttikuolevuus mallia, joka huomioi vakuutetun iän ja sukupuolen lisäksi myös syntymävuoden. Kohorttikuolevuus olettaa elinajan odotteen kasvavan yhdellä vuodella kymmenen vuoden aikavälillä.

Sijoitussidonnaisten sopimusten velat ja katteena olevat varat on sovitettu yhteen. Velkojen ja varojen määrät on esitetty liitetiedoissa. Ensivakuutuksen korvaus vastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvaus vastuussa käytetään diskonttausta. Tulevan jälleenvakuutuksen korvaus vastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon

vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta. Sijoitussidonnaisen vastuuvelan katteessa on mukana konserniin kuuluvien yhtiöiden liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja. Näitä ei ole eliminoitu omaisuudesta. Eliminointi johtaisi taseen osalta virheelliseen informaatioon, koska vakuutuksenottajat kantavat sijoituksiin liittyvän sijoitusriskin ja lisäksi epätasapainoon sijoitussidonnaisen vakuutusvelan ja sen katteena olevan omaisuuden osalta.

Korvausvastuu kattaa tulevaisuudessa suoritettavat korvaukset kaikista jo tapahtuneista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyvät myös kaikki korvausten hoitokulut.

Vakuutusvelasta määritetään vuosittain lyhyt- ja pitkäkestoisen velan osuus.

Konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta-osiossa on kerrottu vastuuvelan muutos päättyneen tilikauden aikana sekä vakuutusvelan ennustettu vuosittainen erääntyminen.

Vakuutusvelan riittävyystesti

Velan riittävyystesti tehdään kaikista sopimuskannoista ja täydennystarvetta tarkastellaan yhtiötasolla koko vakuutusvelan riittävyden perusteella. Ei-sijoitussidonnaiseen velkaan kohdistuva testi sisältää kaikki odotettavissa olevat sopimuksiin perustuvat rahavirrat. Sopimuksiin perustuviin rahavirtoihin kuuluvat odotettavissa olevat vakuutusmaksut, korvaukset, lisäedut ja liikekulut. Korvauksissa on arvioitu takaisinostot ja muut vakuutustapahtumat historiatietoihin perustuen. Korvausmäärät pitävät sisällään sekä sopimusten laskuperustekorona että arvion tulevasta lisäeduista. Rahavirtojen pääoma-arvot diskontataan tilinpäätöshetkeen käyttäen swap-korkokäyrää.

Sijoitussidonnaisen liikkeen testissä lasketaan riski- ja liikekuluylijäämien pääoma-arvot vastaavalla tavalla. Mikäli yhtiökohtaisen sijoitussidonnaisen ja muun liikkeen velan yhteismäärä edellyttää täydentämistä, kasvatetaan velkaa tulosvaikutteisesti testin osoittamalla määrällä.

Kohtuusperiaate ja eriytetyn vakuutuskannan voitonjakopolitiikka

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin (DPF). Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Mandatum Lifen tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä alkuperäisen vakuutuskanan voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaisyhyvyys, joka olisi vähintään kunakin hetkenä matalariskisimpinä pidettävien pitkien korkosijoitusten korkotason mukainen. Tämän hetken tulkinnan mukaisesti Saksan valtion joukkovelkakirjalainat olisivat lähimpänä riskitöntä pitkää korkosijoitusta. Toistaiseksi kuitenkin kokonaisyhyvityksen tavoitetasona on säästövakuutusten osalta 5 vuoden ja eläkevakuutusten osalta 10 vuoden Suomen valtion joukkovelkakirjalainan korkotasoa vastaava tuotto. Kokonaisyhyvyys muodostuu laskuperustekorosta ja vuosittain määrättävistä lisäeduista. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä omistajille suunnattavaa voitonjakoa. Tarkemmin periaate on selitetty yhtiön internetsivuilla.

Mandatum Lifeen siirtyi 30.12.2014 Suomi-yhtiöstä ryhmäeläkevakuutuskanta (Vakuutuskanta), joka on eriytetty muusta Mandatum Lifen vakuutuskannasta. Kannansiirron yhteydessä on sovittu, että Vakuutuskannan mukana siirtynyt omaisuus käytetään turvaamaan siirtyneen Vakuutuskannan etuuksia. Tämän johdosta ja varmistamiseksi Vakuutuskanta ja sitä kattava omaisuus on eriytetty Mandatum Lifen muusta vakuutuskannasta ja omaisuudesta. Edelleen tämän johdosta on sovittu, että Vakuutuskantaan ja sitä kattavaan omaisuuteen sovelletaan muusta Mandatum Lifen vakuutuskannasta riippumatonta voitonjakopolitiikkaa alla tarkemmin kuvatulla tavalla.

IFRS-kirjanpidossa realisoituneen sijoitustuoton ylittäessä vastuuvelan diskonttauskoron mukaisen tuottovaateen, jaetaan tästä ylitteestä 65 prosenttia vakuutuskannalle. Voitonjakopolitiikassa sovellettava vastuuvelan diskonttauskorko perustuu aina kalenterivuoden ensimmäisenä päivänä käytettävään vastuuvelan diskonttauskorkoon. Vakuutuskannan osuus diskonttauskoron ylittävistä sijoitustuotosta voidaan jakaa esimerkiksi vuotuisena asiakashyvityksenä, kertaluonteisina etuuksien korotuksina tai se voidaan varata tulevien lisäetujen vastuuseen, jolla tasoitetaan vuotuisia asiakashyvityksiä ja turvataan asiakashyvitysten tasoa ja jatkuvuutta.

IFRS-kirjanpidossa realisoituneen sijoitustuoton alittaessa vastuuvelan diskonttauskoron mukaisen tuottovaateen, vastuuvelan diskonttauskoron mukainen tuottovaade rahoitetaan ensisijaisesti tulevien lisäetujen vastuusta ja sen jälkeen Mandatum Lifen omasta pääomasta. Se osa tulevien lisäetujen vastuusta, joka on Mandatum Lifen erillisellä päätöksellä luvattu Suomi-yhtiöstä siirtyneelle ryhmäeläkevakuutuskannalle, ei ole käytettävissä edellä mainitun tuottovaateen rahoittamiseen.

Suomi-yhtiöstä siirtyneen ryhmäeläkevakuutuskannan voitonjakopolitiikassa sovellettava diskonttauskorko on vuoden 2020 osalta 0,0 prosenttia. Yhtiön verkkosivuilta löytyy yksityiskohtaisempi kuvaus eriytetyn ryhmäeläkekannan voitonjakopolitiikasta sekä selvitys annetuista lisäeduista.

Viron, Latvian ja Liettuan lainsäädännössä ei ole kohtuusperiaatetta vastaavaa sääntelyä.

Työsuhde-etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ovat eläkkeet ja henkivakuutukset.

Mandatum Lifen eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Merkittävin maksupohjainen järjestely on Suomen TyEL-perusvakuutus.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja eläkevakuutusyhtiölle eikä sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta suorittaa lisämaksuja. Maksupohjaisista järjestelyistä aiheutuvat velvoitteet kirjataan kuluksi kaudella, jota veloitus koskee.

Konsernilla on lisäksi vapaaehtoisia etuusperusteisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä, ne sisältyvät Mandatum Lifen vakuutusvelkaan ja niiden määrä on epäolennainen.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomiseen perustuva velvoite kirjataan velaksi silloin kun konserni on todistettavasti sitoutunut lopettamaan yhden tai useamman henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jäämisen ajankohtaa tai myöntämään irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehdyn tarjouksen seurauksena. Etuuksista ei koidu työnantajalle taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, joten ne kirjataan välittömästi kuluksi. Myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöksestä erääntyvät velvoitteet diskontataan. Irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia ovat irtisanomiseen liittyvät rahapaketit ja eläkepaketit.

Osakeperusteiset maksut

Sammolla oli tilikauden aikana neljä voimassa olevaa käteisvaroina maksettavaa osakeperusteista kannustinjärjestelmää (Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustin-

järjestelmät 2014 I/2, 2017 I ja 2017 I/2 ja 2020 I). Mandatum Life -konsernissa ohjelmien piiriin kuului noin 20 henkilöä vuoden 2020 aikana.

Järjestelyt on arvostettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä sekä jokaisena raportointipäivänä tämän jälkeen.

Käteisvaroina maksettavissa järjestelyissä arvostus kirjataan velaksi ja sen muutos tuloslaskelmaan.

Osakkeina maksettavissa järjestelyissä saadut toteutushinnat kirjataan omaan pääomaan.

Kannustimien käypä arvo on määritetty Black–Scholes-hinnoittelumallin avulla. Markkinaperusteisen kannustinosan käyvässä arvossa on huomioitu hinnoittelumallilla ennakoitu toteuma palkkiona maksettavien kannusteyksiköiden määrästä. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä kannustimen käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden kannusteyksiköiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Tältä osin konserni päivittää oletuksen arvioidusta lopullisesta kannusteyksiköiden määrästä jokaisena väli- ja tilinpäätöspäivänä.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu sisältää kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron ja laskennallisen veron. Verokulu kirjataan tulosaikutteisesti, paitsi suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattavien erien osalta, jolloin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Verotuksessa vähennyskeltottomasta liikearvon arvonalentumisesta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Osakepääoma

Osingot kirjataan omasta pääomasta sinä tilikautena, jona yhtiökokous päättää osingonjaosta.

Rahavarat

Rahavaroina käsitellään käteiset varat, joiksi katsotaan kassa sekä lyhytaikaiset talletukset (3 kk).

Mandatum Life esittää liiketoiminnan rahavirrat käyttäen epäsuoraa esitystapaa, jolloin voittoa (tappiota) ennen veroja oikaistaan ei-kassaperusteisten tapahtumien vaikutuksella, varojen ja velkojen muutoksilla ja tuotoilla ja kuluilla, jotka liittyvät investointien tai rahoituksen rahavirtoihin.

Rahavirtalaskelmassa saadut ja maksetut korot esitetään liiketoiminnan rahavirroissa. Myös saadut osingot sisältyvät liiketoiminnan rahavirtoihin. Maksetut osingot esitetään rahoitustoiminnan rahavirroissa.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin sekä ehdollisiin velkoihin. Harkintaa joudutaan käyttämään myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat tilinpäätöshetkellä parhaaseen käytettävissä olleeseen tietoon. Arviointi perustuu sekä aikaisempiin kokemuksiin että tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin oletuksiin. Toteutumätiedot voivat poiketa näistä arvioihin ja oletuksiin perustuvista päätöksistä. Mahdolliset arvioiden muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä ajanjaksoilla.

Mandatum Lifen keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät liittyvät mm. vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin, julkisesti noteeraamattomien rahoitusvarojen ja -velkojen ja sijoituskiinteistöjen käypien arvojen arviointiin sekä rahoitusvarojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisten arviointiin. Näitä osa-alueita koskevat laatimisperiaatteet edellyttävät eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusvelkojen vakuutusmatemaattisista oletuksista on kerrottu tarkemmin kappaleessa Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista ja jälleenvakuutusvarat.

Käypien arvojen määrittäminen

Jos rahoitusvaroilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksytyjen arvostusmenetelmien avulla. Menetelmistä on kerrottu enemmän tilinpäätösperiaatteiden kappaleessa Käypä arvo.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on tilikauden aikana arvioitu itse markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella. Tähän liittyy johdon tekemät oletukset esim. markkinoiden tuottovaateista sekä käytettävästä diskonttauskorosta.

Arvonalentumistestaukset

Liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet testataan vähintään vuosittain arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on pääosin määritetty käyttöarvoon perustuvilla laskemilla. Nämä edellyttävät johdon tekemiä arvioita mm. tulevasta kassavirroista, diskonttauskorosta sekä talouden yleisestä inflaatio- ja kasvukehityksestä.

Uusien tai uudistettujen IFRS-standardien ja tulkintojen soveltaminen

Seuraavat konsernin liiketoimintaan liittyvät julkistetut uudet tai uudistetut standardit konserni ottaa käyttöön myöhemmillä tilikausilla niiden voimaantulopäivästä lähtien, tai jos voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehty muutokset (voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) korvaa nykyisen standardin IAS 39: Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Uusi standardi muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää uuden luottotappioihin perustuvan arvonalentumismallin. Suojauslaskennassa säilyy edelleen nykyiset kolme suojauslaskentatyyppiä.

Koska uusi IFRS 4 Vakuutussopimukset korvaava standardi IFRS 17 Vakuutussopimukset (IASB:n tekemällä alustavalla päätöksellä voimaan 1.1.2023 alkavilla tilikausilla)

tulee vaikuttamaan vakuutusyhtiöiden velkapuolen arvostukseen, on vakuutusyhtiöille annettu vaihtoehtoja IFRS 9 käyttöönottamiseksi. Yhtiö voi tiettyjen vakuutusvelkojen määrään liittyvien edellytysten täytyessä käyttää ns. väliaikaista vapautusta, jolloin se siirtää IFRS 9 -standardin käyttöönoton alkamaan samanaikaisesti IFRS 17 -standardin kanssa, viimeistään 1.1.2023 alkavalla tilikaudella. Väliaikaista vapautusta saa soveltaa, mikäli konsernin vakuutustoimintaan liittyvien velkojen suhde taseen kokonaisvelkoihin on vähintään yli 90 prosenttia. Soveltaminen on mahdollista myös silloin, kun suhdeluku on vähintään yli 80 prosenttia, mikäli konserni ei merkittävässä määrin harjoita muuta kuin vakuutustoimintaa. Toinen sallittu vaihtoehto oli soveltaa IFRS 9 -standardia 1.1.2018 alkaen, mutta poistaa velkojen ja varojen erilaisista arvostusperiaatteista johtuvat erot tuloslaskelmalla siirtämällä eroista aiheutuvat vaikutukset tuloksesta muihin laajan tuloksen eriin. Konserni on suorittanut analysoinnin väliaikaisen vapautuksen soveltamisen edellytyksistä ja todennut niiden täyttyvän. Näin ollen konserni soveltaa vapautusta ja ottaa käyttöön IFRS 9 -standardin samanaikaisesti tulevan IFRS 17 -standardin kanssa. Konserni on aloittanut standardien käyttöönoton analysoinnin myös kaikilta muilta osin, koska uusilla standardeilla tulee olemaan olennainen vaikutus konsernin tilinpäätökseen.

Euroopan komissio ei ollut tilinpäätöshetkellä vielä hyväksynyt IFRS 17 -standardia noudatettavaksi EU-alueella. On mahdollista, että standardiin tulee vielä joitakin muutoksia ennen kuin se tulee noudatettavaksi.

Tilinpäätöksen riskienhallintaliite

1. Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Vakuutustoiminnan keskeinen periaate on siirtää riski vakuutuksenottajalta vakuutusyhtiölle. Näin ollen riski on oleellinen ja luontainen osa Mandatum Lifen toimintaympäristöä ja liiketoimintaa. Riskienhallintaprosessin avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään mahdollisimman hyvin tunnistamaan. Riskienhallintaprosessin avulla varmistutaan myös siitä, että erilaisia riskejä voidaan arvioida, rajoittaa ja valvoa.

Riskienhallinnan tärkeimpinä tavoitteina on varmistaa pääoman riittävyys suhteessa liiketoiminnan riskeihin sekä rajoittaa taloudellisen tuloksen heilahtelua, varmistaa tehokkaat ja jatkuvat liiketoimintaprosessit kaikissa olosuhteissa ja rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta.

2. Mandatum Lifen liiketoiminnan riskit

Taseen markkinariskit sekä vakuutusriskeihin lukeutuvat pitkäikäisyys- ja takaisinostoriskit muodostavat yhtiön merkittävimmät riskit pääomavaateiden kautta tarkasteltuna. Tämän lisäksi operatiiviset riskit ja liiketoimintariskit ovat yhtiön toiminnan ja jatkuvuuden kannalta keskeisiä riskejä.

Henkivakuutusyhtiön liiketoiminta perustuu vakuutustapahtumien ja vakuutustoiminnan vastuisiin sisältyvien riskien kantamiseen ja hallintaan. Vakuutus-

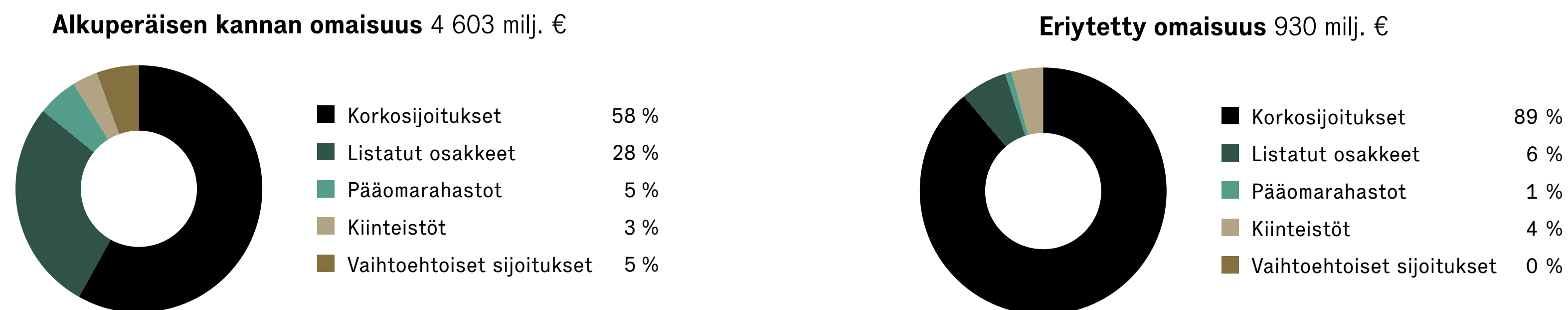
tapahtumien riskit ovat kooltaan ja sattumisajankohdiltaan satunnaisia. Merkittävä osa laskuperustekorkosidonnaisen henkivakuutuksen riskeistä ja tuloksesta tulee sijoitustoiminnasta. Pitkällä tähtäimellä sijoitusomaisuuden tuoton on katettava vähintään vakuutusluelle luvattu laskuperustekorko, kohtuusperiaatteen mukaiset asiakashyvitykset ja omistajan tuotto-odotukset. Muut tuloskomponentit ovat vakuutustoiminnan riskiliikkeen ja kustannusliikkeen tulokset. Riskiliikkeen tulos muodostuu vakuutuksenottajilta veloitetusta riskimaksusta vähennettynä toteutuneilla korvauskuluilla. Kustannusliikkeen tulos muodostuu puolestaan vakuutuksenottajilta veloitetusta liikekulukuormituksesta vähennettynä toteutuneilla liikekuluilla.

3. Markkinariskit ja niiden hallinta ja valvonta

Markkinariskeilla viitataan rahoitusvarojen ja -velkojen sekä vastuuelan markkina-arvojen muutosten aiheuttamiin vaikutuksiin yhtiön tuloksessa tai vakavaraisuudessa. Markkinariskejä tarkastellaan sekä koko taseen riskien kannalta että puhtaasti sijoitusomaisuuden riskien kannalta. Yhtiön markkinariskit aiheutuvat pääasiassa osakesijoituksista sekä korkosijoitusten ja laskuperustekorkoisen vastuuelan välisestä kokonaiskorkoriskistä.

Markkinariskien hallintaa lähestytään vastuuelan odotettujen kassavirtojen, korkotason ja voimassa olevan vakavaraisuusaseman pohjalta. Kaikille laskuperustekorkoisille

Kuva 3-1 Sijoitusomaisuuden allokaatio 31.12.2020

vastuuvelan erille yhteinen ominaisuus on laskuperustekorko sekä asiakashyvitykset. Vastuuvelan kassavirrat ovat suhteellisen hyvin ennakoitavissa, koska sopimusten takaisinostot tai ylimääräiset lisäsijoitukset ovat rajoitettuja suurimmassa osassa yhtiön laskuperustekorkoisia vakuutuksia.

Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain sekä eriytettyä omaisuutta (ks. kappale 6) että muuta yhtiön sijoitusriskillä olevaa omaisuutta koskevan sijoituspolitiikan. Kyseisessä politiikassa määritetään sijoitustoiminnan periaatteet, limiitit ja tasehallinnan kannalta keskeinen riskinkantokykymalli ja siinä noudatettavat seurantarajat.

Sampo Oyj:n sijoitusyksikkö tekee päivittäiset sijoituspäätökset, jotka perustuvat sijoituspolitiikassa määritellyille periaatteille ja toimivaltuuksille. Kaikki merkittävimmät sijoituspäätökset – isot allokatiomuutokset ja sijoitusyksikön toimivaltuudet ylittäviin sijoituksiin liittyvät päätökset – tehdään kuitenkin hallituksen toimesta. Tasehallintakomitea valvoo säännöllisesti sijoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien noudattamista sekä raportoi sijoitusriskeistä yhtiön hallitukselle. Tasehallintakomitea seuraa myös koko yhtiön vastuuvelkaa ja eriytetyn ryhmäläkekannan vastuuvelkaa kattavien omaisuserien riskillisyyttä suhteessa riskinkantokykyyn. Seurantarajojen alittuessa tasehallintakomitea raportoi hallitukselle.

Alkuperäisen laskuperustekorkoisen vastuuvelan katteena olevan sijoitusomaisuuden kokonaistuotto vuonna 2020 oli 6,5 prosenttia (9,2). Eriytetyn ryhmäläkekannan sijoitusten kokonaistuotto oli 1,5 prosenttia (6,4). Kuvassa 3–1 on esitetty sijoitusallokaatiot erikseen alkuperäisen ja eriytetyn kannan osalta per 31.12.2020.

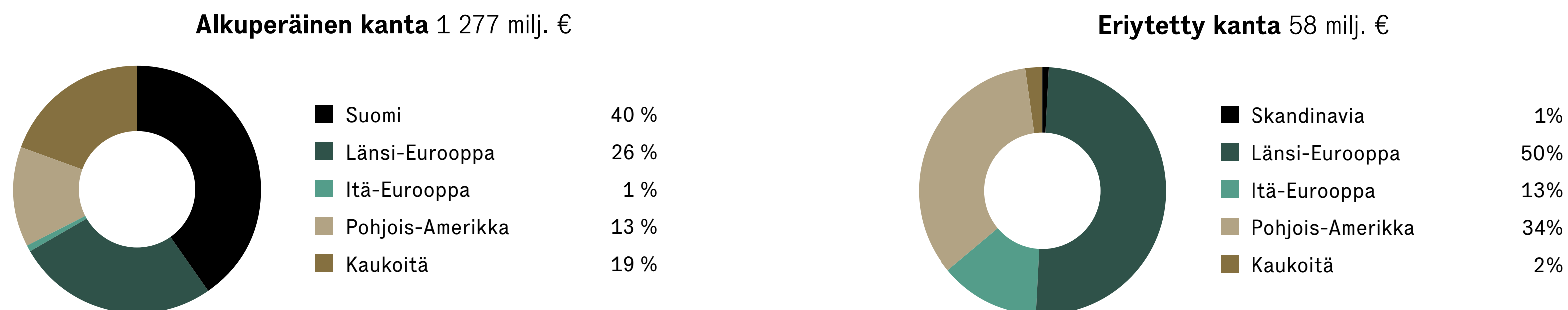
3.1 Osakeriskit

Osakeriski liittyy osakkeiden arvonvaihtelusta aiheutuviin mahdollisiin tappioihin. Alkuperäisen kannan listatut osakesijoitukset olivat vuodenvaihteessa 1 277 miljoonaa euroa (1171). Eriytetyn kannan listatut osakesijoitukset olivat 58 miljoonaa euroa (137).

Yhtiön osakesalkkua hoidetaan aktiivisesti. Osakesalkun ja siihen liittyvien johdannaisten aiheuttamat positiot ja riskit eivät saa ylittää sijoituspolitiikassa määritettyjä rajoja. Sampo Oyj:n sijoitusyksikkö hoitaa pääosin kehittyneiden markkinoiden osakkeista koostuvaa salkkua, kun taas kehittyvien markkinoiden osakesijoituksia hoidetaan edelleen pääosin kolmansien osapuolien hallinnoimien sijoitusten kautta. Suorien osakesijoitusten osuus on noin 66 prosenttia kaikista osakesijoituksista. Kuvassa 3–2 esitetään listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma erikseen kummankin kannan osalta.

Taulukossa 3–6 on lisäksi listattu kymmenen suurinta suoraa osakesijoitusta ja taulukossa 4–1 on kuvattu suorien listattujen osakesijoitusten jakauma toimialoittain.

Kuva 3–2 Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma 31.12.2020

3.2 Korkosijoituksiin liittyvät riskit

Yhtiön korkosijoituksiin liittyvät riskit ovat markkinakorkojen muutoksiin liittyvä korkoriski ja luottoriskiä omaavien korkosijoitusten luottoriskimarginaalin vaihtelusta seuraava sijoitusten arvon heilahtelu (spread-riski).

Yhtiön merkittävin korkoriski on se, ettei korkosijoituksilla saada vastaavalle vakuutustekniselle vastuuvälille taattua vähimmäistuottoa pitkällä aikavälillä. Tämä riski kasvaa tilanteessa, jossa markkinakorot laskevat ja pysyvät alhaisella tasolla. Sijoituspolitiikan mukaisesti sijoitussalkun muodostamisessa huomioidaan vastuuvelan luonne suhteessa korko- ja inflaatoriskeihin. Vastuuvelan ja korkosijoitusten välistä korkoriskiä valvotaan ja hallitaan jatkuvasti, ja sisäisiin malleihin perustuvilla seurantarajoilla ja niihin liittyvillä toimintaohjeilla turvataan pääomien riittävyyttä erilaisissa markkinatilanteissa.

Alkuperäisen laskuperustekorkoisen vastuuvelan keskimääräinen duraatio (pois lukien sijoitussidonnaiset vastuut) oli vuoden lopussa noin yksitoista vuotta ja eriytetyn vastuuvelan duraatio oli noin yksitoista vuotta.

Alkuperäisen laskuperustekorkoisen vastuuvelan katteena olevien korkosijoitusten duraatio per 31.12.2020 oli 2,7 vuotta (2,8) ja eriytetyn omaisuuden duraatio oli 3,1 vuotta (2,8).

Vastuuvelan osalta yhtiö on varautunut matalaan korkotasoon mm. alentamalla uusien sopimusten laskuperustekorkoa ja täydentämällä vastuuvelkaa alentamalla vastuuvelan diskonttokorkoa. Tämän lisäksi olemassa olevia sopimuksia on muokattu siten, että jälleensijoitusriski on paremmin hallittavissa ja vastuuvelkaa on täydennetty korkotäydennyksillä. Korkotäydennyksistä kerrotaan tarkemmin Vakuutusriskit-osiossa.

Valtaosa yhtiön korkosijoituksista on tehty yritysten liikkeeseen laskemiin velkainstrumentteihin, jolloin myös luottoriskimarginaalien levenemisestä seuraava arvomuutosriski on merkittävä.

Taulukossa 3–3 on esitetty paitsi korkosijoitusten jakauma eri instrumenttityyppien osalta myös näiden keskimääräinen maturiteetti. Maturiteetti kuvaa duraatiota paremmin yhtiön altistumista spread-riskille, varsinkin vaihtuvakorkoisten korkosijoitusten osalta. Kuvassa 4–1 on esitetty sijoitusomaisuus omaisuuslajeittain jaoteltuna toimialan ja luottokelpoisuuden perusteella.

Vuoden 2020 lopussa rahamarkkinasijoitusten osuus alkuperäisen kannan korkosijoituksista laski 16,0 prosenttiin (24,2) ja investment grade -korkosijoitusten osuus nousi 32,5 prosenttiin (30,4). Myös high yield -korkosijoitusten osuus nousi 41,0 prosenttiin (34,8). Eriytetyn kannan korkosalkussa rahamarkkinasijoitusten osuus laski 10,0 prosent-

Taulukko 3–3 Korkosijoitukset instrumenttityypeittäin 31.12.2020

Alkuperäisen kannan korkosijoitukset	Osuus korkosalkusta	Keskimääräinen maturiteetti
Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	16,0 %	0,0
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0,0 %	0,0
Katetut joukkovelkakirjalainat	0,0 %	0,0
Investment grade joukkovelkakirjalainat ja lainat	32,5 %	3,6
High yield joukkovelkakirjalainat ja lainat	41,0 %	3,2
Omaisuusvakuudelliset joukkovelkakirjalainat	0,0 %	0,0
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 2	4,1 %	3,9
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 1	6,3 %	4,7
Korkojohdannaiset	0,0 %	-
Vakuutuskirjalainat	0,0 %	0,0
Yhteensä	100,0 %	2,9

Eriytetyn kannan korkosijoitukset	Osuus korkosalkusta	Keskimääräinen maturiteetti
Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	10,0 %	0,0
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	0,0 %	0,0
Katetut joukkovelkakirjalainat	1,4 %	4,0
Investment grade joukkovelkakirjalainat ja lainat	51,7 %	3,7
High yield joukkovelkakirjalainat ja lainat	25,6 %	3,6
Omaisuusvakuudelliset joukkovelkakirjalainat	0,0 %	0,0
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 2	4,2 %	4,0
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 1	7,1 %	6,8
Korkojohdannaiset	0,0 %	-
Vakuutuskirjalainat	0,0 %	0,0
Yhteensä	100,0 %	3,6

tiin (16,0). Investment grade -korkosijoitusten osuus nousi 51,7 prosenttiin (47,2). Myös eriytetyn kannan high yield -korkosijoitusten osuus nousi 25,6 prosenttiin (21,8).

3.3 Valuuttakurssiriskit

Ensivakuutuksista syntyvä laskuperustekorkoinen vastuovelka muodostuu kokonaan euromääräisistä sitoumuksista. Tästä johtuen yhtiölle syntyy valuuttariskiä sijoitettaessa euroalueen ulkopuolelle. Avoimia valuuttapositioneja hallinnoidaan sijoituspolitiikan limiittien puitteissa. Taulukossa 3–4 esitetään alkuperäisen kannan ja eriytetyn kannan sijoitusten ja vastuvelan avoin valuuttaposition per 31.12.2020.

3.4 Muut markkinariskit

Korko-, osake- ja valuuttariskien lisäksi sijoitusomaisuuteen liittyy kiinteistö-, pääomarahasto- ja muista vaihtoehtoisista sijoituksista nousevat riskit. Sijoituspolitiikassa on

määritetty maksimipainot tämän tyyppisille sijoituksille. Vuoden 2020 lopussa näiden sijoitusten yhteenlaskettu osuus alkuperäisen kannan sijoitusomaisuudesta oli 14 prosenttia (14) ja eriytetyn kannan omaisuudesta 5 prosenttia (5).

Ulkopuoliset omaisuudenhoitajat hoitavat pääomarahastosijoituksia sekä sijoituksia vaihtoehtoisuuksiin. Pääomarahastosalkku on hajautettu rahastojen tyylin ja maantieteellisen alueen mukaan. Vaihtoehtoisuuksiset sisältävät sekä suoria sijoituksia yksittäisiin rahastoihin että sijoituksia rahastojen rahastoihin, mikä mahdollistaa riittävän hajautuksen rahastojen ja sijoitustapojen välillä.

Sampo Oyj:n kiinteistöyksikkö vastaa yhtiön kiinteistöinvestointitoiminnasta. Kiinteistöinvestointisalkkuun kuuluu suoria ja epäsuoria sijoituksia, kuten kiinteistörahastoja ja kiinteistöyhtiöiden osakkeita, päätetyn allokaation mukaisesti. Kiinteistöinvestointitoiminnan riskejä rajoitetaan hajauttamalla sijoitukset sekä alueellisesti että kiinteistötyypeittäin.

Taulukko 3–4 Valuuttapositioneet 31.12.2020

Valuuttariski nettoasema, alkuperäinen kanta, 31.12.2020

Kotivaluutta, milj. €	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	Muut	Netto, yhteensä
Vakuutustekninen vastuovelka	0	0	0	-1	0	0	0	0	-1
Sijoitukset	580	2	98	63	41	55	18	225	1 082
Johdannaiset	-588	-4	-96	-57	-40	-52	-20	-118	-975
Nettopositio, yhteensä	-8	-2	2	4	1	3	-2	107	106

Valuuttariski nettoasema, eriytetty kanta, 31.12.2020

Kotivaluutta, milj. €	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	Muut	Netto, yhteensä
Vakuutustekninen vastuovelka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset	37	0	13	0	6	6	0	1	64
Johdannaiset	-36	0	-13	0	-6	-5	0	0	-60
Nettopositio, yhteensä	0	0	0	0	0	2	0	1	4

Taulukko 3-5

Suurimmat keskittymät yksittäisten vastapuolten osalta omaisuuslajeittain, koko sijoitusomaisuus 31.12.2020

Liikkeeseenlaskija, milj. €	Markkina-arvo yhteensä	% sijoitusomaisuudesta	Kassavarat ja lyhytaikaiset korkosijoitukset	Pitkäaikaiset korkosijoitukset, yhteensä	Pitkäaikaiset korkosijoitukset: Valtioiden takaamat	Pitkäaikaiset korkosijoitukset: Katetut joukkolainat	Pitkäaikaiset korkosijoitukset: Seniorivelka	Pitkäaikaiset korkosijoitukset: Tier 1 ja Tier 2	Osakesijoitukset	Vakuudella kattamaton osuus johdannaisista
BNP Paribas	185	3 %	158	28	0	0	28	0	0	0
Nordea Bank	156	3 %	126	30	0	0	5	25	0	0
Danske Bank	131	2 %	112	18	0	0	11	7	0	1
Skandinaviska Enskilda Banken	121	2 %	117	3	0	0	0	3	0	0
Vattenfall	82	1 %	0	82	0	0	0	82	0	0
Vaisala	59	1 %	0	0	0	0	0	0	59	0
OP Pohjola	57	1 %	0	57	0	0	39	17	0	0
Evergood 4 ApS	53	1 %	0	53	0	0	53	0	0	0
TDC	51	1 %	0	51	0	0	51	0	0	0
Lassila & Tikanoja	48	1 %	0	3	0	0	3	0	45	0
10 suurinta keskittymää yhteensä	943	17 %	512	326	0	0	190	136	104	1
Muut	4 591	83 %								
Sijoitusomaisuus yhteensä	5 534	100 %								

Taulukko 3-6

Kymmenen suurinta osakesijoituskeskittymää, koko sijoitusomaisuus 31.12.2020

10 suurinta listattua osakesijoitusta	Yhteensä, milj. €	% kaikista suorista listatuista osakesijoituksista
Vaisala	59	7 %
Lassila & Tikanoja	45	5 %
Tikkurila	44	5 %
UPM-Kymmene	40	4 %
Nanoform Finland	33	4 %
Musti Group	31	4 %
Terveystalo	31	4 %
Uponor	31	3 %
Caverion	30	3 %
F-Secure	26	3 %
10 suurinta keskittymää yhteensä	371	42 %
Muut suorat listatut osakesijoitukset	521	58 %
Suorat listatut osakesijoitukset yhteensä	891	100 %

Taulukko 3-7

Kymmenen suurinta high yield- sekä luottoluokittelematonta korkosijoituskeskittymää, koko sijoitusomaisuus, 31.12.2020

10 suurinta suoraa sijoitusta high yield- ja luottoluokittelemattomiin korkoinstrumentteihin	Luokitus	Markkina-arvo yhteensä, milj. €	% kaikista suorista korkosijoituksista
Evergood 4 ApS	B+	53	1,6 %
TDC	B	51	1,5 %
Trevian Finland Properties I	NR	47	1,4 %
Sponda	NR	45	1,3 %
Pohjolan Voima	NR	37	1,1 %
Teollisuuden Voima	BB	27	0,8 %
Special Investment Fund eQ Finnish Real Estate	NR	25	0,8 %
Huhtamäki	NR	23	0,7 %
YIT	NR	20	0,6 %
European Directories BondCo	NR	20	0,6 %
10 suurinta keskittymää yhteensä		349	10,5 %
Muut suorat korkosijoitukset		2 975	90 %
Suorat korkosijoitukset yhteensä		3 323	100 %

3.5 Sijoitustoiminnan riskikeskittymät

Sijoituspolitiikassa on määritelty rajat sijoituksille yksittäisiin yhtiöihin. Rajoja asetettaessa otetaan huomioon ensisijaisesti oma arvio sijoituskohteen luottoriskillisyydestä ja vastaava sitoutuvan pääoman määrä. Myös sijoituskohteesta saatavilla oleva julkinen informaatio, kuten luottoluokitukset, vaikuttavat sijoituslimiitin enimmäismäärään. Riskikeskittymiä seurataan säännöllisesti. Taulukossa 3–5 on kuvattuna markkina- ja luottoriskien keskittymät koko sijoitusomaisuudessa yksittäisten vastapuolten osalta omaisuuslajeittain.

Taulukossa 3–6 näytetään vielä erikseen kymmenen suurinta sijoitusta listatuihin osakkeisiin ja näiden osuus kaikista suorista listatuista osakesijoituksista. Suorien kotimaisten osakesijoitusten lisäksi yhtiö sijoittaa ulkomaisiin osakkeisiin sijoitusrahastojen ja ETF-rahastojen kautta sekä myös suorina osakesijoituksina. Taulukossa 3–7 puolestaan on eritelty keskittymät high yield ja luottoluokittelemattomiin joukkovelkakirjalainoihin.

4. Luottoriskit

Luottoriskit liittyvät mahdollisiin tappioihin tai taloudellisen aseman heikentymiseen, jotka johtuvat arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden, johdannaissopimusten vastapuolten tai muiden velallisten luottokelpoisuudessa tapahtuvista muutoksista. Luottoriskiä aiheutuu sekä sijoituksista että vakuutus- ja jälleenvakuutus sopimuksista.

Luottoriskit voivat realisoitua markkina-arvon alentumisena luottomarginaalien muuttuessa epäedullisesti (spread-riski) tai luottotappioiden mikäli velkainstrumentin liikkeeseenlaskija tai johdannaissopimusten tai jälleenvakuutus sopimusten vastapuoli ei pysty täyttämään taloudellisia velvoitteitaan (luottotappioriski). Nykyisellä sijoitusomaisuudella luottoriskien rooli on merkittävä niin riskiaseman kuin riskienhallinnan käytäntöjenkin osalta.

Sijoitusomaisuuteen liittyvien luottoriskien lisäksi luottoriskiä aiheutuu jälleenvakuutus sopimuksista. Nämä luottoriskit syntyvät osittain jälleenvakuuttajilta olevista saamisista ja osittain jälleenvakuutetusta vastuuvelan osasta. Yhtiön osalta jälleenvakuuttajiin liittyvät luottoriskit ovat sijoituksiin liittyvän luottoriskin rinnalla vähäisiä.

Sijoitusomaisuuden merkittävin toimialakeskittymä ovat sijoitukset rahoitustoimialan korkoinstrumentteihin.

4.1 Luottoriskien hallinta

Suorien velkasijoitusten valinta perustuu ensisijaisesti yksittäisten joukkovelkakirjojen valitsemiseen ja toissijaisesti ylhäältä alas johdettuun allokaatioon. Tämä sijoitustyyli saattaa johtaa tilanteisiin, joissa sijoitussalkku ei ole täysin rahoitusteorian mukaisesti hajautettu, mutta sisältää perusteellisesti riski–tuotto–suhteeseen keskittyen analysoituja sijoituksia. Seuraavia seikkoja pidetään kriittisinä menestystekijöinä velkasijoitusten valinnassa:

1. Mahdolliset sijoitukset tulee ymmärtää täysin. Liikkeeseenlaskijan tai vastapuolen luottokelpoisuus arvioidaan yhdessä instrumentteihin liittyvien vakuuksien ja muiden rakenteellisten yksityiskohtien kanssa. Vaikka ulkopuolisia luottoluokituslaitosten antamia luottoluokituksia käytetään sisäisen arvioinnin tukena, sisäisesti tehdyt arviot ovat aina tärkeimpiä päätöksentekoon vaikuttavia tekijöitä. Analyysien tekemisessä tarvittavaa osaamista ja resursseja on kehitetty sijoitusyksikössä jatkuvasti viime vuosien aikana.
2. Kun yksittäisen instrumentin ominaisuudet ymmärretään ja instrumenttiin liittyvän tuottopotentialin ja riskien katsotaan olevan tasapainossa, sijoitustransaktio tulee olla toteutettavissa lyhyellä varoitusajalla instrumenttityypistä riippumatta. Tämä luo painetta luottolimiittirakenteisiin ja toimintatapoihin, joiden tulee olla samanaikaisesti
 - i. tarpeeksi joustavia nopean päätöksenteon mahdollistamiseksi instrumenttityypistä riippumatta,
 - ii. hyvin rakennettuja, jotta voidaan varmistua siitä, että sijoitusvaihtoehtojen arviointi suoritetaan huolellisesti huomioiden sijoitustyyppille ominaiset piirteet ja riskit, ja
 - iii. näiden tulee rajoittaa yksittäisiä yhtiöitä koskevien riskien enimmäismäärä siten, että se on tasapainossa riskinottohalukkuuden kanssa. Viime vuosien aikana luottolimiittirakenteet ja -toimintatavat ovat olleet erityisesti huomion kohteena yhtiöiden sijoituspolitiikkoja kehitettäessä.

Taulukko 4–1 Luottoriskipositio omaisuuslajeittain, toimialasektoreittain ja luottoluokittain, koko sijoitusomaisuus 31.12.2020

Milj. €	Luottoluokitus						D	Luokittelematon	Korkosijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vastapuoliriski	Yhteensä	Muutos tilanteesta 31.12.2019
	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C									
Perusteollisuus	0	0	0	15	71	0	19	105	105	0	0	210	40	
Pääomahyödykkeet	0	0	7	2	37	0	53	99	123	0	0	222	-25	
Kulutustavarat	0	3	37	101	106	0	22	270	183	0	0	453	81	
Energia	0	0	0	0	0	0	53	53	0	6	0	59	4	
Rahoitus	0	208	581	526	111	0	31	1 458	26	8	1	1 493	-371	
Valtiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Valtioiden takaamat jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Terveystieteet	0	0	7	25	105	0	24	161	118	0	0	279	18	
Vakuutus	0	0	16	34	0	0	17	67	12	1	0	80	-16	
Media	0	0	0	0	4	0	0	4	10	0	0	15	0	
Pakkaus	0	0	0	0	8	0	23	31	12	0	0	43	-1	
Julkinen sektori, muut	0	0	24	0	0	0	0	24	0	0	0	24	-3	
Kiinteistöala	0	0	4	130	5	0	140	279	0	177	0	456	45	
Palvelut	0	0	0	55	187	0	78	320	93	0	0	414	62	
Teknologia ja elektroniikka	1	0	6	19	35	0	24	85	163	0	0	248	-20	
Telekommunikaatio	0	0	8	47	72	0	0	127	12	0	0	139	0	
Liikenne	0	0	0	23	0	0	6	29	17	0	0	47	5	
Yhdyskuntapalvelut	0	1	0	64	110	0	0	175	17	0	0	192	42	
Muut	0	0	0	0	22	0	2	24	0	20	0	44	1	
Arvopaperistetut joukkovelkakirjat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vakuudelliset joukkovelkakirjat	12	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	12	-2	
Sijoitusrahastot	0	0	0	0	0	0	186	186	444	477	0	1 107	-6	
Vastapuoliyhteisö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6	
Yhteensä	13	213	690	1 041	874	0	679	3 509	1 335	689	1	5 534	-153	
Muutos tilanteesta 31.12.2019	-2	-350	-256	274	132	0	41	-160	27	-11	-10	-153		

Yksittäisiä yhtiöitä ja tuotteita koskevia luottoriskien kokonaismääriä seurataan säännöllisesti ei-toivottujen keskittymien tunnistamiseksi. Luottoriskiasemat raportoidaan säännöllisesti tasehallintakomitealle ja hallitukselle esimerkiksi toimialoitain sekä omaisuuslajeittain ja korkosijoitusten osalta luottoluokitusluokittain. Myös yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden ja vastapuolien luottoluokituksia seurataan jatkuvasti.

Johdannaissopimusten vastapuoliriskin hallitsemiseksi ja pienentämiseksi käytetään kahdenvälisiä ISDA- ja CSA-sopimuksia.

5. Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on riski siitä, ettei yhtiö pystyisi realisoimaan sijoituksiaan tai muita omaisuuseriään pystyäkseen suoriutumaan maksuvelvoitteista niiden erääntyessä.

Suhteellisen pieni osa henkivakuutusvastuista on takaisinostettavissa, mikä tekee mahdolliseksi antaa luotettavia, lyhyen aikavälin korvausennusteita. Tämän lisäksi varat ovat likvidejä, joten likviditeettiriski ei ole nykyisellään merkittävä.

6. Vakuutusriskit

Henkivakuutustoiminnan vakuutusriskit sisältävät biometriset riskit sekä muut henkivakuutustoiminnan riskit kuten takaisinostoriskin ja kustannusriskin. Vastuuvelan diskonttokorkoon liittyvä riski on osa yhtiön markkinariskejä, mutta se liittyy myös kes-

keisesti vakuutustuotteisiin ja käsitellään siitä syystä tässä yhteydessä. Tässä osiossa käsitellään näiden henkivakuutustoiminnan riskien kehitystä vuonna 2020. Lisäksi osiossa esitellään vakuutusriskejä koskevat keskeiset riskienhallintaperiaatteet.

Yhtiö vastaanotti Suomi-yhtiöstä sen laskuperustekorollisen ryhmäeläkekannan vuonna 2014. Vastaanotetun kannan erityispiirteistä johtuen kyseinen ryhmäeläkekanta ja siihen liittyvä varallisuus on eriytetty (eriytetty ryhmäeläkekanta tai eriytetty omaisuus) yhtiön muusta taseesta. Eriytetyllä ryhmäeläkekannalla on omat voitonjakoa koskevat säännökset, sijoituslimiitit ja tasehallintakomitea. Laskuperustekorollisista veloista, jotka eivät ole osa eriytettyyn ryhmäeläkekantaan liittyviä velkoja, käytetään tässä riskienhallintaliitteessä nimeä alkuperäiset laskuperustekorolliset velat.

6.1 Biometriset riskit

Henkivakuutustoiminnan biometriset riskit syntyvät pääasiassa siitä, että vakuutetuille tulisi korvattavaksi enemmän kuolemantapaus-, työkyvyttömyys- tai sairauskulukorvauksia tai että eläkevakuutuksissa eläkkeitä tultaisiin maksamaan vakuutetuille pidempään (pitkäikäisyysriski) kuin yhtiö ennakoi vakuutusten hinnoitteluhetkellä. Tapauksia, joissa yksittäinen voimakkaasti vaikuttava tapahtuma tai tapahtumasarja aiheuttaa merkittävän eron toteutuneiden korvausten ja odotettujen maksujen välillä, kutsutaan katastrofiriskiksi.

Taulukko 5-1 Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan 31.12.2020

Milj. €	Yhteensä	Kirjanpitoarvo		Kassavirta							
		Ilman sopimuksellista eräpäivää	Sopimukseen perustuva maturiteetti	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2035	2036-	
Henkivakuutus											
Rahoitusvarat	5 562	2 710	2 852	242	268	444	823	628	633	10	
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rahoitusvelat	416	0	416	-12	-9	-9	-259	-4	-46	-169	
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vuokravastuut	24	0	24	-2	-2	-2	-2	-2	-16	0	
Vakuutustekninen vastuuelka	2 992		2 992	-253	-257	-261	-240	-225	-1 447	-954	

Sopimusten pitkäkestoisuus ja se, että yhtiön oikeus muuttaa vakuutusehtoja ja -maksuja on rajoitettu, kasvattaa biometrisiä riskejä. Mikäli vakuutusmaksut osoittautuvat riittämättömiksi, eivätkä ne ole muutettavissa, vastuovelkaa täydennetään odotettavissa olevaa tappiota vastaavalla määrällä.

Taulukossa 6–1 esitetään yhtiön ensivakuutuksen riskiliikkeen tulos. Toteutuneen korvausmenon suhde laskuperusteiden mukaiseen korvausmenoon oli 73 prosenttia vuonna 2020 (75). Taulukosta voi myös arvioida riskiliikkeen herkkyyttä. Esimerkiksi henkivakuutuksen osalta kuolevuuden kaksinkertaistuminen nostaisi maksetut korvaukset 15 miljoonasta eurosta 30 miljoonaan euroon.

Pitkäikäisyysriski on yhtiön biometrisistä riskeistä merkittävin. Laskuperustekorollinen ryhmäeläkekanta muodostaa suurimman osan pitkäikäisyysriskistä. Laskuperustekorolliset ryhmäeläkkeet ovat olleet uusilta jäseniltä pääosin suljettuja useiden vuosien ajan, ja tämän vuoksi jäsenten keski-ikä on suhteellisen korkea, lähes 70 vuotta. Sijoitusidonnaisten ryhmäeläkkeiden ja yksilöllisten eläkevakuutusten kannassa pitkäikäisyysriski ei ole niin merkittävä, sillä vakuutukset ovat pääsääntöisesti määräaikaisia ja niihin liittyvät henkivakuutukset pienentävät pitkäikäisyysriskiä.

Pitkäikäisyysriskin osalta vuotuista riskiliikkeen tulosta ja kuolleisuustrendiä analysoidaan säännöllisesti. Eriytetyn ryhmäeläkekannan osalta vastuvelan laskennassa käytettyä elinajan odotetta tarkistettiin vuonna 2014 ja muun ryhmäeläkekannan osalta vuosina 2002 ja 2007. Yhteensä muutokset kasvattivat vuoden 2020 vastuovelkaa 78 miljoonalla eurolla (86), sisältäen eriytetyn ryhmäeläkekannan 65 miljoonan euron kuolevuustäydennyksen. Näiden muutosten jälkeen ryhmäeläkkeen kumulatiivinen kuolleisuus on ollut ylijäämäinen. Vuoden 2020 pitkäikäisyyden riskiliike oli eläkevakuutuksien osalta 12,2 miljoonaa euroa (8,9) voitollinen, kun huomioidaan täydennysvastuiden 7,8 miljoonan euron purku.

Henkivakuutuksen kuolevuusliike on voitollista. Merkittävimpänä kuolevuusliikkeen heikkenemiseen vaikuttavana riskinä nähdään mahdollinen pandemia.

Muiden biometrinen riskien osalta riskiliike on ollut kokonaisuutena voitollista, vaikka eri riskien välillä on voimakasta vaihtelua. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa riskiä pienentää pitkällä aikavälillä se, että yhtiöllä on oikeus korottaa vakuutusmaksuja olemassa olevien sopimusten osalta, mikäli vakuutuskorvausten määrässä tapahtuu epäsuotuisaa kehitystä.

Yhtiön vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut, eikä sisällä merkittäviä riskikeskittymiä. Yhtiön ottamalla katastrofijälleenvakuutuksella pienennetään mahdollisten riskikeskittymien merkitystä entisestään.

6.2 Vastuvelan diskonttaus korkoon liittyvä riski

Vastuvelan diskonttaus korkoon liittyvä riski on merkittävin vastuvelan riittävyyteen vaikuttava riski. Sopimukseen sisältyvä laskuperustekorko on päätetty koko sopimusaikalle. Tämän johdosta markkinakorkojen ja odotettujen sijoitustuottojen laskiessa saataan joutua tilanteeseen, jossa vastuovelkaa on täydennettävä.

Suurimmassa osassa alkuperäisistä laskuperustekorollisista sopimuksista taattu korko on 3,5 prosenttia. Suomessa ennen vuotta 1999 myydyissä yksilöllisissä vakuutuksissa laskuperustekorko on 4,5 prosenttia, joka on myös määräysten mukainen korkein sallittu diskonttauskorko. Näiden vakuutusten vastuvelan diskonttauskorko on alennettu 3,5 prosenttiin. Tästä johtuen vastuovelkaa on täydennetty 35 miljoonalla eurolla vuonna 2020 (40). Lisäksi 183 miljoonaa euroa on varattu vuosille 2021–2023 vastuvelan laskuperustekorkovaatimuksen alentamiseksi 0,25 prosenttiin. Kokonaisuutena yhtiö on täydentänyt alkuperäisen laskuperustekorkoisen vakuutuskannan vastuovelkaa 218 miljoonan euron (230) suuruisella korkotäydennyksellä.

Eriytetyn ryhmäeläkekannan vakuutus sopimusten laskuperustekorko on pääosin 3,5 prosenttia. Riskienhallinnan näkökulmasta tärkeämpää on se, että vastuvelan diskonttauskorko on 0,0 prosenttia 31.12.2019 alkaen. Eriytetyn kannan 3,5 prosentilla diskontattu perusvastuu on 565 miljoonaa euroa (623) ja diskonttauskoron 0,0 prosenttiin alentavan korkotäydennyksen määrä on 232 miljoonaa euroa (263). Tulevien lisäetujen täydennyksellä on merkittävä rooli eriytetyn kannan riskienhallinnassa. Tämä täydennys on yhteensä 78 miljoonaa euroa (78), joka voidaan käyttää kattamaan mahdollisia sijoitustappioita tai rahoittamaan mahdollisia muutoksia eriytetyn vastuvelan diskonttauskorossa.

Kuhunkin vakuutuslajiin ja laskuperustekorkoon liittyvät vastuvelat on esitetty taulukossa 6–2. Taulukossa näkyy myös kunkin luokan vastuvelan muutos vuonna 2020.

Taulukko 6–1 Omalla vastuulla olevan riskiliikkeen korvaussuhteita 2019 ja 2020

Milj. €	2020			2019		
	Riskitulo	Korvausmenot	Korvaussuhde	Riskitulo	Korvausmenot	Korvaussuhde
Henkivakuutus	49,5	24,8	50 %	49,4	23,7	48 %
Kuolevuus	30,5	14,9	49 %	30,4	12,1	40 %
Sairastavuus ja työkyvyttömyys	19,0	9,9	52 %	19,0	11,6	61 %
Eläkevakuutus	87,8	74,7	85 %	87,7	78,9	90 %
Yksilöllinen eläke	14,4	13,7	95 %	13,1	13,8	106 %
Ryhmäeläke	73,4	61,0	83 %	74,6	65,0	87 %
Kuolevuus (pitkäikäisyys)	71,5	59,9	84 %	72,3	63,5	88 %
Työkyvyttömyys	1,9	1,1	59 %	2,3	1,5	67 %
Yhteensä	137,2	99,5	73 %	137,1	102,5	75 %

6.3 Muut vakuutusriskit

Muista riskeistä merkittävimpiä ovat vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvät epävarmuustekijät. Asiakkailla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen tai mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennenaikaisesti (takaisinostoriski). Keskeytys- ja takaisinostomäärien pitäminen alhaisella tasolla on keskeinen menestystekijä erityisesti sijoitussidonnaisen liiketoiminnan kustannusliikkeen kannalta. Tasehallinnan riskien kannalta takaisinostoriski on vähemmän merkittävä, koska noin 90 prosenttia laskuperustekorollisesta vastuuvelasta muodostuu eläkevakuutuksista, joissa takaisinosto on mahdollinen ainoastaan poikkeustapauksissa. Tasehallinnan kannalta todellista takaisinostoriskiä on näin ollen vain laskuperustekorollisissa sijoitusvakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa, joiden vastuuvelan yhteismäärä on kuitenkin alle 5 prosenttia koko laskuperustekorollisesta vastuuvelasta. Vastuuvelan täydennyksiä ei myöskään makseta takaisinoston yhteydessä, mikä osaltaan pienentää laskuperustekorokoiseen kantaan liittyvää takaisinostoriskiä.

Yhtiö on altistunut lisäksi kustannusriskeille, jotka ovat riskejä siitä, että tulevat liikekulut ylittäisivät vakuutusten hinnoittelussa oletetun tason. Kustannusriskiä lisää se, että vakuutusten ehtoja ja vakuutusmaksuja ei useimmiten voida muuttaa vakuutuksen elinkaaren

aikana. Keskeisenä haasteena on vakuutusten hoitamiseen liittyvien prosessien kustannusten sekä moninaiseen IT-arkkitehtuuriin liittyvien kustannusten pitäminen alhaisella tasolla yli vakuutusten sopimusajan. Vuonna 2020 konsernin kustannusliikkeen tulos oli 26,6 miljoonaa euroa (24,4). Yhtiö ei jaksota vakuutusten hankintakuluja. Kuvassa 6–3 on esitetty konsernin kustannusliikkeen tulos vuosilta 2011–2020.

6.4 Vakuutusriskien hallinta ja valvonta

Henkivakuutuksien biometrisiä riskejä rajoitetaan huolellisella vastuuvallinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, asettamalla ylärajoja myönnettäville turville sekä jälleenvakuutuksella. Vakuutusriskien komitea monitoroi yhtiön vakuutusriskien hallinnan kattavuutta ja asianmukaisuutta.

Vakuutusriskeihin liittyvä vastuuvallinta on osa yhtiön päivittäistä toimintaa. Yhtiön vastuuvallintapolitiikassa on määritetty periaatteet riskin valinnalle ja limiitit vakuutettaville summille. Hallitus hyväksyy vastuuvallintapolitiikan, vakuutussopimusten hinnoittelun ja vastuuvelan laskennan keskeisimmät periaatteet.

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan erityisesti yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Hallitus päättää vuosittain suurimmista omalla vastuulla

Taulukko 6–2 Vastuuvelan muutoksen analyysi ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Milj. €	Velka 2019	Maksut	Korvaukset	Kuormitus-tulo	Takuu-tuotot	Asiakas-hyvitykset	Muut	Velka 2020	Osuus %
Sijoitussidonnainen pl. Baltia	6 810	940	-695	-78	0	0	481	8 600	66 %
Yksilöllinen eläkevakuutus	1 298	54	-22	-15	0	0	47	1 576	13 %
Henkivakuutus	2 195	92	-171	-19	0	0	106	2 285	19 %
Kapitalisaatiosopimukset	2 519	711	-481	-33	0	0	158	3 518	26 %
Ryhmäeläkevakuutus	797	84	-21	-11	0	0	170	1 221	8 %
Laskuperustekorollinen ja muut pl. Baltia	4 208	97	-402	-32	101	3	-171	3 510	32 %
Eriytetty ryhmäeläkekanta	1 008	3	-54	-1	21	3	-61	875	14 %
Laskuperustekorko 3,5 %	658	3	-54	-1	21	3	-30	565	12 %
Korkotäydennys (3,5 % → 0,0 %)	250	0	0	0	0	0	-31	232	3 %
Tulevien lisäetujen vastuu	100	0	0	0	0	0	0	78	8 %
Ryhmäeläkevakuutus	1 879	22	-185	-5	51	0	-90	1 525	5 %
Laskuperustekorko 3,5 %	1 603	-2	-154	-2	47	0	-81	1 233	2 %
Laskuperustekorko 2,5 %, 1,5 % tai 0,0 %	276	23	-31	-3	4	0	-10	292	1 %
Yksilöllinen eläkevakuutus	763	6	-132	-4	24	0	31	609	6 %
Laskuperustekorko 4,5 %	567	3	-71	-3	20	0	-14	430	4 %
Laskuperustekorko 3,5 %	128	2	-33	-1	4	0	22	116	1 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	68	1	-29	0	1	0	23	63	1 %

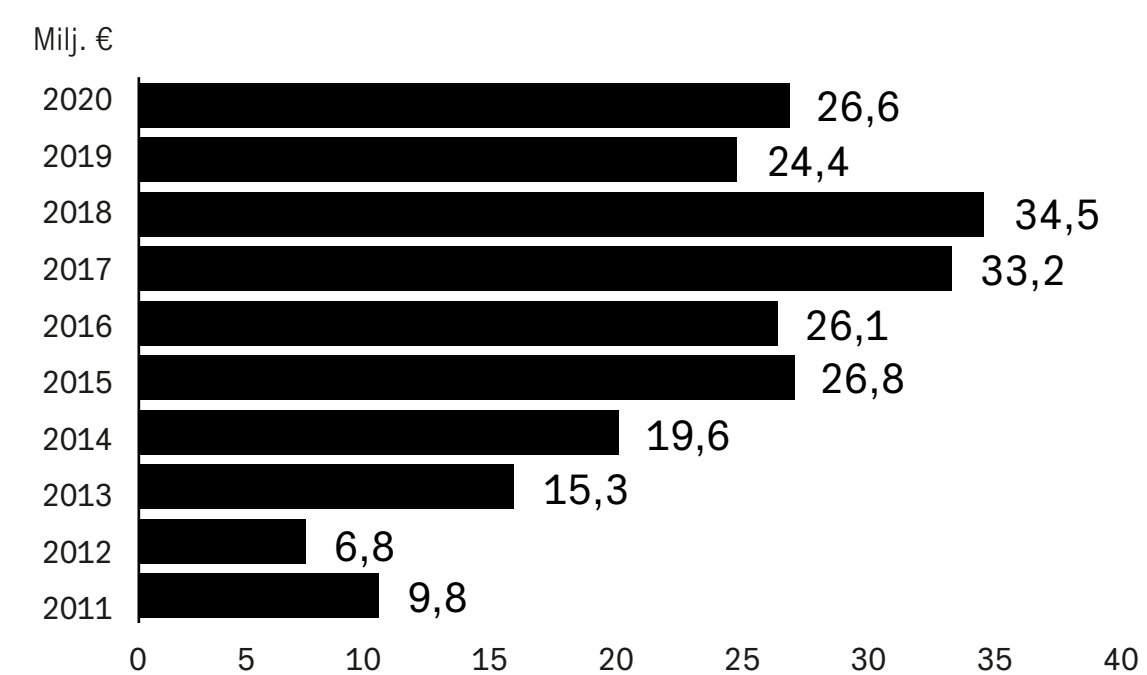
Milj. €	Velka 2019	Maksut	Korvaukset	Kuormitus-tulo	Takuu-tuotot	Asiakas-hyvitykset	Muut	Velka 2020	Osuus %
Yksilöllinen henkivakuutus	153	31	-21	-10	5	0	-14	133	1 %
Laskuperustekorko 4,5 %	52	4	-12	-1	2	0	7	48	0 %
Laskuperustekorko 3,5 %	76	9	-6	-3	2	0	-8	66	1 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	25	18	-3	-6	0	0	-12	19	0 %
Kapitalisaatiosopimukset	24	0	0	0	0	0	1	26	0 %
Laskuperustekorko 3,5 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	24	0	0	0	0	0	1	26	0 %
Tulevien lisäetujen vastuu	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Korkotäydennys	232	0	0	0	0	0	-12	218	2 %
Kuolevuustäydennys	95	0	0	0	0	0	-8	78	1 %
Tuleva jälleenvakuutus	3	0	-1	0	0	0	-1	2	0 %
Muu velka	50	36	-10	-13	0	0	-17	43	0 %
Mandatum Life pl. Baltia	11 017	1 037	-1 097	-110	101	3	310	12 109	99 %
Baltia	159	22	-23	-4	0	0	4	177	1 %
Sijoitussidonnainen	145	20	-21	-4	0	0	4	165	1 %
Muut	14	2	-2	-1	0	0	-1	12	0 %
Mandatum Life -konserni yhteensä	11 176	1 059	-1 120	-114	102	3	313	12 286	100 %

pidettävistä korvausmääristä. Yhtiössä tämä määrä on 1,5 miljoonaa euroa vakuutettua kohden. Mahdollisten katastrofien vaikutusten pienentämiseksi yhtiöllä on käytössä katastrofisuoja.

Riskiliikkeen tulosta seurataan tiiviisti ja maksutason riittävyyttä arvioidaan vähintään vuosittain perusteellisesti. Yhtiö mittaa riskinvalinnan tehokkuutta ja hinnoittelun riittävyyttä keräämällä tietoa toteutuneesta korvausmenosta kultakin tuote- ja riskialueelta. Toteutunutta korvausmenoa verrataan vakuutusmaksuja asetettaessa oletetuihin ennusteisiin kunkin eri riskiturvan osalta. Kustannusriskiä hallinnoidaan seuraamalla liikekuluja, kehittämällä yhtiön toiminnan tehokkuutta ja käyttämällä sellaista liikekulukuormitusrakennetta, josta saadaan tuloja läpi vakuutuksen elinkaaren.

Vastuovelkaa analysoidaan ja mahdollisia täydennystarpeita arvioidaan säännöllisesti. Vastuuelkaan liittyviä keskeisimpiä oletuksia tarkistetaan vuosittain. Vastuiden riittävyyttä testataan neljännesvuosittain. Näihin vastuuelan ja riskiliikkeen analyysiin perustuen asetetaan hinnat uusille vakuutussopimuksille sekä päivitetään vastuuelapolitiikka ja vastuuelan laskennassa käytetyt oletukset.

Kuva 6-3 Konsernin kustannusliikkeen tulos 2011-2020

Segmentti-informaatio

Mandatum Life -konsernin segmenttiraportointi perustuu kotimaisen liiketoiminnan tuoteryhmäjakoon sekä muuhun maakohtaiseen organisaatorakenteeseen. Raportoitavat segmentit ovat sijoitussidonnaiset sopimukset (Suomi), muut sopimukset (Suomi), eriytetty laskuperustekorkoinen ryhmäeläkekanta (Suomi) sekä ulkomaiset toiminnot.

Tuoteryhmien riskit poikkeavat toisistaan sijoitusriskien osalta. Segmenttien tulokset raportoidaan yhtiön johdolle osana johdon raportointia. Ensisijainen segmenttiraportointi antaa myös olennaisilta osin maantieteellisen jaon, koska toiminta

muualla kuin Suomessa esitetään yhtenä erillisenä liiketoiminta-alueena. Ulkomainen toiminta kattaa pääasiassa Baltian maissa tapahtuvan toiminnan ja sen lisäksi Luxemburgin hallinnointiyhtiön toiminnan, jonka merkitys on vähäinen. Ulkomaisen toiminnan laajetessa maakohtaista jaottelua laajennetaan. Konsernitilinpäätöksessä segmenttien väliset liiketapahtumat, saatavat ja velat eliminoidaan rivi riviltä. Segmentti-informaatio on tuotettu konsernin tilinpäätöstä laadittaessa ja esitettäessä noudatettujen laatimisperiaatteiden mukaisesti.

Konsernin laaja tuloslaskelma liiketoimintasegmenteittäin 2020

Milj. €	Sijoitussidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty ryhmäeläkekanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit ja kohdistamattomat erät	Konserni
Vakuutusmaksutulo	940,4	86,1	2,5	21,8	0,0	1 050,8
Sijoitustoiminnan nettotuotot	411,4	158,1	13,7	6,1	-2,6	586,7
Liiketoiminnan muut tuotot		18,5		6,9	0,3	25,7
Korvaukset	-694,5	-336,1	-35,5	-23,0	0,0	-1 089,1
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos*	-560,0	256,7	29,4	1,4	0,0	-272,5
Henkilöstökulut	-24,8	-25,0	0,0	-3,2	0,0	-53,0
Liiketoiminnan muut kulut	-38,7	-23,0	-5,3	-10,3	-5,0	-82,3
Rahoituskulut		-12,2		0,0	-0,2	-12,4
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista						0,0
Voitto ennen veroja	33,8	123,2	4,8	-0,3	-7,6	153,9
Verot	-6,8	-29,0	-1,0	-0,1	0,0	-36,8
Tilikauden voitto	27,1	94,2	3,8	-0,4	-7,6	117,0

Milj. €	Sijoitussidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty ryhmäeläkekanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit ja kohdistamattomat erät	Konserni
Tilikauden muut laajan tuloksen erät						
Varjolaskenta						0,8
Myytävässä olevat rahoitusvarat						119,1
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot						-23,8
Tilikauden muut laajan tuloksen erät yhteensä nettona verojen jälkeen						96,1
TILIKAUDEN LAAJA TULOS						213,2
Tilikauden voitosta						
Emoyhtiön omistajien osuus						117,0
Määräysvallattomien osuus						0,0
Tilikauden laajasta tuloksesta						
Emoyhtiön omistajien osuus						213,2
Määräysvallattomien osuus						0

* Kotimaisissa segmenteissä on huomioitu vastuun siirtyminen sijoitussidonnaisten ja laskuperustekorollisten sopimusten välillä. Siirtyminen kasvattaa sijoitussidonnaisten sopimusten erää 'vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos' 82,2 miljoonaa euroa (9,6), vähentäen muut sopimukset -segmentin vastaavaa erää 40,4 miljoonaa euroa (0,4) ja vähentäen eriytetyn kannan osuutta 41,8 miljoonalla eurolla (-9,3).

Konsernin laaja tuloslaskelma liiketoimintasegmenteittäin 2019

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit ja liiketoiminnoille kohdistamattomat erät	Konserni
Vakuutusmaksutulo	1 448,2	115,8	2,2	29,7	0,0	1 595,9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	909,1	308,5	31,2	20,5	-2,7	1 266,5
Liiketoiminnan muut tuotot		18,3		4,7	0,1	23,0
Korvaukset	-1 115,7	-324,3	-28,1	-24,1	0,0	-1 492,2
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos*	-1 143,1	186,5	5,0	-19,6	0,0	-971,2
Henkilöstökulut	-26,3	-21,9	0,0	-3,5	0,0	-51,8
Liiketoiminnan muut kulut	-42,5	-20,8	-1,1	-7,7	-9,2	-81,4
Rahoituskulut		-8,9		0,0	-0,2	-9,2
Osuus osakkuusyritysten voitoista/ tappioista		0,5				0,5
Voitto ennen veroja	29,7	253,5	9,2	-0,1	-12,1	280,1
Verot	-5,9	-50,7	-1,8	0,0	0,0	-58,2
Tilikauden voitto	23,7	202,8	7,3	-0,1	-12,1	221,9

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit ja liiketoiminnoille kohdistamattomat erät	Konserni
Tilikauden muut laajan tuloksen erät						
Varjolaskenta						-21,3
Myytävässä olevat rahoitusvarat						134,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot						-27,0
Tilikauden muut laajan tuloksen erät yhteensä nettona verojen jälkeen						86,6
TILIKAUDEN LAAJA TULOS						308,5
Tilikauden voitosta						
Emoyhtiön omistajien osuus						221,9
Määräysvallattomien osuus						0,0
Tilikauden laajasta tuloksesta						
Emoyhtiön omistajien osuus						308,5
Määräysvallattomien osuus						0,0

* Kotimaisissa segmenteissä on huomioitu vastuun siirtyminen sijoitussidonnaisten ja laskuperustekorollisten sopimusten välillä Siirtymien vaikutus sijoitussidonnaisten sopimusten erään 'vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos' oli 9,6 miljoonaa euroa (-30,0). Siirtymien vaikutus Muut sopimukset -segmentin vastaavaan erään oli 0,4 miljoonaa euroa (34,9). Eriytetyn kannan vastaavaan erään vaikutus oli -9,3 miljoonaa euroa (-4,9).

Konsernitase liiketoimintasegmenteittäin 2020

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty ryhmäläke- vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit	Konserni
Varat						
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	2,5	27,1		0,1		29,6
Sijoituskiinteistöt		105,9	27,7			133,7
Aineettomat hyödykkeet	0,4	4,0		2,2		6,6
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		0,6				0,6
Rahoitusvarat		4 006,0	810,1	15,9	7,0	4 839,1
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	8 677,0	0,0		128,4		8 805,3
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista		1,0				1,0
Muut varat		90,4	18,9	2,0	-4,2	107,1
Käteiset varat		592,2	87,6	2,7		682,4
Varat yhteensä	8 679,9	4 827,2	944,3	151,3	2,8	14 605,4
Velat						
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista		2 634,5	875,1	11,6		3 521,1
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	8 599,8	0,0		165,4		8 765,2
Rahoitusvelat		352,4				352,4
Laskennalliset verovelat		138,8				138,8
Muut velat	46,3	116,4	62,2	2,1	19,8	246,9
Velat yhteensä	8 646,1	3 242,1	937,3	179,1	19,8	13 024,5

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty ryhmäläke- vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit	Konserni
Oma pääoma						
Osakepääoma						40,4
Rahastot						663,1
Kertyneet voittovarot						877,5
Emoyhtiön omistajien osuus						1 580,9
Määräysvallattomien osuus						0,0
Oma pääoma yhteensä						1 580,9
Oma pääoma ja velat yhteensä						
						14 605,4

Konsernitase liiketoimintasegmenteittäin 2019

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit	Konserni
Varat						
Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	2,0	12,3		0,1		14,3
Sijoituskiinteistöt		107,7	28,5			136,1
Aineettomat hyödykkeet	3,4	2,5		3,1		8,9
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		0,5				0,5
Rahoitusvarat		3 802,0	852,1	17,4		4 671,5
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	8 004,6	0,0		165,6		8 170,2
Saamiset jälleenvakuutus sopimuksista		0,7				0,7
Muut varat		121,0	14,7	1,6	0,2	137,4
Käteiset varat		812,8	136,6	2,7		952,1
Varat yhteensä	8 009,9	4 859,6	1 031,8	190,5	0,2	14 091,9
Velat						
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista		2 948,7	964,4	12,8		3 925,8
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	7 951,5	0,0		165,6		8 117,1
Rahoitusvelat		364,0				364,0
Laskennalliset verovelat		120,8				120,8
Muut velat	26,5	105,5	53,2	1,8	9,6	196,5
Velat yhteensä	7 978,0	3 539,0	1 017,6	180,1	9,6	12 724,2

Milj. €	Sijoitus- sidonnaiset sopimukset (Suomi)	Muut sopimukset (Suomi)	Eriytetty vakuutuskanta (Suomi)	Ulkomaiset toiminnot	Eliminoinnit	Konserni
Oma pääoma						
Osakepääoma						40,4
Rahastot						566,9
Kertyneet voittovarot						760,4
Emoyhtiön omistajien osuus						1 367,7
Määräysvallattomien osuus						0,0
Oma pääoma yhteensä						1 367,7
Oma pääoma ja velat yhteensä						
						14 091,9

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vakuutusmaksut

Vakuutusmaksutulo

Milj. €	2020	2019
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	342,9	573,4
Vakuutusmaksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	342,7	573,3
Jälleenvakuutusmaksutulo	0,3	0,1
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	334,8	566,3
Jälleenvakuuttajien osuus	-8,2	-7,1
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	334,8	566,3
Sijoitusmaksutulo yhteensä *	716,0	1 029,6
Vakuutusmaksutulo yhteensä *	1 050,8	1 595,9

* Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään liitteessä no 4, 'Vakuutus- ja sijoitusvelkojen muutos'.

Vakuutusmaksutulon jakautuminen

Milj. €	2020	2019
Vakuutusmaksutulo yhteensä	342,7	573,3
Vakuutusmaksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	97,2	125,8
Vakuutusmaksutulo unit linked -vakuutusmaksutulo	244,3	446,5
Vakuutusmaksutulo muista sopimuksista	1,2	1,0
Yhteensä	342,7	573,3
Jälleenvakuutusmaksutulo	0,3	0,1

Milj. €	2020	2019
Sijoitusmaksutulo yhteensä	716,0	1 029,6
Maksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	0,0	0,0
Maksutulo unit linked -sopimuksista	716,0	1 029,6
Yhteensä	716,0	1 029,6
Vakuutus- ja sijoitusmaksutulo yhteensä	1 059,0	1 603,0
Jälleenvakuuttajien osuus	-8,2	-7,1
Vakuutusmaksutulo yhteensä	1 050,8	1 595,9

Ensivakuutusmaksut maantieteellisen segmentin mukaisesti

Milj. €	2020	2019
Yhteensä	1 058,7	1 602,9
Suomi	1 036,9	1 573,2
Baltian maat	21,8	29,7

Kerta- ja jatkuvat vakuutusmaksut ensivakuutuksesta

Milj. €	2020	2019
Yhteensä	1 058,7	1 602,9
Jatkuvat vakuutusmaksut, vakuutusmaksut	247,0	261,9
Kertamaksut, vakuutusmaksut	95,7	311,5
Kertamaksut, sijoitusmaksut	716,0	1 029,6

Ensivakuutuksen maksutulo vakuutuslajeittain

Milj. €	2020	2019
Maksutulo vakuutus sopimuksista		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	106,8	301,9
Muu yksilöllinen henkivakuutus	45,2	44,9
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	9,7	10,1
Muu ryhmähenkivakuutus	13,6	12,2
Yhteensä	175,3	369,1
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	53,9	55,4
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	5,6	6,7
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	83,5	89,2
Muu ryhmäeläkevakuutus	24,4	52,9
Yhteensä	167,4	204,2
Yhteensä	342,7	573,3
Maksutulo sijoitussopimuksista		
Kapitalisaatiosopimukset		
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	716,0	1 029,6
Muu kapitalisaatiosopimus	0,0	0,0
Yhteensä	716,0	1 029,6
Maksutulo vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä	1 058,7	1 602,9

2. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	2020	2019
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	26,2	-63,4
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista sijoituksista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	8,1	38,7
Voitot/tappiot	7,7	50,9
Osakkeet		
Voitot/tappiot	316,3	751,5
Osinkotuotot	49,4	59,1
Lainat ja muut saamiset		
Korkotuotot	-2,4	-0,4
Muut rahoitusvarat		
Voitot/tappiot	13,5	-0,5
Muut varat		
Voitot/tappiot	4,3	8,7
Yhteensä	396,9	908,1
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	2,4	1,9
Voitot/tappiot	-4,1	2,2
Yhteensä	-1,7	4,1
Myytävissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	72,4	70,6
Voitot/tappiot	-1,8	14,8
Arvon alentumistappiot	3,9	-0,1

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	2020	2019
Osakkeet		
Voitot/tappiot	121,9	234,7
Arvonalentumistappiot	-90,4	-15,3
Osinkotuotot	49,9	105,8
Yhteensä	155,9	410,4
Yhteensä rahoitusvaroista	577,3	1 259,1
Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	0,0	2,3
Arvonalentumistappiot	-2,2	-4,0
Muut	2,6	3,5
Yhteensä muista varoista	0,3	1,8
Palkkiotuotot, netto		
Omaisuudenhoito	-14,1	-19,3
Palkkiotuotot	23,1	24,9
Yhteensä	9,0	5,6
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	586,7	1 266,5

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät 94,2 miljoonaa euroa (236,2) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Muut tuotot ja kulut muodostuvat kiinteistösijoitusten vuokrasta, hoitovastikkeista ja poistoista.

Kaikki sijoituksista aiheutuvat tuotot ja kulut sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Voitot/tappiot sisältävät myyntivoitot ja -tappiot sekä realisoituneet että realisoitumattomat arvostuserot sekä kurssivoitot ja -tappiot.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat arvostuserot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa omassa pääomassa.

Käyvän arvon rahaston muutokset on eritelty oman pääoman muutoslaskelmassa.

3. Korvaukset

Korvaukset sisältävät kaikki vakuutus- ja sijoitussopimusten korvaukset.

Milj. €	Maksetut korvaukset		Korvausvastuun muutos		Korvauskulut	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Vakuutus sopimukset						
Henkivakuutus						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-33,2	-39,7	1,7	0,8	-31,5	-38,9
Muut vakuutukset	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-185,6	-489,1	1,4	-0,7	-184,2	-489,8
Yhteensä	-218,9	-529,0	3,1	0,1	-215,8	-528,9
Eläkevakuutus						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-370,8	-419,7	137,0	182,9	-233,8	-236,8
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-43,0	-40,8	-112,4	-78,4	-155,4	-119,2
Yhteensä	-413,8	-460,5	24,5	104,4	-389,2	-356,0
Jälleenvakuutus						
	-0,5	-0,3	1,4	0,0	0,9	-0,3
Yhteensä	-633,2	-989,8	29,0	104,5	-604,2	-885,3
Jälleenvakuuttajien osuus	1,5	0,7	0,3	-0,2	1,8	0,5
Vakuutus sopimukset yhteensä	-631,7	-989,1	29,3	104,3	-602,4	-884,7
Sijoitussopimukset						
Kapitalisaatiosopimukset						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-0,1	-0,1	-	-	-0,1	-0,1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-486,6	-607,4	-	-	-486,6	-607,4
Yhteensä	-486,7	-607,5	-	-	-486,7	-607,5
Korvaukset yhteensä	-1 118,4	-1 596,6	29,3	104,3	-1 089,1	-1 492,2

Maksetut korvaukset korvauslajeittain

Milj. €	2020	2019
Vakuutusopimukset		
Henkivakuutus		
Takaisinostot	-3,6	-8,5
Kuolemantapauskorvaukset	-14,2	-15,8
Säästösummien takaisinmaksut	-5,1	-5,7
Vahingon selvittelykulut	0,0	0,0
Muut	-10,4	-9,7
Yhteensä	-33,2	-39,7
Sijoitussidonnainen henkivakuutus		
Takaisinostot	-127,2	-432,8
Kuolemantapauskorvaukset	-48,7	-50,4
Säästösummien takaisinmaksut	-9,7	-5,9
Vahingon selvittelykulut	0,0	0,0
Yhteensä	-185,6	-489,1
Eläkevakuutus		
Maksetut eläkkeet	-363,8	-409,8
Takaisinostot	-0,6	-2,2
Kuolemantapauskorvaukset	-6,4	-7,5
Vahingon selvittelykulut	0,0	-0,1
Yhteensä	-370,8	-419,7
Sijoitussidonnainen eläkevakuutus		
Maksetut eläkkeet	-31,1	-17,1
Takaisinostot	-6,8	-20,3
Kuolemantapauskorvaukset	-5,2	-3,4
Muut	0,0	0,0
Yhteensä	-43,0	-40,8

Milj. €	2020	2019
Jälleenvakuutusopimukset	-0,5	-0,3
Yhteensä	-633,1	-989,8
Jälleenvakuuttajien osuus	1,5	0,7
Vakuutusopimukset yhteensä	-631,6	-989,1
Sijoitusopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-0,1	-0,1
Säästösummien takaisinmaksut	0,0	0,0
Yhteensä	-0,1	-0,1
Sijoitusopimukset		
Sijoitussidonnaiset kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-486,5	-602,9
Säästösummien takaisinmaksut	-0,1	-4,4
Yhteensä	-486,6	-607,4
Sijoitusopimukset yhteensä	-486,7	-607,5
Maksetut korvaukset, brutto	-1 119,8	-1 597,3
Maksetut korvaukset, netto	-1 118,4	-1 596,6

4. Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos

Milj. €	2020	2019
Vakuutusopimukset		
Henkivakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	9,6	8,5
Muut sopimukset	0,2	-0,1
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-8,8	-90,9
Yhteensä	1,0	-82,5
Eläkevakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	255,8	104,4
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-173,5	-336,6
Yhteensä	82,3	-232,2
Jälleenvakuutusopimukset	0,0	0,0
Yhteensä	83,3	-314,7
Jälleenvakuuttajien osuus	0,3	-0,2
Vakuutusopimukset yhteensä, netto	83,6	-314,8
Sijoitussopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-1,0	-0,7
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-354,8	-655,8
Sijoitussopimukset yhteensä	-355,8	-656,5
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos yhteensä, brutto	-272,5	-971,2

5. Henkilöstökulut

Milj. €	2020	2019
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-43,4	-40,9
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-0,3	-1,4
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-6,5	-6,7
Muut henkilösivukulut	-2,8	-2,8
Yhteensä	-53,0	-51,8

Lisätiedot osakeperusteisista maksuista esitetään liitetiedossa 32 Kannustinjärjestelmät.

6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2020	2019
Tietohallintokulut	-25,7	-23,5
Muut henkilöstökulut	-1,2	-2,0
Markkinointikulut	-4,5	-4,7
Poistot	-4,1	-4,5
Vuokrat	-2,3	-1,6
Ensivakuutuksen palkkiot	-2,2	-2,1
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	-0,6	-0,1
Annetun jälleenvakuutuksen palkkiot	5,4	4,4
Muut	-47,2	-47,2
Yhteensä	-82,3	-81,4

Erä Muut sisältää mm. kulut viestinnästä, ulkopuolisista palveluista sekä muista hallintokuluista.

Toimintokohtaiset kulut

Milj. €	2020	2019
Vakuutus- ja sijoitussopimusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	-2,2	-2,1
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-0,6	-0,1
Muut hankintamenot	-23,6	-24,6
Vakuutus- ja sijoitussopimusten hoitokulut	-65,9	-66,9
Hallintokulut	-15,2	-17,6
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	5,4	4,4
Sijoitustoiminnan hoitokulut	-0,4	-0,4
Korvaustoiminnan hoitokulut	-6,1	-6,3
Liiketoiminnan muut kulut	-26,7	-19,5
Yhteensä	-135,3	-133,2

7. Rahoitusvarat ja -velat

Taulukko sisältää taseen Rahoitusvarat lukuunottamatta sijoitussidonnaisiin sopimuksiin liittyviä rahoitusvaroja.

Rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IAS 39.9 mukaisesti kategorioihin. Taulukossa on esitetty myös rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät korkotuotot ja -kulut, tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot, arvonalentumistappiot sekä osinkotuotot.

Siirtyviä korkosaamisia ja siirtyviä korkovelkoja ei ole sisällytetty rahoitusvaroihin ja -velkoihin. Siirtyvät korkosaamiset olivat 23,7 miljoonaa euroa (24,9) ja siirtyvät korkovelat 1,9 miljoonaa euroa (7,2).

Rahoitusvarat 2020

Milj. €	2020				
	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinko- tuotot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	24,5	-11,8	38,0	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	-	-	-	-	-
Lainat ja muut saamiset	58,5	2,4	-1,5	-2,2	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat	4 756,0	72,4	120,1	-86,4	49,9
Rahoitusvarat yhteensä	4 839,1	62,9	156,6	-88,7	49,9

Rahoitusvelat 2020

Milj. €	2020				
	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinko- tuotot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	3,2	-	-	-	-
Jaksettuihin hankintamenoisiin kirjattavat	349,2	-12,2	-	-	-
Rahoitusvelat yhteensä	352,4	-12,2	-	-	-

Rahoitusvarat 2019

Milj. €	2019				
	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinko- tuotot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	19,8	-28,8	-34,6	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	-	-	-	-	-
Lainat ja muut saamiset	58,7	1,9	2,2	-4,0	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat	4 593,0	70,6	249,5	-15,4	105,8
Rahoitusvarat yhteensä	4 671,5	43,7	217,0	-19,4	105,8

Rahoitusvelat 2019

Milj. €	2019				
	Kp-arvo	Korkotuotot/ Korkokulut	Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinko- tuotot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	15,0	-	-	-	-
Jaksettuihin hankintamenoisiin kirjattavat	349,1	-8,9	-	-	-
Rahoitusvelat yhteensä	364,0	-8,9	-	-	-

Taseen liitetiedot

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. €	2020				2019			
	Käyttöoikeus-omaisuuserät *	Maa-alueet ja rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Käyttöoikeus-omaisuuserät *	Maa-alueet ja rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
1.1.								
Hankintameno	11,0	3,7	9,8	24,5		2,9	9,7	12,6
Kertyneet poistot	-1,7	-0,8	-7,6	-10,1		-0,8	-7,3	-8,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	9,3	2,9	2,1	14,3	-	2,1	2,5	4,5
Kirjanpitoarvo 1.1.	9,3	2,9	2,1	14,3	-	2,1	2,5	4,5
Lisäykset + / vähennykset -	15,3	0,0	1,1	16,3	11,0	0,9	0,0	11,9
Poistot	-0,5	0,0	-0,5	-1,1	-1,7	0,0	-0,4	-2,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,0	2,9	2,7	29,6	9,3	2,9	2,1	14,3
31.12.								
Hankintameno	26,3	3,7	10,8	40,8	11,0	3,7	9,8	24,5
Kertyneet poistot	-2,2	-0,8	-8,1	-11,2	-1,7	-0,8	-7,6	-10,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,0	2,9	2,7	29,6	9,3	2,9	2,1	14,3

Tase-erä koneet ja kalusto sisältää laitteet ja toimistokalusteet.

* Konserni on vuokralleottajana useissa vuokrasopimuksissa, jotka koskevat toimistotiloja, autoja sekä toimistolaitteita. Käyttöoikeusomaisuuserät sisältävät konsernin toimitilavuokrasopimukset.

Konserni vuokraa pääsääntöisesti tilat omaan käyttöön. Vuokrasopimusajat vaihtelevat 2–5 vuoden välillä. Useimmat sopimukset sisältävät mahdollisuuden uusien sopimus vuokra-ajan päättyessä.

Vuokramaksut ovat yleisesti sidottuja kuluttajahintaindeksiin muutoksiin.

Liitteessä 28 Muut velat on annettu laajemmin lisätietoa konsernin vuokrasopimuksista.

9. Sijoituskiinteistöt

Milj. €	2020	2019
1.1.		
Hankintameno	237,5	243,6
Kertyneet poistot	-67,5	-64,2
Kertyneet arvonalentumiset	-33,9	-33,1
Kirjanpitoarvo 1.1.	136,1	146,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	136,1	146,3
Lisäykset	3,1	0,8
Vähennykset	-2,3	-6,9
Poistot	-3,3	-3,3
Arvonalentumistappiot	0,0	-0,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	133,7	136,1
31.12.		
Hankintameno	238,4	237,5
Kertyneet poistot	-70,9	-67,5
Kertyneet arvonalentumiset	-33,9	-33,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	133,7	136,1
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	15,9	16,6
Sijoitusomaisuuteen sisältyvät muulla sopimuksella vuokralle annetut kiinteistöt		
Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	7,9	8,7
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	12,8	15,4
Yli viiden vuoden kuluttua	0,7	1,4
Yhteensä	21,3	25,4

Milj. €	2020	2019
Kaudella tuloutetut muuttuvat vuokrat yhteensä	0,1	0,1
Kiinteistökulut		
Välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-6,6	-7,5
Välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka eivät ole kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-2,3	-1,4
Yhteensä	-8,9	-8,9
Sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	170,7	169,9

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on arvioitu kokonaisuudessaan itse markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella.

Sijoituskiinteistöjen tilat vuokrataan markkinaehtoisilla, peruuttamattomilla vuokrasopimuksilla. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat toistaiseksi voimassa olevista monivuotisiin sopimuksiin.

10. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	2020	2019
1.1.		
Hankintameno	54,3	47,9
Kertyneet poistot	-45,3	-43,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	8,9	5,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	8,9	5,0
Lisäykset	3,8	6,3
Poistot	-6,2	-2,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,6	8,9
31.12.		
Hankintameno	58,1	54,3
Kertyneet poistot	-51,5	-45,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,6	8,9

Aineettomat hyödykkeet koostuvat pääosin järjestelmähankinnoista.

Poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

11. Sijoitukset osakkuusyhtiöissä

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyhtiöt 31.12.2020

Milj. €	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Omistus- osuus %	Varat / Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio
Precast Holding Oy	2,6	2,6	20,4	48,5/45,9	55,5	-0,2

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyhtiöt 31.12.2019

Milj. €	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Omistus- osuus %	Varat / Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio
Niittymaa Oy *	0,0	0,0	49,0	0,0/0,0	0,0	0,0
Precast Holding Oy	2,6	2,6	20,4	3,6/0,0	0,0	0,0

* Yhtiöllä on konserniyhtiöistä poikkeava tilikausi, tulos on kaudelta 07/2019–12/2019.

Muutokset sijoituksissa osakkuusyhtiöihin

Milj. €	2020	2019
Osuudet 1.1.	2,5	2,6
Muutos	-1,9	0,0
Osuus kauden tuloksesta	0,0	0,0
Osuudet 31.12.	0,6	2,5

12. Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat koostuvat sijoituksista johdannaissopimukseen, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista, lainoista ja muista saamisista sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista.

Johdannaissopimuksia konsernissa voidaan tehdä sekä kaupankäynti- että suojaamistarkoituksessa. Käytettäviä instrumentteja ovat valuutta-, korko- ja osakejohdannaiset. Tilikaudella on sovellettu käyvän arvon suojausta.

Milj. €	2020	2019
Johdannaissopimukset	24,5	19,8
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	0,0	0,0
Lainat ja muut saamiset	58,5	58,7
Myytävissä olevat rahoitusvarat	4 756,0	4 593,0
Yhteensä	4 839,1	4 671,5

Johdannaissopimukset

Milj. €	2020			2019		
	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Käypä arvo Velat	Kohde-et. nimell.arvo	Käypä arvo Saamiset	Käypä arvo Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
	Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0	144,0	11,3
	Yhteensä	0,0	0,0	0,0	144,0	11,3
Valuuttajohdannaiset						
	Valuuttatermiinit	708,2	12,1	3,2	852,2	5,0
	OTC-valuuttaoptiot ostetut ja myydyt				0,0	0,0
	Yhteensä	708,2	12,1	3,2	852,2	6,4
	Yhteensä	708,2	12,1	3,2	996,2	16,3
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käypää arvoa suojaavat						
	Valuuttatermiinit	345,0	12,4	0,0	364,2	3,5
	Yhteensä	345,0	12,4	0,0	364,2	3,5
	Suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset yhteensä	345,0	12,4	0,0	364,2	3,5
	Johdannaissopimukset yhteensä	1 053,2	24,5	3,2	1 360,4	19,8

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojausta käytetään suojaamaan osaa myytävissä olevien rahoitusvarojen valuuttariskistä. Suojaussuhteen ulkopuolelle on jätetty termiinisopimusten korkoelementti.

Käyvän arvon suojausiksi luokiteltujen valuuttajohdannaisten nettotulos oli -31 miljoonaa euroa (6). Suojattavasta riskistä johtuva nettotulos myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon suojauksesta oli 31 miljoonaa euroa (-6).

Muut rahoitusvarat

Milj. €	2020	2019
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	2 728,56	2 584,3
Osakkeet ja osuudet	2 027,48	2 008,7
Yhteensä	4 756,0	4 593,0
Lainat ja muut saamiset	58,5	58,7
Rahoitusvarat yhteensä	4 839,1	4 671,5

Myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvonalentumistappioita 90 miljoonaa euroa (15).

13. Käyvät arvot

Milj. €	2020		2019		Käyvän arvon muutos
	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	
Rahoitusvarat					
Rahoitusvarat	4 839,1	4 839,1	4 671,5	4 671,5	167,6
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	8 805,3	8 805,3	8 170,2	8 170,2	635,1
Muut varat	40,3	40,3	10,7	10,7	29,6
Käteiset varat	682,4	682,4	952,1	952,1	-269,7
Yhteensä	14 367,1	14 367,1	13 804,5	13 804,5	562,6
Rahoitusvelat					
Rahoitusvelat	352,4	352,4	364,0	364,0	-11,6
Muut velat	246,9	246,9	196,5	196,5	50,4
Yhteensä	599,4	599,4	560,6	560,6	38,8

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot tase-erittäin, sisältäen myös myytäväksi luokitellut varat. Käypien arvojen arviointiperiaatteet esitetään tilinpäätösperiaatteissa.

Alustavien analyysien mukaan konsernilla ei ole IFRS 9 -standardin mukaisesti hankintamenoa tai laajan tuloksen kautta arvostettavia rahoitusvaroja, joista arvioitaisiin odotettavissa olevia luottotappioita. Lopullinen luokittelu voi poiketa tästä arvioista kun IFRS 9 -standardi otetaan käyttöön 1.1.2023.

Sijoitusarvopapereiden käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua hintaa aktiivisilta markkinoilta ei ole saatavissa, käypä arvo arvioidaan diskontattujen rahavirtojen perusteella. Diskonttokorko saadaan markkinoilta saatavalta korkokäyrältä.

Johdannaissopimusten käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja, rahavirtojen diskonttausmenetelmää tai optiohinnoittelumalleja.

Lainojen ja muiden vastaavien rahoitusinstrumenttien, joilla ei ole hintanoteerausta toimivilla markkinoilla, käypä arvo määritellään diskontattujen rahavirtojen perusteella käyttäen markkinoilla noteerattavia korkoja. Markkinoilta saatavaa korkokäyrää oikaistaan rahoitusinstrumenttien muiden osatekijöiden, esim. luottoriskin perusteella.

Lyhytaikaisten korottomien saamisten ja velkojen käypänä arvona käytetään kirjanpitoarvoa.

Käyvät arvot ovat ns. puhtaita arvoja, joissa ei ole mukana siirtyvien korkojen osuutta.

14. Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia

Suurin osa konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, pienelle osalle instrumenteista, arvo on määritetty muita menetelmiä käyttäen.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen mm. siihen, ovatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa, toimivat tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlais-ten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Rahoitusvarat 31.12.2020

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	0,0
Valuuttajohdannaiset	-	24,5	-	24,5
Yhteensä	0,0	24,5	0,0	24,5
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	556,4	2,6	18,2	577,3
Saamistodistukset	58,7	763,8	19,3	841,7
Rahastot	5 087,2	632,3	1 296,8	7 016,3
Johdannaissopimukset	-	16,9	-	16,9
Yhteensä	5 702,3	1 415,7	1 334,3	8 452,3
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	878,5	0,0	31,3	909,8
Saamistodistukset	1 960,2	745,2	23,1	2 728,6
Rahastot	442,0	18,0	657,7	1 117,7
Yhteensä	3 280,6	763,3	712,1	4 756,0
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	8 983,0	2 203,5	2 046,4	13 232,8
Muut varat		411,5		411,5
RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	8 983,0	2 615,0	2 046,4	13 644,4

Rahoitusvelat 31.12.2020

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	0,0
Valuuttajohdannaiset	-	3,2	-	3,2
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	3,2	-	3,2
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat		356,4		356,4
RAHOITUSVELAT YHTEENSÄ	-	359,6	-	359,6

Rahoitusvarat 31.12.2019

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	11,3	-	11,3
Valuuttajohdannaiset	-	8,5	-	8,5
Yhteensä	0,0	19,8	0,0	19,8
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	552,9	3,0	18,2	574,1
Saamistodistukset	65,9	773,5	20,7	860,2
Rahastot	4 685,7	618,7	1 000,5	6 304,9
Johdannaissopimukset	0,0	16,6	-	16,6
Yhteensä	5 304,5	1 411,9	1 039,4	7 755,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	816,4	-	63,8	880,2
Saamistodistukset	1 891,1	691,3	60,5	2 643,0
Rahastot	474,2	20,8	633,5	1 128,5
Yhteensä	3 181,8	712,2	757,7	4 651,7
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	8 486,3	2 143,8	1 797,1	12 427,3
Muut varat		414,4		414,4
RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	8 486,3	2 558,2	1 797,1	12 841,7

Rahoitusvelat 31.12.2019

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	8,6	-	8,6
Valuuttajohdannaiset	-	6,4	-	6,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	15,0	-	15,0
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat		356,0		356,0
RAHOITUSVELAT YHTEENSÄ	-	371,0	-	371,0

Käypien arvojen herkkyyshanalyysi

Kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan lisäisi tulosta 55 miljoonaa euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 66 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen herkkyyshanalyysi eri markkinariskiskenaarioissa on esitetty alla. Vaikutukset kuvaavat yksittäisessä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta instrumenttien käypään arvoon 31.12.2020.

Herkkyystarkastelut sisältävät johdannaispositioiden vaikutukset. Kaikki herkkyyshanalyysit on laskettu ennen veroja.

Milj. €	Korko		Osake	Muut sijoitukset
	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vaikutus tulokseen	0	0	0	0
Vaikutus suoraan omaan pääomaan	105	-88	-267	-138
Kokonaisvaikutus	105	-88	-267	-138

15. Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

Rahoitusvarat 2020

Milj. €	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/ tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.	Ostot	Myynnit	Siirrot tasolta/ tasolle 1 ja 2	31.12.	Kaudelle kirjatut voitot/ tappiot rahoitusvaroista
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	18,2	0,0	0,0	5,7	-4,6	-1,0	18,2	-1,6
Saamistodistukset	20,7	0,0	0,0	14,1	-15,5	0,0	19,3	0,0
Rahastot	1 000,5	-29,5	0,0	473,5	-147,7	0,0	1 296,8	-29,3
Yhteensä	1 039,4	-29,6	0,0	493,3	-167,8	-1,0	1 334,3	-31,0
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	63,8	-2,5	5,7	0,6	-30,1	-6,1	31,3	2,1
Saamistodistukset	60,5	0,1	-0,1	170,3	-160,8	-46,9	23,1	0,0
Rahastot	633,5	-39,6	-6,9	148,8	-78,1	0,0	657,7	-45,1
Yhteensä	757,7	-42,0	-1,3	319,7	-269,0	-52,9	712,1	-43,0
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 797,1	-71,6	-1,3	813,0	-436,8	-53,9	2 046,4	-74,0

Rahoitusvelat 2020

Ei raportoitavaa

Milj. €	Kokonaisvoitot/- tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisällyvistä varoista	-72,7	-1,3	-74,0

Rahoitusvarat 2019

Milj. €	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/ tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.	Ostot	Myynnit	Siirrot tasolta/ tasolle 1 ja 2	31.12.	Kaudelle kirjatut voitot/ tappiot rahoitusvaroista
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	7,3	0,2	-	11,0	-0,3	0,0	18,2	0,2
Saamistodistukset	15,5	-0,1	-	27,4	-22,2	0,0	20,7	-0,5
Rahastot	678,5	12,7	-	471,3	-162,0	0,0	1 000,5	11,1
Yhteensä	701,3	12,9	0,0	509,7	-184,4	0,0	1 039,4	10,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	38,4	0,1	-0,5	35,2	-9,5	-	63,8	-0,7
Saamistodistukset	13,4	0,1	-0,1	137,8	-90,7	-	60,5	0,0
Rahastot	675,9	3,1	-53,5	124,4	-116,5	-	633,5	-49,4
Yhteensä	727,8	3,3	-54,1	297,4	-216,7	0,0	757,7	-50,1
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	1 429,0	16,2	-54,1	807,1	-401,2	0,0	1 797,1	-39,3

Rahoitusvelat 2019

Ei raportoitavaa

Milj. €	Kokonaisvoitot/- tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisällyvistä varoista	14,8	-54,1	-39,3

16. Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyyshanalyysi

Milj. €	2020		2019	
	Kirjanpitoarvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+/-)	Kirjanpitoarvo	Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)
Rahoitusvarat				
Sijoitussidonnaisiin vakuutus- ja sijoitussopimuksiin liittyvät				
Osakkeet ja osuudet	18,2	-	18,2	-
Rahoitusmarkkinavälineet	19,3	-	20,7	-
Rahastot	1 296,8	-	1 000,5	-
Yhteensä	1 334,3	-	1 039,4	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	31,3	-6,3	63,8	-12,8
Rahoitusmarkkinavälineet	23,1	-0,5	60,5	-2,8
Rahastot	657,7	-131,5	633,5	-126,7
Yhteensä	712,1	-138,3	757,7	-142,2
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	2 046,4	-138,3	1 797,1	-142,2

Korkoinstrumenttien osalta rahoitusvarojen arvoa on testattu olettamalla korkotason nousevan 1 prosenttiyksiköllä kaikissa maturiteeteissa. Muiden omaisuuslajien osalta on oletettu hintojen laskevan 20 prosenttia. Konserni ei kannu sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä sijoitusriskejä, joten niiden osalta vaikutuksia ei ole esitetty. Edellä esitettyjen vaihtoehtoisten oletusten perusteella mahdollinen korkotason muutos aiheuttaisi saamistodistusten osalta 0,5 miljoonan euron (-2,8) ja muiden instrumenttien mahdollinen hinnan alentuminen 137,8 miljoonan euron (139,4) arvostustappion konsernin muussa laajassa tuloksessa. Jokseenkin mahdollinen tulosvaikutus olisi näin konsernin omaan pääomaan suhteutettuna 8,7 prosenttia (10,4).

17. Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset

Milj. €	2020	2019
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	841,7	855,2
Osakkeet ja osuudet	7 593,6	6 879,1
Yhteensä	8 435,3	7 734,2
Lainat ja muut saamiset	353,0	419,4
Muut rahoitusvarat	16,9	16,6
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	8 805,3	8 170,2
Yhteensä	8 805,3	8 170,2

Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevien osakkeiden ja osuuksien alkuperäinen hankintameno on 6 347 miljoonaa euroa (5 803) ja saamistodistusten 850 miljoonaa euroa (890).

18. Laskennalliset verosaamiset ja verovelat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2020 aikana

Milj. €	1.1.	Laajaan tulokseen kirjatut erät	Omaan pääomaan kirjatut erät	31.12.
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	0,1			0,1
Käyvän arvon muutokset	0,0			0,0
Varjolaskenta	5,9		-0,2	5,8
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	3,0	-2,3		0,6
Yhteensä	9,0	-2,3	-0,2	6,5
Laskennallisten verojen netotus				-6,5
Laskennalliset verosaamiset yhteensä				0,0
Laskennalliset verovelat				
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	1,4	0,0		1,5
Käyvän arvon muutokset	122,4	-8,2	23,8	138,0
Varjolaskenta	5,9		-0,2	5,8
Muut erot	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	129,7	-8,2	23,7	145,2
Laskennallisten verojen netotus				6,5
Laskennalliset verovelat yhteensä				138,8

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2019 aikana

Milj. €	1.1.	Laajaan tulokseen kirjatut erät	Omaan pääomaan kirjatut erät	31.12.
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	0,1			0,1
Käyvän arvon muutokset	0,0			0,0
Varjolaskenta	1,7		4,3	5,9
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	6,5	-3,5		3,0
Yhteensä	8,2	-3,5	4,3	9,0
Laskennallisten verojen netotus				-9,0
Laskennalliset verosaamiset yhteensä				0,0
Laskennalliset verovelat				
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	1,8	-0,1	-0,2	1,4
Käyvän arvon muutokset	100,5	-5,1	27,0	122,4
Varjolaskenta	1,7		4,3	5,9
Muut erot	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	103,9	-5,2	31,0	129,7
Laskennallisten verojen netotus				9,0
Laskennalliset verovelat yhteensä				120,8

19. Verot

Milj. €	2020	2019
Tulos ennen veroja	153,9	280,1
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	30,8	56,0
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0,0	-0,1
Verovapaat tulot	-1,6	-2,2
Vähennyskelvottomat kulut	0,9	1,1
Konserniyhdistelyt ja eliminoinnit	0,3	0,8
Verot aikaisemmilta tilikausilta	6,5	2,7
Yhteensä	36,8	58,2

20. Tulosvaikutteisesti kirjatut laajan tuloksen erät

Milj. €	2020	2019
Muut laajan tuloksen erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi		
Myytävässä olevat rahoitusvarat		
Tilikauden voitot/tappiot	119,1	134,9
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-23,8	-27,0
Varjolaskenta	-0,8	21,3
Muut laajan tuloksen erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettoverojen jälkeen	94,5	129,2

21. Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

Milj. €	2020			2019		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Myytävässä olevat rahoitusvarat	119,1	-23,8	95,3	134,9	-27,0	107,9
Varjolaskenta	-0,8	0,0	-0,8	21,3	0,0	21,3
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	118,3	-23,8	94,5	156,2	-27,0	129,2

22. Muut varat

Milj. €	2020	2019
Korot	23,7	21,2
Saamiset vakuutusentajilta	2,5	3,8
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	0,5	0,6
Kauppahintasaamiset	40,3	10,7
Johdannaiskaupan vakuudet	0,0	15,7
Muut	40,2	85,4
Yhteensä	107,1	137,4

Erä Muut koostuu mm. etukäteen maksetuista eläkkeistä ja saamisista yhteistoimintayhtiöiltä.

23. Käteiset varat

Milj. €	2020	2019
Pankkisaamiset	682,4	952,1
Yhteensä	682,4	952,1

24. Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Muiden kuin sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Milj. €	Vakuutusopimukset	Sijoitussopimukset	Yhteensä
1.1.2020	3 901,8	24,8	3 926,6
Maksut	98,7	0,0	98,7
Korvaukset	-404,6	-0,1	-404,7
Kuormitustulo	-32,4	0,0	-32,4
Laskuperustekorko	101,6	0,0	101,6
Asiakashyvitykset	3,4	0,0	3,4
Muut	-172,4	0,0	-172,4
31.12.2020	3 496,0	24,7	3 520,7
Jälleenvakuuttajien osuus	1,0	0,0	1,0
Velka 31.12.2020	3 497,0	24,7	3 521,8

Milj. €	Vakuutusopimukset	Sijoitussopimukset	Yhteensä
1.1.2019	4 197,3	24,1	4 221,5
Maksut	127,2	0,0	127,2
Korvaukset	-459,8	-0,1	-459,9
Kuormitustulo	-33,9	0,0	-33,9
Laskuperustekorko	112,6	0,0	112,6
Asiakashyvitykset	0,5	0,0	0,5
Muut	-42,8	0,9	-42,0
31.12.2019	3 901,0	24,8	3 925,9
Jälleenvakuuttajien osuus	0,7	0,0	0,7
Velka 31.12.2019	3 901,8	24,8	3 926,6

Sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos

Milj. €	Vakuutusopimukset	Sijoitussopimukset	Yhteensä
1.1.2020	4 905,8	3 211,3	8 117,1
Maksut	244,3	716,0	960,3
Korvaukset	-228,6	-486,6	-715,2
Kuormitustulo	-48,3	-33,3	-81,6
Muut	325,9	158,7	484,7
Velka 31.12.2019	5 199,1	3 566,1	8 765,2

Milj. €	Vakuutusopimukset	Sijoitussopimukset	Yhteensä
1.1.2019	4 399,2	2 555,5	6 954,7
Maksut	446,5	1 029,6	1 476,0
Korvaukset	-529,9	-607,4	-1 137,3
Kuormitustulo	-48,6	-31,3	-79,9
Muut	638,6	264,9	903,5
Velka 31.12.2019	4 905,8	3 211,3	8 117,1

Vuoden alun ja lopun velka sisältää tulevien lisäetujen vastuun sekä korkotäydennysten vaikutuksen. Laskelma perustuu eriin ennen jälleenvakuuttajien osuutta. Tarkempi erittely veloista löytyy tilinpäätöksen riskienhallintaliitteestä.

Vakuutusopimukset

Milj. €	2020	2019
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	1 554,6	1 820,3
Korvausvastuu	1 938,5	2 077,3
Velka muista vakuutusopimuksista		
Vakuutusmaksuvastuu	0,5	0,0
Korvausvastuu	0,1	0,4
Yhteensä	3 493,8	3 898,0
Jälleenvakuutusopimukset		
Vakuutusmaksuvastuu	0,1	0,2
Korvausvastuu	1,4	2,8
Yhteensä	1,5	3,0
Vakuutusopimukset yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	1 555,3	1 820,5
Korvausvastuu	1 940,0	2 080,5
Yhteensä	3 495,3	3 901,0

Sijoitusopimukset

Milj. €	2020	2019
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	25,8	24,8
Velka vakuutus- ja sijoitusopimuksista yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	1 581,1	1 845,3
Korvausvastuu	1 940,0	2 080,5
Yhteensä	3 521,1	3 925,8
Jälleenvakuuttajien osuus		
Vakuutusmaksuvastuu	0,0	0,0
Korvausvastuu	1,0	0,7
Yhteensä	1,0	0,7

Vastuuvelan riittävyyslaskelmasta ei aiheudu lisävaateita.

Sijoitusopimukseen, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon tai joihin sisältyy oikeus vaihtaa sopimukseen, johon sisältyy yllä mainittu piirre, on sovellettu IFRS 4 Vakuutusopimukset -standardin sallimaa helpotusta. Tällaiset sijoitusopimukset on arvostettu vakuutusopimusten tavoin.

25. Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista

Milj. €	2020	2019
Sijoitussidonnaiset vakuutusopimukset	5 199,1	4 905,8
Sijoitussidonnaiset sijoitusopimukset	3 566,1	3 211,3
Yhteensä	8 765,2	8 117,1

26. Rahoitusvelat

Rahoitusvelat pitävät sisällään velat johdannaissopimuksista, liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Milj. €	2020	2019
Johdannaissopimukset	3,2	15,0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalaina 2002	100,0	100,0
Pääomalaina 2019	249,2	249,0
Yhteensä	349,2	349,0
Yhteensä	352,4	364,0

Mandatum Life laski vuonna 2002 liikkeelle pääomalainamuotoisen nimellisarvoltaan 100 miljoonan euron lainan. Laina on vaihtuvakorkoinen ja eräpäivätön. Korkoa voidaan maksaa vain jakokelpoisista omista varoista. Laina voidaan maksaa takaisin ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla ja aikaisintaan vuonna 2012 tai kunakin seuraavana vuonna koronmaksupäivänä. Pääomalaina on kokonaisuudessaan Sampo Oyj:n salkussa. Vuonna 2019 Mandatum Life laski liikkeelle 250 milj euron arvoisen Solvenssi II Tier 2 -lainan. Laina erääntyy 4.10.2049. Laina on kiinteäkorkoinen ensimmäiseen mahdolliseen takaisinmaksupäivään 4.10.2024 saakka, minkä jälkeen se muuttuu vaihtuvakorkoiseksi.

27. Eläkeveloitteet

Eläke-etuudet

Konsernilla on lakisääteisten eläkevakuutusten lisäksi etuus pohjaisia vapaaehtoisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä ja sisältyvät Mandatum Lifen vastuuvetkaan. Vakuutusten määrä on vähäinen eikä niillä ole olennaista merkitystä konsernin tulokseen tai omaan pääomaan.

Muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

Mandatum Life -konsernissa on lyhytaikaisia henkilöstön kannustinjärjestelmiä, joiden ehdot vaihtelevat vuosittain. Pääosa järjestelmistä on sidottu Mandatum Life konsernin vuosittaisiin tulospalkkioihin. Tulospalkkiot kirjataan sen kauden kuluksi, jolta ne syntyvät. Arvio vuodelta 2020 maksettavista tulospalkkioista on 4,7 miljoonaa euroa.

28. Muut velat

Milj. €	2020	2019
Korot	7,4	13,2
Verot	0,0	0,0
Velat ensivakuutustoiminnasta	36,5	39,7
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	7,1	6,9
Kauppahintavelat	63,2	37,6
Saadut vakuudet	19,3	2,7
Vuokrasopimusvelat	24,1	9,4
Muut	89,4	87,0
Yhteensä	246,9	196,5

Erä Saadut vakuudet sisältää johdannaiskaupasta ja osakelainauksesta syntyvän vakuusvaatimuksen vakuudeksi hyväksyttävät varat.

Erä Vuokrasopimusvelat sisältää ei-rahavaikutteiset lisäykset IFRS 16:n mukaisista vuokrasopimuksista.

Erä Muut sisältää mm. ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuvelat, ostovelat sekä velat yhteistoimintayhtiöille.

Vuokrasopimusveloista tilikauden tulokseen kirjatut erät

Milj. €	2020	2019
Korkokulut	-0,2	-0,2
Kulut liittyen lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiin vuokrasopimusvelkoihin	-2,3	-1,6

29. Ehdolliset velat ja sitoumukset

Milj. €	2020	2019
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	1196,2	1201,9
IT-hankinnat	7,6	6,0
Yhteensä	1203,9	1207,9
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus		
Käteinen	0,0	15,7

Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.

30. Oma pääoma

Osakepääoma

Yhtiön osakkeiden lukumäärä tilikauden ja edellisen tilikauden lopussa oli 239 998 osaketta. Yhtiön osakepääomassa 40,4 miljoonaa euroa ei tapahtunut muutoksia tilikauden aikana. Tilikauden päättyessä konserniyhtiöiden hallussa ei ollut omia osakkeita.

Oman pääoman rahastot ja kertyneet voittovarot

Ylikurssirahasto sisältää osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitty osakepääomaan. Ylikurssirahastossa 98,9 miljoonaa euroa ei tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Vararahasto 30,1 miljoonaa euroa sisältää yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta pääomasta siirrettyjä varoja.

Muut oman pääoman erät sisältävät myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset, rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä muuntoerot.

Muutokset oman pääoman rahastoissa ja kertyneissa voittovaroissa on esitetty konsernin oman pääoman muutoslaskelmassa.

31. Lähipiiritiedot

Johtoon kuuluvat avainhenkilöt

Mandatum Life -konsernin johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön hallituksen jäsenet ja johtoryhmä.

Milj. €	2020	2019
Johtoon kuuluville avainhenkilöille maksettu kompensatio		
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1,5	1,7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,4	0,5
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,0	1,3
Yhteensä	1,9	3,5

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät tilikaudelle kirjatut palkat ja tulospalkkiot sosiaaliturvamaksuineen.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät TyEL-perusvakuutuksen perusteella tilikaudelle kirjatut maksut sekä vapaaehtoiset lisäeläkemaksut.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien perusteella tilikaudelle kirjatut palkkiot. Palkkiot määräytyvät konsernitasoisten ehtojen perusteella. Mandatum Life maksaa palkkioista omien avainhenkilöidensä osuuden (liite 32).

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiriliiketoimet

Johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ei ole lainoja konserniyhtiöiltä.

Osakkuusyhtiöt

Milj. €	2020	2019
Lähipiirisaamiset ja -velat		
Rahoitusmarkkinavälineet, myytävissä olevat	0,0	0,0
Siirtosaamiset	0,0	0,0

32. Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät

Sampo Oyj:n hallitus on päättänyt pitkäaikaisista kannustinjärjestelmistä 2014 I – 2020 I Sammon johdolle ja asiantuntijoille. Sammon hallitus on valtuuttanut konsernijohtajan päättämään kannustinjärjestelmään kuuluvista henkilöistä ja heille tulevien suorituspalkkion määräytymisperusteena olevien kannusteyksiköiden määräästä. Ohjelmissa konsernin johtoryhmän jäsenten osalta päätöksen jaettavien kannusteyksiköiden määräästä tekee konsernin hallitus. Mandatum Life -konsernissa ohjelmien piiriin kuului noin 20 henkilöä vuoden 2020 lopussa.

Kannustepalkkion määrä riippuu kaikissa ohjelmissa Sammon A-osakkeen kurssikehityksestä sekä 2014- ja 2017-ohjelmien osalta vakuutusliikkeen tuotosta (IM) ja riskisopeutetun pääoman tuotosta (ROCaR) ja 2020-ohjelman osalta ainoastaan riskisopeutetun pääoman tuotosta (ROCaR). Yhden laskennallisen kannusteyksikön arvo on Sammon A-osakkeen vaihdolla painotettu keskipalkki ohjelmien ehdoissa määrättyä ajankohtana vähennettynä lähtökurssilla, jota oikaistaan kannustimen maksupäivään mennessä maksetulla osakekohtaisella osingolla. Ohjelmien lähtökurssit ennen osinkoja ovat 32,94–44,10 euroa. Laskennallisen kannusteyksikön arvo on maksimissaan 56,94–63,10 euroa vähennettynä osinko-oikaistulla lähtökurssilla. 2014- ja 2017-ohjelmissa kannustepalkkio riippuu kahdesta mittarista. Mikäli vakuutusliikkeen tuotto on 6 prosenttia tai yli, kannustepalkkion tästä tunnusluvusta riippuva osuus maksetaan kokonaisuudessaan ja mikäli tuotto on 4–5,99 prosenttia, maksu on puolet täydestä määräästä. Tunnusluvun jäädessä alle 4 prosentin ei vakuutusliikkeen tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan. Lisäksi palkkiossa huomioidaan riskisopeutetun pääoman tuotto. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto +4 prosenttia, maksetaan tästä tunnusluvusta riippuva osuus kokonaisuudessaan. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto +2 prosenttia mutta vähemmän kuin riskitön tuotto +4 prosenttia, maksetaan puolet täydestä määräästä. Mikäli tuotto jää tämän alle, ei riskisopeutetun pääoman tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan. 2020-ohjelmassa kannustepalkkio riippuu riskisopeutetun pääoman tuotosta siten, että mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto +5 prosenttia, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto +3 prosenttia mutta vähemmän kuin riskitön tuotto +5 prosenttia, maksetaan puolet täydestä määräästä. Mikäli tuotto jää tämän alle, ei palkkiota makseta lainkaan.

Kussakin ohjelmassa on kolme suorituskautta ja palkkiot maksetaan käteisenä kolmessa erässä. Kannustepalkkion saajan tulee valtuuttaa Sampo Oyj hankkimaan puolestaan Sammon A-osakkeita 50 prosentilla (ohjelma 2017 I ja 2020 I) tai 60 prosentilla (ohjelma 2014 I) saamansa kannustepalkkion määräästä verojen ja vastaavien maksujen vähentämisen jälkeen. Osakkeet ovat luovutusrajoitusten alaisia kolme vuotta kannustepalkkion maksamisesta. Kannustepalkkiot saataan maksaa ennaikaisesti liittyen mahdollisiin konsernirakenteen muutoksiin tai työsuhteen päättymiseen erikseen määritellyistä syistä. Ohjelmien käypä arvo arvioidaan käyttäen Black-Scholes-hinnoittelumallia.

	2014 I/2	2017 I	2017 I/2	2020 I
Ehdot hyväksytyt *	17.09.2014	14.09.2017	14.09.2017	5.8.2020
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2017	19	563	-	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2018	13	528	10	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2019	7	558	10	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2020	-	390	20	580
Kausi päättyy I 30 %	Q2-2018	Q2-2020	Q2-2021	Q2-2023
Kausi päättyy II 35 %	Q2-2019	Q2-2021	Q2-2022	Q2-2024
Kausi päättyy III 35 %	Q2-2020	Q2-2022	Q2-2023	Q2-2025
Maksuajankohta I 30 %	9-2018	9-2020	9-2021	9-2023
Maksuajankohta II 35 %	9-2019	9-2021	9-2022	9-2024
Maksuajankohta III 35 %	9-2020	9-2022	9-2023	9-2025
Sampo A -kurssi ehtojen hyväksymispäivänä eur *	37,22	44,02	44,02	30,30
Lähtökurssi eur	43,38	43,81	44,10	32,94
Lähtökurssi oikaistuna osingolla eur 31.12.2020		36,29	39,18	32,94
Sampo A -päättökurssi 31.12.2020	34,57			
	0,3			
Perusarvo yhteensä (milj. euroa)		0,0	0,9	0,3
Velka yhteensä (milj. euroa)	1,3			
Raportointikauden kulu yhteensä (milj. euroa)	0,3			

* Kannustimien myöntämispäivät vaihtelevat

33. Tilintarkastajan palkkiot

Milj. €	2020	2019
Tilintarkastus	-0,3	-0,3
Muut palkkiot	0,0	-0,1
Yhteensä	-0,3	-0,4

34. Oikeudenkäynnit

Mandatum Life ei ole osallisena oikeudenkäynneissä, joiden käsittely on kesken 31.12.2020.

35. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 200,0 miljoonaa euroa.

36. Sijoitukset tytäryhtiöissä

Nimi	Kotimaa	Omistusosuus (%)	Osuus äänivallasta (%)
Asunto Oy Vantaan Raiviosuonmäki 6	Suomi	100,00	100,00
Asunto Oy Espoon Matinkatu 8	Suomi	100,00	100,00
Asunto Oy Espoon Apelinkatu 6	Suomi	100,00	100,00
Asunto Oy Espoon Aallonhuippu 9	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Ahti Business Park	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sampotalo	Suomi	81,37	81,37
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Karhulinna	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Galaxy	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Helsingin Ratamestarinkatu 7a	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Helsingin Ratamestarinkatu 7b	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Jäkälävaara	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Järvenpään Asemakatu 4	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kaupintie 5	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Leppävaaran Säästötammi	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Niittymaanpolku	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Oulun Torikatu 21-23	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Rautalaani	Suomi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tampereen Hatanpäänvaltie 18	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Vuokratontit II Oy	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Palvelut Oy	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Vuokratontit I GP Oy	Suomi	100,00	100,00
Saka Hallikiinteistö GP Oy	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Private Equity GP Oy	Suomi	100,00	100,00
Mandatum Life Fund Management S.A.	Luxemburg	100,00	100,00

4

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuskertomus

MANDATUM HENKIVAKUUTUSOSAKEYHTIÖN YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (y-tunnus 0641130-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pään muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 33 ja emoyhtiön liitetiedossa ”Tilintarkastajan palkkiot”.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme täyttäneet kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolloja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisuuden riski

Vakuutusvelkojen arvostus

Viittaamme Yhteenvetoon merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, Johdon harkintaa edellyttäviin laatimisperiaatteisiin ja arvioihin liittyviin keskeisiin epävarmuustekijöihin ja liitetietoihin 24 ja 25

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2020 vakuutusvelkojen määrä oli 12.286 miljoonaa euroa (31.12.2019: 12.043 miljoonaa euroa), joka kattaa 94 % konsernin veloista ja on siten konsernin suurin yksittäinen velkaerä.

Henkivakuutus toiminnan vakuutusvelvat perustuvat arvioon tulevista korvausmaksuista. Arvio perustuu oletuksiin, joihin sisältyy epävarmuutta. Oletusten muutoksilla voi olla olennaisia vaikutuksia velkojen arvostukseen. Keskeisiin oletuksiin sisältyvät käytetty korkokanta ja vakuutettujen elinajan odote.

Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa

Tilintarkastustoimenpiteinä arvioimme esimerkiksi konsernin vakuutusvelkojen laskentaprosessin hallintoa sekä testasimme vakuutusvelkojen laskennan täydellisyyteen, arvostamiseen ja hallinnointiin liittyvien avainkontrollien tehokkuutta.

Arvioimme käytettyjen laskentamenetelmien ja oletusten asianmukaisuutta sekä laskimme itsenäisesti uudelleen valittuja sopimuskohtaisia vastuuelkoja.

Käytimme apuna sisäisiä aktuaarejamme arvioidessamme käytettyjen oletusten asianmukaisuutta.

Arvioimme vakuutusvelkoihin liittyvien liitetietojen riittävyyden.

Merkittävä arvioidun olennaisen virheellisuuden riski

Rahoitusvarojen arvostus

Viittaamme Yhteenvetoon merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, Johdon harkintaa edellyttäviin laatimisperiaatteisiin ja arvioihin liittyviin keskeisiin epävarmuustekijöihin ja liitetietoihin 12–16 ja 17.

Konsernin sijoitukset 13.644 miljoonaa euroa (2019: 12.842 miljoonaa euroa) muodostavat 93 % konsernin kokonaisvaroista. Arvostus käypään arvoon voi olla subjektiivista erityisesti sellaisissa sijoituksissa, joissa käypä arvo perustuu arvostusmalliin. Pääomarahastojen, listaamattomien velkakirjojen sekä listaamattomien osakkeiden arvostaminen käypään arvoon edellyttää useiden hinnoittelutekijöihin liittyvien oletusten asettamista.

Erilaisten arvostusmenetelmien ja oletusten käyttö voi johtaa erilaisiin arvioihin käyvästä arvosta. Erityisiä tilintarkastuksen painopistealueita ovat olleet IFRS:n mukaisten tasojen 2 ja 3 arvostus, joissa arvostustekniikat sisältävät sellaisia tekijöitä, jotka eivät ole suoraan todennettavissa. Rahoitusvaroista tason 2 varoja on yhteensä 2.615 miljoonaa euroa ja tason 3 varoja 2.046 miljoonaa euroa (viittaamme liitetietoon 14).

Miten riskiä käsiteltiin tilintarkastuksessa

Osana tilintarkastustoimenpiteitä testasimme käyvän arvon määrittämiseen liittyviä kontrolleja sellaisten rahoitusvarojen osalta, joiden arvostus sisältää tekijöitä, jotka eivät ole suoraan todennettavissa.

Käytimme apuna asiantuntijoitamme arvioidessamme sellaisten rahoitusvarojen arvostusta, jotka sisältävät suuremman riskin tai arvionvaraisuutta.

Pääomarahastojen osalta arvioimme ja testasimme sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyviä konsernissa suoritettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet sisälsivät rahaston nettoarvon arvioinnin perustuen rahaston sijoitusten käypään arvoon, riippumattomien tahojentekemiin arvostukseen sekä käytettävissä olevaan taloudelliseen taustatietoon.

Arvioimme rahoitusvaroihin liittyvien liitetietojen riittävyyden.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa.

Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin.

Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 22.3.2002 alkaen yhtiöjaksolisesti 19 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 15.2.2021

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Kristina Sandin
KHT

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö

Postiosoite PL 627, 00101 Helsinki

Rekisteröity kotipaikka ja osoite

Bulevardi 56, 00120 Helsinki, Suomi

Y-tunnus 0641130-2

www.mandatumlife.fi